

NGUYỄN CÔNG KHANH - NGUYỄN MINH ĐỨC

Nghệ thuật
HIỂU THẤU
TÂM LÝ
người khác

CÔNG TY VĂN HÓA HƯƠNG THỦY
Hương Thủy
Bookstore
Reading for Everyone

 HƯƠNG THỦY
BOOKSTORE
Trang sách online giá rẻ

NHÀ XUẤT BẢN
THANH NIÊN

LỜI MỞ ĐẦU

Cuộc sống chúng ta ngày nay thật phong phú và tinh tế, đặc biệt là trong mối quan hệ con người với nhau, từ với người thân trong gia đình, bạn bè, anh em, đồng chí xung quanh ta mà hằng ngày ta cùng chung sống và giao tiếp... Có hiểu tâm lý con người thì ta mới có cách ứng xử tốt hơn và có hiệu quả hơn trong cuộc sống và trong công việc. Vậy làm thế nào để hiểu tâm lý người khác, để được nhiều người yêu mến, kể cả việc giúp ta “chinh phục được những người bạn khác giới mà ta hằng yêu quý...

Và rồi các bạn sẽ tìm thấy bóng dáng của mình, những diễn biến tâm lý thường gặp ở tuổi yêu-tuổi trẻ. Làm thế nào để hiểu mình, hiểu người mình yêu để làm chủ các tình huống tâm lý nhằm giữ gìn tình yêu mà mình mất bao công tìm kiếm?

Chúng tôi mong nhận được những trao đổi, góp ý của bạn đọc xa gần. Thư xin gửi về Nhà xuất bản Thanh Niên - 62 Bà Triệu, Hà Nội.

Nhà Xuất Bản Thanh Niên

CÙNG BẠN ĐỌC

Trong thời đại của chúng ta, tâm lý học đã trở thành một khoa học cơ bản và đồng thời cũng là một khoa học ứng dụng. Cùng với tâm lý học khoa học, cũng tồn tại một tâm lý học của đời sống thường ngày bao gồm những tri thức, những hiểu biết, những kinh nghiệm tiền khoa học về nhận thức của con người, thông tin, điều chỉnh, đánh giá, dung hoà hành vi con người..được mệnh danh là “tâm lý học PÓP”. Đó là “tâm lý học ứng xử”, “tâm lý học đơn giản”, “tâm lý học phi hàn lâm” dành cho đông đảo quần chúng. Người ta sử dụng “tâm lý học PÓP” trong đời sống thường ngày như những lời khuyên, tư vấn, như những lời giải đáp, những giải pháp đối với những vướng mắc khó khăn trong cuộc sống. Đó là bộ phận cần thiết trong sinh hoạt tinh thần của xã hội, như những bài viết hay tên sách: ***Làm thế nào để ứng phó thành công với stress? Làm thế nào để thành đạt trong cuộc đời? Nghệ thuật ứng xử và sự thành công của mỗi người. Bài toán cuộc đời, Rèn luyện tinh thần, để phụ nữ đừng cô đơn, chữa bệnh bằng tinh thần...*** Chúng ta không nên đối lập giữa một bên là tâm lý học khoa học và một bên là tâm lý học đời thường, mà ngược lại cần ủng hộ để đưa những tri thức khoa học tâm lý vào đời sống, biến chúng thành những tri thức ứng dụng làm công cụ ứng xử trong cuộc sống thường ngày.

Với mục đích cung cấp những tri thức tâm lý học ứng dụng phi hàn lâm, cuốn sách Nghệ thuật hiểu thấu tâm lý người khác đã qua 3 lần tái bản và được đông đảo bạn đọc trẻ đón nhận nhiệt thành. Lần tái bản thứ 4 này, chúng tôi có bổ sung, sửa chữa và mong nhận được những ý kiến trao đổi góp ý của bạn đọc

Tác giả

T.S Nguyễn Công Khanh

Th.S Nguyễn Minh Đức

LÀM THẾ NÀO ĐỂ HIỂU TÂM LÝ CỦA NGƯỜI KHÁC?

Hung Đạo Vương Trần Quốc Tuấn trong một cuốn sách bàn về nghệ thuật chọn tướng luận rằng: “Người tướng trên thông thiên văn, dưới tường địa lý, giữa hiểu lòng người thì người đó là người tướng vô địch”.

Khoa học ngày nay có thể giúp bạn hiểu dễ dàng hiểu được ngày mai thời tiết thế nào, độ ẩm không khí là bao nhiêu, vùng đất nào có độ phì nhiêu hay ít, nhưng có lẽ quyền lực của khoa học còn quá mong manh khi trả lời những câu hỏi: “Liệu lời mời của tôi có được cô ta chấp nhận không?” “Tại sao anh ta lại có ác cảm với tôi?” “Tại sao cô ta lại hay thất hứa?” “Con người này có thể tin được hay không...?”

Thế giới tâm lý của con người hiện tại và có lẽ mãi về sau này, vẫn còn đầy những bí ẩn. Hiểu biết của con người về chính mình bao nhiêu nữa là đủ?

**Con người ai cũng thích được giao tiếp với người khác*

Một em bé 8 tháng tuổi, chưa biết thế nào là ý thức xã hội, tính giai cấp, nhưng chắc em bé sẽ mỉm cười nếu mẹ nó “nói chuyện” với nó. Một cụ già đang loay hoay với chậu cây cảnh, tưởng chừng như trên đời không có gì thú hơn, vậy mà nếu bạn thử lân la hỏi chuyện về cây cảnh xem, cụ sẵn sàng nói chuyện với bạn cả buổi, sẵn sàng tiếp bạn chè ngon, thuốc thơm...

Nhu cầu giao tiếp với người khác là nhu cầu thường trực của mỗi người. Nhu cầu này biểu hiện dưới nhiều hình thức: gần bó, quan tâm, tin cậy, yêu thương...và biểu hiện rất khác nhau ở từng lứa tuổi. Không phải chỉ có các em bé mới thích rủ nhau đi chơi, các bạn thanh niên cũng rất thích tụ hội. hằng năm thanh niên rất thích đi dự hội ở các đền chùa. Tại sao họ không chọn thời điểm không có một ai đến thăm để đi, nếu họ chỉ có nhu cầu ngắm cảnh. Còn đối với các cụ già, có lẽ không gì vui bằng được ngồi bên bàn trà, có ly rượu, chuyện phiếm về một thời quá khứ...

Vì bản chất con người là rất thích giao tiếp với người khác nên có lẽ cái sợ nhất của con người là nỗi cô đơn. Căn bệnh HIV-AIDS đang được coi là thảm họa của nhân loại hiện nay, nhưng chúng ta hy vọng một ngày không xa có thể tìm ra loại thuốc đặc trị, và nếu bạn biết cách cắt đứt các con đường lây lan thì yên tâm, không bao giờ bị mắc cả. Còn căn bệnh cô đơn muốn ngăn chặn nó thật không dễ dàng. Nỗi cô đơn luôn tồn tại trong mỗi con người, nó trường tồn cùng với con người, gặm nhấm dần sinh lực của bạn. Say sưa làm việc tưởng quên hết mọi thứ trên đời như nhà triết học Herbert Spencer, vậy mà vài ngày trước khi mất, ông ôm trên đùi một chồng 18 cuốn “Triết học tổng hợp” cảm thấy nó nặng và lạnh quá bởi nỗi cô đơn bao trùm quanh ông...

Không phải ngẫu nhiên mà những con số thống kê cho thấy số người tự tử hằng năm ở nhiều nước(đặc biệt là các nước công nghiệp phát triển) lớn hơn bất cứ số tử vong vì căn bệnh hiểm nghèo nào khác...

Do vậy mà hiểu và biết cách làm cho người khác thoả mãn nhu cầu giao tiếp, nói về những cái mà họ thích là bí quyết đầu tiên của phép xử thế.

Phần đông chúng ta biết điều đó, nhưng khi hành động, khi vào cuộc, chúng ta chỉ nghĩ đến điều

mình muốn, chỉ nói điều mình thích.

*Nhu cầu thích được người khác quan tâm, thích được khen là nhu cầu thường trực của mỗi người

Alfred Adler, triết gia trứ danh, viết cuốn sách rất hay, đề là chân nghĩa cuộc đời, trong đó ông nói: “ Kẻ nào không quan tâm đến người khác, chẳng những sẽ gặp nhiều khó khăn nhất trong đời mà còn là người có hại nhất cho xã hội. Hết thấy những kẻ thất bại đều thuộc hạng người đó”. Có lẽ tất cả những ai yêu *Đắc nhân tâm* đều coi đây là một câu “thần chú”. Nếu bạn hiểu hết ý nghĩa câu nói đó và luôn tìm mọi cách hành động như thế, thì chắc bạn đã nắm được bí quyết lớn nhất trong thuật xử thế. Dĩ nhiên sự quan tâm đến người khác tùy hoàn cảnh, tùy mức độ thân tình mà cách thể hiện rất đa dạng, mỗi tính cách, mỗi cá tính lại cần những mức độ, hình thức quan tâm khác nhau. Nhưng sự quan tâm đó thực sự chỉ gây thiện cảm ở người khác khi nó hoá thân từ tấm lòng tốt, chân thực, không mang mục đích tìm cách lợi dụng. Bạn thấy ai đó tự nhiên buồn, hay có khó khăn, bạn tìm cách gọi chuyện, hỏi han, chia sẻ những xúc cảm với họ, ngỏ ý giúp họ; một người đang cần cái gì đó mà bạn có hoặc bạn đã biết, bạn giúp một cách tự nhiên...Nếu làm được như vậy thì trong cuộc hành trình đến tương lai, bạn bớt đi được rất nhiều trở ngại và thêm được những người bạn tốt.

Trong cái vòng trầm luân của cuộc đời có bốn cái “ cạm bẫy” lớn nhất mà đời thường hay mắc:

- Bả lợi
- Bả danh vọng, quyền lực
- Bả ái tình.
- Đam mê sở thích không lành mạnh (cờ bạc, nghiện hút...)

Nhiều người cho rằng muốn làm được việc lớn cần phải dứt bỏ nó. Thương ôi, chính thần Dót-chúa tể của các thần-ngự trị ở đỉnh núi Ô-lem-pơ, quyền lực vô biên là thế, vậy mà cũng bao phen khốn đốn dưới bàn tay của nữ thần Ái tình.

Một vị hoà thượng chán ghét đời thường đua chen, đã bỏ lên núi tu tiên, tự cho mình là thoát tục, bỏ được tính tham lam vốn có ở con người. Một hôm vị Hoà thượng đó nói với đệ tử: “Người đời vốn đầy tính tham lam, kẻ háms lợi, người háms danh, họ chỉ thích những lời khen. Ngay cả những bậc ảnsỹ, những bậc tu hành cũng mong được người ta biết đến mình, họ muốn giảms kinh, thuyết pháp trước đám đông chứ không muốn ở ảns trong một cái am nhỏ mà đàm đạo với đệ tử như chúng mình lúc này đây”. Đệ tử đó đáp: “ Bạch Thầy, quả thực Thầy là bậc duy nhất tuyệt được lòng háms danh ở đời”. Và vị Hoà thượng đó vuốt râu, rung đùi, mỉm cười...

* Con người ai cũng yêu thích cái đẹp

Đô-xtôi-ep-xki nói rằng: “Cái đẹp đã cứu vớt thế giới”. Trong cuộc hành trình của nhân loại đi tới sự hoàn thiện thần thánh (chính là của chính mình), con người luôn hướng tới cái đẹp. Ai cũng thích mình đẹp trong con mắt của mọi người, thích làm cho mọi người xung quanh mình đẹp lên. Người xưa chế ra một cái cung với chức năng dễ sẵn bắn, chắc chỉ mất một vài ngày, vì chỉ cần một sợi dây căng ngang, một nhánh cây uốn cong..., nhưng để làm đẹp cho cây cung đó, người ta phải mất hàng tháng, nào chạm trổ, nào nạm vàng, nạm ngọc...Biết được đặc trưng tâm lý này của con người bạn có thể tự rút cho mình biết bao nhiêu quy tắc xử thế. Nhưng xin bạn hãy nhớ, một ngày nào bạn không còn say sưa đi tìm cái đẹp thực sự cho chính mình (từ vẻ đẹp hình thức, đẹp trong cả cử chỉ, phong cách sống..) ngày đó bất hạnh đang chờ sẵn bạn.

* Con người ai cũng tò mò, thích của lạ, thích những cái gì mà mình không có, có một rồi lại muốn có hai

Phải chăng truyền thuyết xưa kể rằng, chàng A đam vì ăn phải trái cấm và bị đày xuống trần gian là không có lý? Vì tính tò mò, thích khám phá của con người mà nhân loại mới đạt được đến trình độ như ngày nay.. và tất nhiên vì quá tò mò mà nhiều bạn trẻ phải trả giá.

Cuối thế kỷ 18 nhà nông nghiệp kiêm kinh tế học người Pháp là Ăng-toan Pac-măng-chiê có một thời gian bị giam ở Đức, ông biết rõ giá trị dinh dưỡng của cây khoai tây. Khi về nước, ông ra sức thuyết phục Hoàng đế Pháp nhưng ông gặp phải sự chống đối mãnh liệt của giới tăng lữ và y học. Đầu lý không được, ông dùng thủ thuật tâm lý. Ông xin nhà vua cho trồng thử nghiệm ở đất Xablông, xin một đội lính ngự lâm mặc lễ phục uy nghi suốt ngày canh gác, cấm ngặt nông dân không được lai vãng đến đó. Rồi như vô tình, tiết lộ một vài ưu điểm tuyệt vời của giống cây quý dành cho vua và ban đêm canh gác sơ hở. Tình huống úp mở lập tức gây sự tò mò của dân chúng và có tác dụng ngay, họ rủ nhau vào lấy trộm..., chỉ sau khoảng một năm, giống khoai đó đã được nhân rộng ra khắp vùng.

Thành công bước đầu để khai sinh Câu lạc bộ tâm lý, chúng tôi cũng sử dụng thủ thuật đó. Biết thanh niên ai cũng có nhu cầu muốn được học cách giao tiếp ứng xử, ai cũng có nhu cầu kết bạn, tìm bạn, nhưng các bạn trẻ- đặc biệt là ở khu vực phía Bắc- không dám nói ra... Bằng những tấm cardvisit in đẹp, nội dung hấp dẫn, hợp tâm lý tuổi trẻ...,việc tuyên truyền theo kiểu rỉ tai thật có kết quả. Buổi khai mạc thành công ngoài dự kiến.

Cả bạn và tôi cũng như bao người khác chỉ có thể hấp dẫn mọi người, bạn bè, khi trong mình luôn có một cái gì đó để người khác muốn biết, muốn khám phá.

*Con người còn là một sinh linh sống bằng biểu tượng và yêu thích kỷ niệm.

Một cây bút, một chiếc khăn tay.. thật chẳng đáng giá bao nhiêu, nhưng nếu là kỷ niệm của người yêu tặng, kỷ niệm của một thời chiến trường thì thật là vô giá. Trước đây tôi thường hay thắc: Tại sao một bức tranh phát hoạ nguyên bản của một họa sĩ tài danh nào đó lại bắc giá cao đến hàng triệu đô-la trong khi kỹ thuật hiện đại cho phép người ta có thể copy nguyên xi cơ mà...? Tại sao các nhà tâm lý khuyên các bạn trẻ nên học nghệ thuật tặng quà, nên dành thời gian cùng nhau đi tham quan ngắm cảnh? Tại sao họ khuyên các cặp vợ chồng trẻ có xung đột hãy ôn lại những kỷ niệm về một thời họ yêu nhau...? Có đúng là cần gì phải làm đám cưới, chỉ cần hai người đồng ý ký vào giấy kết hôn là đủ? Lễ nghi thờ phụng gì mấy ông tượng gỗ đó? Người chết là hết, cúng bái giỗ chạp làm gì chỉ tổ cho ruồi ăn?...! Tại sao các cựu chiến binh Pháp Mỹ cứ nằn nì sang lại thăm chiến trường Điện Biên Phủ, Khe Sanh...nơi họ đã bị thất bại và phải chịu hàng triệu đô-la phí tổn?

Bây giờ tôi đã hiểu, đám tang ai đó có nhiều người đi đưa, đâu phải chỉ nguyên vì thương xót người chết, mà còn vì chính người sống nữa đây chứ. Một cơn giận dữ có thể khiến đôi vợ chồng trẻ sẵn sàng ký vào giấy ly hôn, nhưng chính những kỷ niệm của một thời yêu nhau, những bản khoản: ta đã nói gì với bạn bè họ hàng, những người có mặt trong ngày vui của ta, sao ta sớm bỏ lời cầu nguyện khi hai đũa dâng hương thề chung sống đến bạc đầu rằng long trước bàn thờ tổ tiên?...Tất cả những cái đó sẽ giữ họ lại, giúp họ tìm cách làm lành với nhau...

* Con người luôn đặt niềm tin và hy vọng vào một cái gì đó

Bằng sức mạnh của lòng tin và hy vọng, con người có thể vượt qua được những thử thách mà ngay những máy tính điện tử cũng không dự đoán nổi? tại sao một em bé 11 tuổi bị lạc trong rừng Tai-ga đầy băng tuyết suốt 5 ngày đêm mà vẫn không chết? Điều gì sẽ lý giải khả năng chịu đựng lý diệu của

con người- trong truyện ngắn nổi tiếng: Tình yêu cuộc sống của Giắc Lon- đon? Làm sao trong suốt thời gian chống Mỹ, hàng ngàn cô gái lại có thể chịu đựng, chờ đợi sự ra đi không hẹn ngày về của người yêu?

Không gì tàn phá sức khoẻ của bạn bằng sự đánh mất niềm tin không còn hy vọng vào cuộc sống, vào tương lai.

Tôi biết một anh thanh niên 29 tuổi nổi tiếng là con người có bản lĩnh, thông minh và rất tự tin. Anh ta đã tốt nghiệp đại học Bách Khoa, khoa chế tạo máy rồi qua bộ đội. Qua những lần tranh luận, trong đầu anh ta chưa bao giờ có khái niệm số mệnh, thần thánh. Thế mà những lần vấp ngã liên nhau (phần lớn là do anh ta không thạo phép ứng xử) cộng thêm tiếng sét ái tình làm anh ta quy hấn. Anh ta không còn tin ở chính mình nữa, và bắt đầu tin rằng có một thế lực siêu nhiên nào đó đang can phá mình. Anh ta lên chùa “dâng hương”, bí mật nhờ bà thím đến các đền chùa kêu cầu... mọi người trong gia đình biết chuyện, nói rằng anh ta bị hâm mất rồi. Riêng tôi thì không nghĩ thế, có bao nhiêu nhà khoa học tài năng cũng thế...

Khi không còn niềm tin và hy vọng thì con người cũng mất luôn sức mạnh. Và phải chăng, mỗi con người dù mạnh đến đâu cũng có gót chân Asin.

**** Mỗi con người dường như luôn tự mâu thuẫn với chính mình***

Có một danh nhân nói rằng: “Tự mâu thuẫn, tâm lý kỳ cục vô lý, thiên kiến, bất thường... thường thấy ở mỗi con người. Ai không hiểu điều đó thì không thể hiểu thấu tâm lý người khác được”. Đứơc Không Tử một lần có khách đến thăm, sai người nhà nói với khách mình đi vắng, nhưng khi khách mới quay gót, bèn lấy đàn ra gảy, ngầm cho khách biết mình có nhà.

Một bạn trai mới quen một bạn gái, anh ta mạnh dạn đến nhà chơi. Vì nhận biết tình cảm của bạn gái kia cũng có biểu hiện thích mình, bạn trai ngỏ ý mời đi xem. Bạn gái nhận lời. Suốt buổi chiều hôm đó chàng trai vui như ngày hội, chờ mong trời tối. Còn bạn gái kia cứ ra vào bồn tắm, “Không biết mình có quá vội vàng không nhỉ”, “Tại sao mình lại dễ dàng để con trai chinh phục thế nhỉ?”... rồi cô ta không đến chỗ hẹn...

Tự vấn lương tâm, tự dằn vặt mình là điều thường thấy ở mỗi con người. Cách đây trên 20 năm, một quả chuông và một lư hương bằng đồng tại đình làng tôi tự nhiên không cánh mà bay. Dân làng tức giận truy tìm kẻ lấy, có nhiều cụ già cầu khẩn thần thánh vật chết đũa bất lương đó, nhưng tuyệt nhiên không có kết quả. Kẻ nào đó lấy trộm, vẫn bình yên. Thời gian băng đi. Bỗng cách đây mấy tháng có người từ một làng khác tự nhiên mang chính quả chuông và lư hương đó đến trả, tự thú nhận là đã có mấy lần định cậy cửa trả lại vì thủ phạm đã quá cố, và trước khi lâm chung anh ta có trở trăng với con cháu tìm mọi cách trả lại.

Còn bạn và tôi đã bao lần “bụng bảo dạ” đừng làm thế, đừng đến nhà người ta luôn thế, nhưng dường như lý trí nhiều khi bất lực trước những xúc cảm cuộn trào... Tại sao?... Tại sao vậy?...

**** Là con người ai cũng thích khẳng định mình, thích được người khác đánh giá, thích tranh đua...***

Mỗi con người dù bình thường đến đâu cũng thích được bạn bè, mọi người xung quanh thừa nhận. nhiều người viết sách khuyên chúng ta rằng hãy làm cho người khác cảm thấy vị trí của mình đang gánh vác, hãy làm cho họ cảm thấy họ không phải là người thừa, là người có giá trị, là người quan trọng... bạn sẽ thành công trong việc gây thiện cảm với mọi người, kích thích tính tích cực ở họ. Nếu không muốn hỏng việc thì đừng bao giờ chạm vào lòng tự ái của người khác, đừng bao giờ để người

khác nhận thấy rằng bên bạn, họ là người thừa.

Không phải chỉ thanh niên mới thích khẳng định mình, thích tranh đua. Một lần tôi được ngồi sau tay lái của một cụ già đã ngoài 60, chủ chiếc xe Suzuki mang biển số: 28/388 HI. Buổi chiều trên đường từ Hải Phòng về, xe đang chạy bình thường bỗng nhiên tăng tốc... Thì ra một chiếc xe cùng loại do hai thanh niên đèo nhau vượt lên xi khói ngay trước mũi xe của tôi..." Thằng này láo thật, dám kính ông già" – Ông cụ lắm bẫm. và thế là chiếc xe chồm lên, một cuộc đua ngầm bắt đầu... Thật hú vía.

Muốn làm chủ được con ngựa mình cưỡi, bạn phải nắm chặt dây cương. Còn bạn muốn nắm được những bí quyết huyền diệu trong nghệ thuật giao tiếp thì bạn phải hiểu thấu tâm lý người khác.

Trong cuộc hành trình của nhân loại đi tìm sự hoàn thiện của chính mình, các bản năng trả thù, hung bạo, ham khoái lạc, ích kỷ... và nhất là tự cao, tự đại luôn cản phá ta. Ý thức rõ điều đó, tìm cách chế ngự, điều hoà nó, cả bạn và tôi sẽ có nhiều cơ may thành công hơn.

NHỮNG ĐẶC TRƯNG TÂM LÝ TRONG GIAO TIẾP KHÁC GIỚI

Có nam có nữ mới nên xuân

Triết lý đời thường ấy như một quy luật tâm lý vĩnh hằng trong thế giới con người. Thử hỏi thế gian này sẽ ra sao, nếu thiếu đi một trong hai giới. Hầu hết các cuộc vui, từ những lễ hội nghiêm trang đến những sinh hoạt riêng tư của một nhóm nhỏ như mừng sinh nhật, picnic, nghỉ mát... đều kém vui khi chỉ toàn đàn ông hoặc đàn bà, toàn con trai hoặc toàn con gái.

Vậy điều gì được coi là những đặc trưng tâm lý trong giao tiếp khác giới?

Các nhà triết học theo thuyết âm dương ngũ hành cho rằng, đàn ông với những đức tính cương quyết, mạnh mẽ mang đặc tính dương, đàn bà dịu dàng kín đáo mang đặc tính âm. Âm và dương thì luôn hút nhau.

Phải chăng đó là những bí ẩn tâm lý rất riêng của con người?

1-Đặc trưng tâm lý rõ nhất trong giao tiếp khác giới là cảm xúc cao

Một chàng trai hùng hổ, mạnh mẽ là thế, nhưng tình cờ bị bao vây bởi một đám đông con gái, thì dáng vẻ hùng dũng của chàng trai thường biến đi ngay lập tức, thay vào đó: mặt mũi đỏ dừ, miệng ập úng, tay vò đầu gãi tai...

Đến như thủ tướng Thái Lan: “Đường một đấng quân vương”, thế mà khi nhìn thấy người đẹp Pon-tít ở chân cầu thang máy bay bỗng thấy “bùn rùn cả chân tay”. Đã bao giờ ông ta có những cảm xúc như thế khi gặp các nhà ngoại giao, các chính khách mày râu?

Còn trong một gia đình nếu để ý quan sát, bạn thường thấy các ông bố mỗi khi đi chơi thường thích cho con gái út đi cùng. Một ông bố nghiêm khắc có khi khó lòng dạy dỗ cậu con trai bướng bỉnh mà bà mẹ dịu dàng hiền từ trong nhiều trường hợp lại có sức cảm hoá rất lớn đến cậu ta.

Ngượng ngùng, bối rối, hồi hộp là những xúc cảm đặc biệt xuất hiện trong giao tiếp nam nữ, đôi khi thật khó giải thích đối với các chuyên gia tâm lý:

Ngày thường nhật chẳng có gì lạ cả

Sao buổi chiều anh cứ đợi mong em

Anh hồi hộp vào ra, anh xếp sách dọn bàn

Và gió cứ đập ngoài cửa sổ...

Phải chăng cảm xúc tràn đầy có thể làm thay đổi hẳn thái độ, làm nổ tung mọi ranh giới giai cấp, tuổi tác. Mọi ràng buộc về đạo đức mà nguyên cơ có thể chỉ bắt nguồn từ một ánh mắt gặp nhau, từ một sự cảm thông, từ một phát hiện tình cờ nào đó về đối tượng...

Bộ phim Người thứ 41 kể rằng: “ Một nữ chiến sĩ hồng quân Liên Xô được lệnh đưa các tù binh về tuyến sau. Cuộc hành trình của họ thật không may. Tàu đắm, chỉ còn lại hai người duy nhất sóng sót trôi dạt vào một hoang đảo với một chút thực phẩm ít ỏi. Trong hoàn cảnh đó người nữ chiến sĩ hồng quân có thể giết tên tù binh để giành lấy sự sống cho chính mình. Nhưng không, tạo hoá không biết đến hận thù mình, chỉ âm thầm sai khiến hai người này thực hiện những quy luật vĩnh hằng của mình: “ Lửa gần rơm lâu ngày cũng bén”. Và thế là người nữ chiến sĩ hồng quân kia mang lòng yêu tên tù binh...kết cục bi thương chỉ xảy ra khi tên tù binh này nhìn thấy một chiếc tàu của bọn bạc vệ chạy qua, ý định phân bội trong hấn trời dậy, hấn bỏ chạy ra bãi biển, bất chấp tiếng kêu thương tâm của người con gái: “ Hãy quay lại đi”. Một phát súng nổ, kẻ phân bội loạng choạng rồi gục ngã, nhưng người nữ chiến sĩ hồng quân kia không có niềm vui kiêu hãnh vì đã bắn trúng kẻ thù mà chỉ có tiếng nấc đau thương dường như chính cô vừa bắn vào người thân yêu nhất của mình...”

2- Tính kín đáo, tế nhị, e lệ cảm xúc...là đặc trưng tâm lý thứ hai trong giao tiếp nam nữ

Với người bạn trai (hay bạn gái)lần đầu tiên tiếp xúc, nếu có cảm tình, liệu bạn có dám nói: “Em thích anh lắm!” Hoặc: “Anh thích cách nói chuyện của em lắm” “Em rất có cảm tình với anh”. Những chàng trai hoặc cô gái thông minh thường không nói thẳng ra như vậy, mà thường biểu lộ thiện cảm của mình một cách kín đáo, tế nhị hơn.

Nhiều khi cả hai đã cảm mà chẳng ai dám nói: “Tình trong như đã mặt ngoài còn e!” Trái tim chàng đã say, người con trai tinh ý sẽ nhận ra qua những cử chỉ, ánh mắt, giọng nói. Hãy vững tin vào linh cảm, trực giác, chứ đừng vội tin vào lời nói như chàng ngốc nọ:

Em bảo anh đi đi

Sao anh không đứng lại

Em bảo anh đừng đợi

Sao anh vội về ngay

Ôi lời nói gió bay

Đôi mắt huyền đắm lệ

Sao mà anh ngốc thế

Không nhìn vào mắt em.

Điều bộ, cử chỉ không tự nhiên, ngượng ngùng, e lệ thường là một dấu hiệu đặc biệt quan trọng để xét đoán mức độ tình cảm trong quan hệ nam nữ:

Giấu một chùm hoa trong chiếc khăn tay

Cô gái ngập ngừng sang nhà hàng xóm.

Động từ “dấu” đặt ở đây là một phát hiện tâm lý thật tuyệt vời của nhà thơ Phan Thị Thanh Nhàn.

Và trong cái không gian im lặng mà kín đáo, đầy xúc cảm, cặp trai gái kia chẳng cần nhiều lời mà vẫn hiểu được nhau.

Họ ngồi im chẳng nói năng chi

Mắt chọt tìm nhau rồi lại quay đi

Nào ai đã một lần dám nói

Có gì đâu mà phải ngượng ngùng đến mức không dám nói ra nhỉ. Chuyện yêu thì bảo rằng yêu. Không thì thôi, đừng mất thời gian để người ta chờ với đợi. Giá như tâm lý con người đơn giản vậy thì cũng đỡ cho bao chàng trai, cô gái. Nhưng không, nếu quả như vậy thì cuộc sống lứa đôi sẽ tẻ ngắt, như hai cây chuối trồng bên cạnh nhau vậy. Và bất hạnh sẽ đến với con người, họ chẳng còn niềm say mê khám phá chinh phục, sẽ chẳng còn “mũi tên” huyền diệu của thần Ái tình bắn vào ai thì kẻ đó khó thoát nữa. Sẽ chẳng có “ông tơ bà nguyệt” nào se duyên nữa. Thế giới này sẽ ra sao nếu mọi người đàn ông có thể chung sống hạnh phúc với mọi người đàn bà, cũng như một người đàn bà có thể yêu tất cả những người đàn ông mà họ đã gặp. Rất may, tạo hoá đã lường trước được điều đó, để rồi tìm ra qui luật “tối ưu” trong sự sáng tạo của Người:

Nồi tròn úp vung tròn, nồi méo úp vung méo!

Mỗi người, dù bạn có khả năng tự hoàn thiện đến đâu bạn vẫn chỉ là một nửa, một nửa nữa bạn phải đi tìm và hãy tin như Xtăngđan đã từng tin: “Một nửa và đó là nửa đẹp nhất của đời người, vẫn còn khép kín với những ai chưa từng yêu say đắm”.

3- Giao tiếp nam nữ thường được phát triển theo những “hệ” và trong mỗi hệ lại có những “kênh” khác nhau...

Nhìn chàng trai và cô gái kia đi bên nhau mọi người ai cũng bảo họ đẹp đôi, thế mà họ chỉ là bạn. Nhìn cậu ta chẳng có gì đáng giá cả, thế mà con bé cứ mê tít cả lên? Còn ý kiến thứ 3 có thể là tại sao cô ta không thích mình mà lại thích người ấy, tính mãi anh ta chẳng có gì hơn mình cả? Cái hơn đó không thể nhìn thấy bằng mắt mà phải nhìn bằng linh cảm, bằng trực giác. Bằng con mắt tâm linh, lại càng không thể so sánh bằng các phép tính toán cộng trừ mà bằng lô-gích của con tim: “Yêu nên tốt, ghét nên xấu”..., với mọi người em chỉ là cô gái bình thường; còn với anh em là nàng tiên giáng thế...! Về đẹp của nàng không phải là ở đôi mắt đen hơi to, dài mà ở chiều sâu suy tư trong đó, ở những tia sáng reo vui mỗi khi nàng nhìn:

Nhìn sâu vào đôi mắt em

Tình yêu luôn ẩn hiện

Con giận nào cũng nguôi

Nỗi buồn nào cũng vợi...

Với cô gái này anh ta có vùng ảnh hưởng tuyệt đối, nhưng đối với cô gái kia anh nằm ngoài phạm vi truy quét củ màn ra-đa. Sô-crát với nhân loại là một nhà hiền triết, nhưng dưới con mắt của bà vợ: ông ta chỉ là một kẻ “vô tích sự”

Một người giống như một máy thu phát rất tinh vi thuộc hệ nào đó: “hướng nội” hoặc “hướng ngoại”. Nếu thuộc loại “hướng nội”, thường có những đặc tính:

- Thích những gì thuộc về tinh thần, suy tư, thích viết nhật ký
- Thích ở một mình, thích làm những công việc ít va chạm với người khác
- Giao tiếp với đám đông thường lúng túng hay mắc cỡ
- Đa cảm, dễ hờn dỗi, dễ tự ái
- Do dự và hay thay đổi, chú ý nhiều đến tiểu tiết
- Thích lý luận bảo vệ quan điểm của mình...

Và những người này, trong các cuộc tiếp xúc lần đầu, bạn đừng vội thân quá, đừng vội mời người ta đến những hội hè. Nếu là con gái, họ thích được che chở, bảo vệ... Với họ đừng ra lệnh, mà khéo léo gọi chuyện để họ bộc bạch với bạn. Làm được như vậy bạn sẽ được họ quý trọng.

Thuộc típ hướng ngoại, thường có những đặc tính như:

- Thích hoạt động, thích có nhiều bạn.
- Nói năng thường trôi chảy, có duyên.
- Ít hờn dỗi và nếu có ai chỉ trích, hoặc chằng thềm để ú hoặc nổi xung nhưng sau đó dễ quên ngay
- Ít mắc cỡ, luôn luôn tự nhiên, hoạt bát trước đám đông.
- Nhanh nhẹn, vui vẻ, xét đoán và quyết định thường rất mau.
- Không chú trọng nhiều đến tiểu tiết...

Với những người này, bạn có thể tự nhiên vui vẻ, cười giỡn được, dễ bắt thân qua các hoạt động hội hè. Đương nhiên sự phân chia này chỉ có tính chất tương đối, cũng rất ít người hoàn toàn hướng nội hoặc hoàn toàn hướng ngoại, mà có nhiều người thuộc kiểu lưỡng hướng, tuy nhiên vẫn có mặt trội. Biết quan sát đối tượng, bạn dễ chọn được cách xử thế thích hợp.

4- Giao tiếp nam nữ thường tuân theo cơ chế “bổ sung” hay “đồng điệu”

Trong những buổi sinh hoạt của câu lạc bộ Tâm lý ứng xử, chúng tôi thường tình cờ xen vào những câu hỏi: “bạn thích người khác giới như thế nào?” “Bạn hãy kể về người bạn khác giới đầu tiên làm mình rung động?” “người bạn khác giới lúc đầu bạn có ác cảm nhưng sau bạn mến và “cảm”?” “Người bạn khác giới lúc đầu bạn cảm nhưng sau đó bạn thấy không hợp?”... Một số người xem đó là chuyện riêng tư không muốn thổ lộ. Một số khác không trực tiếp kể về mình mà kể về chuyện của bạn mình. Nhóm thứ ba trực tiếp thổ lộ chuyện riêng tư...

Thật thú vị khi chúng ta phân tích những câu trả lời này, theo lứa tuổi, giới tính, nghề nghiệp, trình độ học vấn... Thì ra là những đặc điểm khí chất trái ngược nhau thường có sức hút. Các chàng trai có tính sôi nổi, thích hoạt động xã hội thường thích những bạn gái có tính kín đáo, trầm, pha chút e lệ. Những cô gái mạnh mẽ, sôi nổi, nhí nhảnh thường thích bạn trai có phong cách trầm tĩnh, ít nói, có chiều sâu nội tâm. Các nhà tâm lý cho rằng những cặp vợ chồng tốt nhất là những người có tính khí và

kiểu cách trái ngược nhau.

Cũng có không ít các chàng trai, cô gái thích những mẫu người có những đặc điểm tính cách gần giống với mình: như có cùng tính cách sôi nổi, mạnh mẽ và ưa tranh luận. thường những người này có cùng sở thích thói quen,, họ rất hiểu nhau, vì dễ có những suy nghĩ, quan điểm giống nhau.

5- Khát vọng thâm kín của phái đẹp

Trong giao tiếp khác giới không nên suy bụng ta ra bụng người, mỗi người đều có những nét tâm lý đặc trưng. Tạo hoá khi sáng tạo ra mỗi giới với những thiên chức khác nhau dường như đã ngàn trao cho mỗi phái những ưu thế riêng mà bao đời nay ít thay đổi như: sắc đẹp,sự dịu dàng kín đáo, nhạy cảm ở phụ nữ; sức mạnh thể chất, nghị lực và lòng dũng cảm ở người đàn ông.

Có những chuyên gia đã tổng kết,phụ nữ thường có những đặc tính:

- Thích làm vui lòng người khác
- Thích chùng diện, thích làm đẹp
- Thích được cung yêu.
- Thích tâm sự.
- Hay tự ái.
- Thích được bảo vệ che chở
- Thích được tặng quà.

Cánh đàn ông thường không quan trọng hoá món quà, xem đó chỉ là chuyện xã giao. Còn đối với chị em thì ngược lại, họ cho đó là sự tế nhị của tình yêu thương đậm đà và rất sung sướng khi được nhận quà của người họ yêu thương. Ân nghĩa và sự kính phục dễ thấp nên ngọn lửa lòng nơi họ. Những mối tình nảy sinh do ân nghĩa thường là những mối tình bền lâu nhất.

Thiếu sự kính phục thường khó nuôi dưỡng tình yêu ở người đàn bà. Họ khát khao được yêu thương, được t hông cảm, được hiểu biết và cái đau khổ nhất là không ai hiểu được lòng mình, người bạn đời lý tưởng là người biết tìm hiểu họ, không đợi họ nói ra, một tiếng khen ngợi, một lời cảm ơn thanh lịch...nàng vui vì chàng biết đón trước ý thâm kín của chàng.

Người con gái chính chắn, khi chưa yêu có thể tiếp đãi bạn trai thân mật tự nhiên, nhưng khi linh cảm thấy dấu hiệu của tình yêu thường đổi liền thái độ, tỏ ra dè dặt kín đáo, nhiều khi tỏ ra lạnh nhạt.

Người phụ nữ nào cũng muốn một người đàn ông cương quyết chỉ huy điều động con thuyền gia đình của họ trong những ngày giông tố cũng như lúc thuận buồm, sức mạnh của đàn ông không phải ở sự độc tài thô bạo mà ở tính kiên nhẫn cương quyết nhưng nhân từ.

Có chuyên gia tâm lý nhận xét rằng: “phụ nữ thường nhớ dai, nhạy cảm, khó tha thứ cho một lời nói chạm tự ái, hay hờn mát, nhưng mau quên và dễ tha thứ khi người đàn ông biết tỏ ra hối hận. Tính khí đôi khi thất thường, không vừa ý một điều gì đó nhưng lại không chịu nói ra...”

Còn cánh con trai thì sao?

6- Khát vọng thầm kín của cánh đàn ông

Sắc đẹp của người phụ nữ là vật báu trời cho để hấp dẫn cánh đàn ông. Nhưng họ còn có thể tự tạo ra một vũ khí khác lợi hại không kém để chinh phục phái mày râu. Hãy xem đàn ông thích điều gì:

- Thích ăn ngon
- Thích hãnh diện
- Thích được tán thành và khích lệ
- Thích tự do

Không người con trai nào không thích bạn gái mình có tài nữ công gia chánh, khéo léo, giỏi nội trợ. Vì vậy có câu nói rằng: “Đường vào trái tim người đàn ông đi qua cái dạ dày”. Có người con trai nào không hãnh diện khi người yêu của mình biết cách ăn mặc đẹp, rằng anh ta thật cần thiết cho cô.

Người hùng nào cũng thích được người tình tán dương và khích lệ, luôn tin tưởng nơi họ. “ Em là chất xúc tác, chất xúc tác không tham gia vào các phản ứng mà đẩy nhanh chúng...em là người phụ nữ sinh ra để tái sinh cuộc sống, làm đẹp cuộc sống...thiên chức của em là làm ngòi nổ để nổ tung những sức mạnh...em được ban cho nghĩa vụ châm ngòi, còn anh “bùng nổ”

(Nguyệt thực- Vtendriakóp)

Người phụ nữ đáng yêu và thông minh biết tạo cho cánh đàn ông những “giấc mơ”, những khát vọng rượt đuổi và vươn tới cả về trí tuệ, tâm hồn:

Em cứ là cơn nấc của tuổi thơ

Uống bao nhiêu tháng năm, chặn mãi không vừa...

Em cứ là khoảng cách chập chờn sương phủ

Suốt một đời anh vất vả vượt qua

Em cứ là giữa mịt mù vũ trụ

Một chòm sao không ngủ cuối thiên hà

(Thơ Việt Phương)

SỰ HẤP DẪN CỦA BẠN GÁI

Bông hoa đẹp nhất là bông hoa tâm hồn

Hương thơm xao xuyến nhất là hương thơm trái tim.

Có thể các bạn gái sẽ không tranh cãi với chúng tôi về sự phát hiện tài hoa của tác giả bài thơ-kiểm nhà tâm lý này, nhưng chắc các bạn sẽ băn khoăn. Vậy sức hấp dẫn các chàng trai- điều mà mọi cô gái đều mong muốn- bắt nguồn từ đâu? Về đẹp bên ngoài hay về đẹp tâm hồn bên trong quyết định?

Chỉ cần bạn ít chú ý đến trang phục, chắc bạn sẽ mất đi rất nhiều cơ hội để các chàng trai để ý đến bạn. Có lẽ không một chàng trai nào không thích các cô gái biết làm đẹp. Nhưng về đẹp bên ngoài mới chỉ là làm thích mắt các chàng trai, cái giữ họ chính là hương thơm của tâm hồn bạn.

Mỗi chàng trai lại có cách nhìn khác nhau về sự hấp dẫn của các bạn gái. Vì vậy, có khi chính bạn lại trở thành vô lý khi cứ mãi băn khoăn: “ con bé đó so với mình có gì hơn đâu mà chàng ta lại say như điều đó vậy?” chàng trai này thích người bạn gái có dáng thanh thanh, tóc dài, vẻ hơi e lệ, bạn trai kia lại thích các cô gái có dáng người hơi mập, trông khoẻ mạnh, vẻ điệu tự nhiên, trẻ trung.

Về đẹp bề ngoài không chỉ tùy thuộc vào những gì tạo hoá đã phú cho bạn, môi trái tim, má lúm đồng tiền, đôi mắt bồ câu mà nhiều khi còn tùy thuộc vào chính suy nghĩ của các bạn về mức độ hấp dẫn của mình đối với người khác phái. Nếu cô gái nghĩ mình đẹp, cảm giác này thường lây sang người khác và cô ta đẹp thực sự. còn những cô gái có hình thức chưa được tạo hoá hoàn thiện thì sao? Chẳng có gì phải mặc cảm. Bạn có rất nhiều cách khắc phục, ví dụ bằng cách học nghệ thuật trang điểm. Mọi sự khó chịu với lỗi lầm của tạo hoá khi sáng tạo ra bạn, chỉ thực sự làm hại bạn. Một bàn tay luôn che miệng kh cười chỉ làm người khác chú ý đến những “khuyết tật” trên nó... Và điều này mới thật quan trọng, có nhiều cô gái thực sự không đẹp, mới nhìn thật bình thường nhưng sao nhiều bạn trai hẹn hò. Điều này chỉ có thể giải thích được là do các chàng trai thích đi chơi với cô ấy, thích được ở bên cạnh cô, thích được cô quan tâm săn sóc... Cô ta có thể có tài giúp bạn trai thư giãn thần kinh hoặc biết cách gọi chuyện, biết lắng nghe tâm sự của chàng trai về những dự định ước mơ, về những điều mà anh ta quan tâm.

Các cô gái có duyên thường là những người biết cách làm các chàng trai có cảm tưởng mình đang đứng trước nữ thần sắc đẹp và nữ thần thông minh. Biết chọn kiểu trang phục hợp với màu da, hợp với hoàn cảnh, biết để bộ tóc hợp với khuôn mặt vẫn chưa đủ, mà còn phải biết những trang phục đó, kiểu trang điểm mới đó có làm bạn trai của mình đặc biệt thích không, tuyệt đối tránh những gì gây ra mặc cảm, ức chế, nếu bạn không muốn các chàng trai đó sớm rời bỏ bạn. Mọi cô gái đều có khả năng trở thành: “ Nữ thần sắc đẹp” với một hoặc một số chàng trai nào đó, nếu cô ta luôn có ý thức rằng mình làm đẹp là vì người ấy, cho riêng người ấy.

Biết đón ý, có những câu hóm hỉnh, đúng lúc, biết tránh khéo những vấn đề bạn chưa suy nghĩ hoặc không đồng quan điểm, thường làm bạn trai cảm tưởng bạn là cô gái thông minh. Trong nhật ký của mình một chàng trai viết rằng: “Tôi phải chia tay em- thật là một điều bất hạnh không gì so sánh nổi... và lần ấy, tôi không thể nào quên được, trong câu chuyện không được mặn mà lắm giữa chúng mình, trên tay em cuốn sổ thơ rất quen thuộc lật từng trang, rồi như vô tình, em dừng lại...tôi liếc mắt nhìn sang, tôi hiểu em định nói gì...Em thật thông minh...”

Bí quyết thành công của nhiều cô gái là biết làm cho các chàng trai cảm thấy mình là người đàn ông thực sự. Anh ta được thoả mãn cái thú của kẻ đi chinh phục. Bên cô gái, anh ta cảm thấy mình là người quan trọng, là nguồn vui của người khác, là người có giá trị thực sự và còn phải là người thay cô ta thực hiện những dự định của cuộc đời

Có em anh bắt đầu tất cả

Bắt đầu con đường, bắt đầy nhịp thở

(Luu Quang Vũ)

Không có một chàng trai nào không cảm thấy thích thú, khi được gần một người bạn gái biết cho anh ta cảm giác thanh thản, êm đềm, hình như cô ta sinh ra là để dành riêng cho anh, anh luôn được khích lệ. Theo những “phát hiện” của cô ta thì anh ta là người có tài, rất có nghị lực, thật đáng yêu...

NGHỆ THUẬT LÀM DUYÊN

Mới đây, Viện Tâm lý nhận được một lá thư của một bạn nữ sinh trường Cao đẳng Sư phạm Cửu Long hỏi rằng: "...em có gặp trong trường những bạn gái không lấy gì làm xinh xắn lắm, địa vị xã hội, điều kiện kinh tế của họ cũng chẳng có gì ghê gớm, mà sao họ nhiều bạn trai đến vậy. Các chàng trai dường như bị những sức hút vô hình nào đó. Còn em tuy chưa phải là xinh xắn nhất trường nhưng cũng là hoa khôi của lớp, biết cách ăn mặc, biết hát nhưng tại sao lại có ít bạn trai(thật ra không phải ít mà cũng nhiều người đến, nhưng sau một thời gian họ lánh dần)...Phải chăng có bí quyết nào đó để hấp dẫn những người bạn khác giới của mình..."(M.H- Trường CĐSP Cửu Long)

Nếu có thể gọi là bí quyết để hấp dẫn các chàng trai như những bạn gái mà bạn M.H kể thì đó chính là nghệ thuật làm duyên.

Đối với mọi cô gái bước vào độ tuổi thanh xuân, thượng đế hình như rất hào phóng tặng cho họ những nét duyên nào đó, một đôi lúm đồng tiền, một cái mũi dọc dừa trên khuôn trắng đầy đặn, đôi mắt huyền bồ câu, chiếc răng khểnh. Nhưng để làm nên cái duyên tổng thể có sức hấp dẫn các chàng trai đâu chỉ có thể và đâu phải chủ yếu ở những cái đó.

Cái làm nên duyên thầm ở bạn chính là một thể giới nội tâm phong phú, một tâm hồn giàu cảm xúc, dễ nhạy cảm. tâm hồn đó được thăng hoa thành những điệu bộ, cử chỉ, lời nói vừa hóm hỉnh, thông minh, vừa hợp lý đủ độ, mang sắc thái hồn nhiên tươi mát, dịu dàng, biết gợi cảm mà kín đáo, duyên dáng tế nhị.

Duyên con gái đến với bạn sau tuổi dậy thì. Bước qua ngưỡng cửa sinh học này bạn đã là một thiếu nữ (theo số liệu của Việt Nam, tuổi dậy thì của nữ là 13,5-15 tuổi). Về mặt sinh lý coi như bạn đã trưởng thành, cơ thể bạn bắt đầu hình thành những đường nét cân đối hấp dẫn đặc trưng cho phái nữ. Lúc này bạn thường được các chàng trai chú ý vì một khuôn hình tràn căng sức xuân, nhưng về mặt tâm lý dưới con mắt của các chàng trai, bạn còn nguyên vẹn cái hồn nhiên ngây thơ kiểu "trẻ con". Bạn cần có một khoảng thời gian 4-5 năm để đuổi kịp, cân bằng với sự phát triển sinh lý, bạn hoàn toàn là một thiếu nữ đủ độ chín để bước vào tình yêu. Tuổi 18-22, các bạn gái thường tập trung được nhiều ưu thế nhất. Cái nhí nhảnh trẻ trung, sự trong sáng hồn nhiên đầy mơ mộng, cùng với sự khôn ngoan chín chắn vừa đủ, làm cho cái duyên của bạn đạt đến độ cao "tuyệt đối". Từ cái gốc tình bạn, nếu bạn có ý thức ươm trồng, bông hoa tình yêu sẽ khoe sắc với tất cả hương vị kỳ diệu mà tạo hoá vốn dành cho nó. Nhưng oái ăm thay, tạo hoá luôn luôn thử thách con người, tuổi đẹp nhất để yêu, cũng là tuổi có nhiều lợi thế nhất để tích lũy tri thức chuẩn bị cho sự nghiệp, cuộc sống sau này. Bạn phải biết cân bằng. Bạn đừng sợ tình yêu lúc này là quá sớm, sẽ thiếu sót sự nghiệp chung, mà ngược lại chỉ cần bạn biết thận trọng, biết kiềm chế, thì không những bạn sẽ được hưởng "trái hạnh phúc" vừa chín tới mà quan trọng hơn, cái dư vị ngọt ngào của tình yêu sẽ chắp cánh cho bạn bay xa, vượt mọi bão tố của cuộc sống. Bạn sẽ tiết kiệm được năng lượng tình yêu, thời gian và nhất là nỗi cô đơn không làm "rêu hoá" trái tim bạn.

Tuổi đôi mươi, bạn hấp dẫn các chàng trai không chỉ về mặt hình thức, với làn da mịn màng, đường nét uyển chuyển mềm mại tràn căng sức xuân...mà có lẽ là nhiều hơn ở sự giàu có dồi dào cảm xúc. Một bông hoa đẹp cũng làm bạn xao lòng, mỗi cử chỉ, lời khen của người yêu cũng làm trái tim bạn xao xuyến. Cái trong trắng tinh khiết của một cô gái đang độ vào duyên dễ làm trái tim người khác cùng rung động. Mỗi lời nói, cử chỉ, ánh mắt của bạn vừa có tính toán suy nghĩ, biểu hiện cái khéo, cái khôn của người trưởng thành, lại vừa tươi mát hồn nhiên, nhạy cảm của trái tim khao khát yêu thương-đó là bí quyết hấp dẫn, tạo ra sức hút kỳ lạ đối với các chàng trai.

Bạn nên nhớ rằng, với nhiều cô gái, dù tạo hoá hào phóng tặng họ cả một đôi lúm đồng tiền, vẫn chẳng có chàng trai nào buồn để ý, vì cái cười ấy không đúng chỗ mới vô duyên làm sao!

Như vậy, để tạo ra duyên thầm bạn phải biết làm tăng thêm những ưu thế mà thượng đế đã hào phóng tặng bạn, hoặc biết cách khắc phục những lỗi lầm nào đó mà thượng đế trót lãng quên khi sáng tạo ra bạn.

Cái đó học được ở đâu? Xin thưa: nghệ thuật làm duyên sẽ giúp bạn

Bước vào tuổi thanh xuân, bạn nên tìm cách nắm được nghệ thuật trang điểm, thông qua đó biết làm mình bằng làm duyên. Bạn biết để kiểu tóc nào là hợp với khuôn mặt mình, chọn kiểu quần áo nào sẽ tôn vẻ đẹp, màu nào hợp với nước da của bạn, không nên cầu kỳ quá mức, nhưng đừng bao giờ sao lãng việc chăm chút vẻ đẹp hình thức của bản thân (xin tiết lộ với bạn, tâm lý con trai vẫn thích những bạn gái ăn mặc hơi kiểu cách một chút và chúa ghét những người cầu thả về hình thức). Nghệ thuật làm duyên đòi hỏi nhiều hơn ở cả khả năng ứng xử, cách sống của bạn. Cái duyên thắm đậm nhiều nhất ở ánh mắt, nụ cười của bạn. Ánh mắt nhìn mà như hỏi, như nói điều gì, nụ cười mà như trao, như gửi, như chào đón, khen chê, chở đậy duyên thầm trong đó.

Cái dễ làm bạn trở nên vô duyên nhất chính là căn bệnh “nói nhiều”, là những điệu bộ cử chỉ quá suồng sã, tự nhiên mà lạnh băng. Cũng vì thế mà hầu hết các nhà tâm lý học cho rằng sự dịu dàng, kín đáo, nhạy cảm và tế nhị là thuộc tính, đặc trưng của phái nữ. Các chàng trai rất mê các cô gái biết làm hiện cái duyên của mình qua những nét tính cách đó.

Người bạn tôi kể rằng: người bạn đời đang yêu của anh bây giờ, chính là một nữ sinh cách đây 3 năm về trước. Lúc đó anh là sinh viên năm thứ 4 về một trường trung học thực tập. Sau bài giảng đầu tiên, anh để ý thấy trong số các nữ sinh, có một người luôn lắng nghe bài giảng của anh một cách chăm chú như nuốt lấy từng lời. Ánh mắt hồn nhiên luôn sáng lên mỗi lần gặp ánh mắt từ trên nhìn xuống. Ánh mắt đó như muốn nói: bài giảng của anh đối với tôi mới mẻ quá, có sức hấp dẫn làm sao, như dẫn tôi vào một thế giới đầy những bí mật của sự khám phá tri thức... Và sau đó là những buổi trò chuyện thú vị. Không vồn vã, không kiểu cách, mỗi lời nói, cử chỉ như có ma lực, càng gần càng bị hút, càng tiếp xúc càng thấy say. Rồi một tình bạn đẹp bắt đầu giữa họ. Và thời gian cứ trôi qua, cung bậc lòng đã ngân nga những giai điệu vĩnh cửu của tình yêu đôi lứa.

Đến đây chắc các bạn đã biết được phần nào những bí quyết trong nghệ thuật làm duyên. Còn những lời khuyên cụ thể ư? Thật khó, vì đó là một nghệ thuật, mà đã là nghệ thuật thì chỉ có thể là kết quả của một quá trình tự trải nghiệm, hoá thành”nhập thể”. Hơn nữa, đây lại là nghệ thuật làm đẹp bản thân hơn, nó khó nhất trong các nghệ thuật sống.

NGHỆ THUẬT GỌI CHUYỆN

Chắc bạn đã có lần tiếp xúc với một người nào đó, thoạt nhìn thì không có gì đặc biệt, thậm chí rất bình thường là khác, nhưng qua câu chuyện, bạn dường như phát hiện ở người đó có một sức mạnh tiềm ẩn nào đó, một sự hấp dẫn lạ lùng, bạn bị cuốn hút trong những lần trò chuyện. Vậy phải chăng có những bí quyết nào đó trong nghệ thuật gọi chuyện?

Nếu bạn quan tâm, xin bạn hãy đọc kỹ và cũng suy nghĩ về hai đoạn trích sau đây trong số những tài liệu mà chúng tôi có được:

“ Mỗi lần đi chơi với anh ấy là mỗi lần tôi lại phát hiện ở anh ấy có một cái gì đó mà những người bạn trai khác của tôi không. Anh không khô khan như lúc đầu tôi tưởng, có lẽ do tâm hồn được tạo hoá phân chia thành nhiều “ngăn”, mỗi ngăn đầy những linh kiện quý mà hình như chỉ rộng mở cho những ai cần đến và biết cách bước vào... Anh yêu thơ, biết làm thơ. Hiểu biết về hội hoạ của anh làm tôi thật kinh ngạc. Thế mà thường ngày anh rất ít bộc lộ...”

Và đây nữa, một bạn sinh viên năm thứ hai của trường Đại học Sư phạm viết: “ Cùng đi chơi riêng với anh ấy tôi mới phát hiện ra rằng sau cái vẻ bề ngoài dễ hấp dẫn con gái, anh ta chẳng có gì đáng kể. Anh ấy không biết cả cách nói chuyện với phụ nữ. Tôi nghe toàn chuyện bóng đá, cờ tướng rồi đến chuyện bơi lội... Tôi không phải là người chống đối thể thao nhưng chỉ sau một thời gian là tôi chán ngắt... Bây giờ thì tôi đi chơi với một người bạn trai khác, nghe anh ấy nói chuyện về âm nhạc, thơ ca, cả về thời sự nữa...những đề tài mà tôi chưa từng biết đến và tôi thấy thích hơn, tôi như lớn lên, khôn ra và những dư âm ngọt ngào về những buổi đi chơi đó cứ lớn lên theo thời gian...”

Để có thêm cứ liệu, chúng tôi bí mật tìm cách ghi lại những cuộc trò chuyện tay đôi nam nữ; giữa các bạn nam với nhau, rồi hỏi họ: “ Bạn có nhận xét gì về người nói chuyện?” không phải nhận xét của người được hỏi bao giờ cũng đúng. *Thì ra, hiểu tâm lý của người muốn bắt chuyện với ta, biết họ quan tâm đến điều gì, gợi ý cho họ tự nói ra điều đó, là một trong những bí quyết quan trọng trong nghệ thuật trò chuyện.*

Tôi vẫn còn nhớ, một lần, trong một chuyến công tác miền Nam, tôi được mời thỉnh giảng chuyên đề *Tâm lý thanh niên* cho lớp tập huấn cán bộ Đoàn khu vực phía Nam tại trường Đoàn Thủ Đức. Mặc dù đã xem bài giảng tôi đưa trước, song trường ban tổ chức lớp học vẫn băn khoăn vì thấy tôi quá trẻ, trong khi đó học viên phần lớn nhiều tuổi, là cán bộ từ thường vụ huyện đoàn đến tỉnh đoàn, các giảng viên trước lại đều là giáo sư. Đọc được những bản thảo trong mắt anh, tôi quyết định phải “chinh phục” anh trước khi lên lớp. Sau vài câu chuyện xã giao, tôi xin được vào lớp dự bị học trước như một học viên. Sự nhiệt tình, hăng hái và tự tin ở tôi bắt đầu lay sang anh. Vừa quan sát học viên, tôi vừa gọi chuyện “...Anh làm công tác thanh niên này từ bao giờ” “Anh có nhận xét gì về thanh niên hiện nay so với lứa tuổi các anh khi còn thanh niên?”; “ Điều gì làm anh say mê với công tác thanh niên...?” Tôi đã điềm đúng “huyệt” Anh bắt đầu kể cho tôi nghe về quá khứ hào hùng của mình. Câu chuyện được lái dần vào trọng tâm bài giảng ngày mai. Vừa nghe tôi vừa gợi ý: “Anh có biết tại sao bây giờ thanh niên rất thích đi lễ hội đền chùa”; “Anh có điều kiện đi đây đi đó, giao tiếp với nhiều đối tượng, anh thấy mọi người có những nét tâm lý gì là đặc thù”; “Tâm lý thanh niên miền Bắc so với miền Nam có gì khác?” Vừa tranh luận, vừa đưa ra các số liệu để minh chứng, tôi biết mình đã chinh phục được lòng tin của anh... Bài giảng hôm sau rất thành công, kèng báo 12 giờ trưa, học viên vẫn đòi được có thêm buổi chiều để tranh luận. Kết thúc khoá học, bài giảng đó được đánh giá là một trong ba bài giảng thành công nhất. Và điều này mới quan trọng, sau lần đó anh rất quý và tin tôi, coi như người anh em, người bạn vong niên.

Người tiếp chuyện khéo léo là người biết thông qua một vài câu hỏi đã có thể khám phá ra sở thích và những lĩnh vực mà anh ta đang quan tâm rồi giải thích từng phần, vừa dẫn dắt, vừa nêu thắc mắc với một biểu hiện bên ngoài tỏ ra chăm chú lắng nghe, thỉnh thoảng đưa ra một nhận xét hoặc những lời khen. Vì nếu bạn làm được như thế thì trên đường đời bạn có thêm nhiều bạn tốt, nhiều người muốn tìm đến bạn. Phần lớn mọi người đều thích nói về những điều mình biết, những điều mà mình quan tâm. Triết gia R. Wemerson kể rằng: Một hôm hai cha con ông ấy muốn dụ một con bê vào chuồng nhưng họ mắc phải cái lỗi thông thường là chỉ nghĩ đến cái họ muốn. Cho nên cha kéo con đây. Tai hại thay! Con bê cũng như họ, chỉ nghĩ đến cái nó muốn thôi; chân nó bám chặt vào đất cứng ngắc không chịu rời đồng cỏ. Người con gái thấy tình cảnh đó, dù chị không hề biết nghệ thuật viết sách, dẫn dụ nhưng chị đã biết như con bê, bằng cách đưa ngón tay vào mồm con vật như mẹ cho con bú và con vật ngoan ngoãn đi theo ngón tay chị mà về chuồng.

Ngay từ đầu câu chuyện, nếu bạn thông báo, bạn biết rõ về người đó, đã từng “nghe tiếng”, đã từng đọc, biết việc anh ta làm với thái độ kính phục hoặc tỏ ra hiểu rõ ràng về những sở thích, biết tên, khả năng của người đó chắc sẽ làm người đó ngạc nhiên. Anh ta vui lên vì có bạn biết đến danh tiếng của anh ta, ít nhất anh ta cũng cảm thấy mình có giá trị, mình là người quan trọng

Bạn N.K là một nhà thơ, một nhà viết phê bình còn rất trẻ (22 tuổi). Khi lần đầu tiên được nghe bạn đọc thơ tại Nhà văn hoá Thanh niên, tôi có cảm tình ngay với phong cách mộc mạc, rất thật và tự nhiên đó. Đêm thơ kết thúc, tôi tìm gặp bạn N.K. Sau khi tự giới thiệu về mình, tôi bộc lộ sự mến mộ thơ anh, tâm đắc với những điều anh trần trụi... Tôi cũng như anh, không gì sung sướng bằng có người đồng cảm với mình, tôi đọc được điều đó qua ánh mắt và cử chỉ của anh.

Tiếc rằng trong cuộc sống, ta có cảm tình với những người nào đó, song hình như ta ngại biểu lộ, quá tiết kiệm lời khen và quá hào phóng sự chỉ trích.

Người nói chuyện với bạn tỏ ra là người am hiểu thường hay đặt câu hỏi để buộc bạn phải bộc lộ mình, bạn có thể gợi ý quan điểm của anh ta thế nào về chính những vấn đề đó, đừng vội trả lời, qua đó bạn có thể hiểu được ý đồ của người nói chuyện mà lái vào những mục đích cần thiết. Khi câu chuyện bắt đầu bốc, bạn thường ít giữ ý tứ mà hay thao thao bất tuyệt về khả năng của mình, điều đó thật bất lợi. Tối kỳ nói chuyện bằng lối mở đầu: “Anh không nhớ tôi sao?”... vì dễ làm người đó lúng túng, mà bạn có thể nói: “Hình như tôi đã gặp anh ở đâu đó rồi thì phải...” “Trông anh quen lắm, có phải anh...”

Mỗi người thường có những chuyện riêng tư, những vùng cấm kỵ”, bạn nên tránh đặt những câu hỏi có liên quan trực tiếp đến những điều họ không muốn nói ra. Nếu cần biết, bạn chỉ nên gợi ý xa và thật cần thiết bạn hãy kể về mình, từ đó khéo léo “bắc cầu” sao để người tiếp chuyện với bạn tự nói ra. Tuyệt đối tránh chạm vào lòng tự ái người khác. Không nên ngắt lời người khác, còn nếu bạn bị ngắt lời, tốt nhất là không nên nói nữa. Mọi sự ăn thua trong tranh luận, thái độ giận dữ, cười mỉa mai hoặc “giữ kẽ” đều có hại cho bạn. Đừng tra tấn người khác bằng những tâm sự riêng hay sự đau khổ của bạn khi người khác tỏ ý không muốn nghe.

Tôi nhớ có một lần, cuộc vui liên hoan công đoàn cuối năm ở một cơ quan lẽ ra sẽ rất vui vẻ, bởi theo truyền thống, tất cả mọi người về hưu đều được mời đến. Mọi người tự do phát biểu cảm tưởng của mình. Một người đứng dậy, người đó thuộc bậc thầy của thầy tôi, là một trong những người sáng lập ra chuyên ngành mà tôi đang nói cùng các bạn. Sau vài lời về công tác, sức khoẻ, câu chuyện bỗng nhiên sa vào “ma trận của những âm ức riêng tư”. Đã 12 giờ trưa, ai cũng đói meo, không khí thật căng thẳng và nặng nề, bữa cơm liên hoan sau đó chắc bạn có thể đoán được như thế nào. Thì ra đâu chỉ có những người bình thường, mà ngay cả chính các nhà tâm lý vẫn mắc...

Người hiểu tâm lý còn phải là người tế nhị. Ví dụ trong một sinh hoạt tập thể, bạn thấy có một bạn

traí hoặc gái không có ai tiếp chuyện, đang lúng túng bạn có thể lại gần bắt chuyện, lúc đó không khí sẽ khác hẳn. Biết cách hài hước pha trò cũng là điều rất quan trọng, nó làm cho câu chuyện bớt căng thẳng, tự nhiên, cởi mở hơn.

Khi người khác kể một câu chuyện mà bạn đã biết, bạn cũng không nên vội vã tỏ ra mình đã rõ hoàn toàn để người đó có cái vui kể chuyện cho bạn nghe. Nếu nói biết rồi tức là làm cụt hứng người khác, tệ hơn là bạn lại dính chính những chỗ sai của câu chuyện. Vì nếu vậy, bạn là người ích kỷ, chỉ biết mình và chơi trội rồi đấy!

Từ bây giờ bạn hãy thử áp dụng những cách này, bạn có thể trở thành người nói chuyện có duyên đấy, và biết đâu bạn lại trở thành nhà hùng biện cũng nên.

NƠI TÌNH YÊU BẮT ĐẦU

Chuyện cổ xưa kể rằng: Một cô bé lọ lem, gia đình cô thật nghèo, bố mất sớm phải sống với dì ghê, cô gặp bao cảnh đời ngang trái. Thương đức tính hiền ngoan chăm làm, bụt hiện lên cho cô một lời ước. Ước gì đây, cô thầm nghĩ, cô không mơ giàu sang, cũng không màng địa vị, nhìn đôi chim câu quyến luyến bên nhau, cô bé thầm reo lên: một bông hoa hạnh phúc. Thế rồi với phép màu của bông hoa, cô gặp được một hoàng tử thông minh và tình yêu đã đến...

Còn chuyện cổ tích đời nay: “Em là học sinh lớp 11, em gặp anh ấy thật tình cờ...và sau cái lần gặp gỡ ấy, em hiểu rằng, người đó chính là hình bóng mà em đang đi tìm...”(P.H.M, trường PTTH Nguyễn Trãi, Thái Bình)

Thật lý thú, chuyện cổ tích xưa và đời nay có cái gì đó gần gũi thế! Trong tâm khảm của các bạn trẻ mới bước vào đời, hình bóng nàng công chúa xinh đẹp hay một hoàng tử thông minh cứ vừa ảo vừa thực xây nên toà hạnh phúc tương lai mà bất cứ ai cũng thèm khát, hồi hộp, lo âu, mong chờ một ngày nào đó được bước vào.

Cái ngày đó-như mọi chàng trai và cô gái hằng khát khao mong đợi nhất định sẽ đến. Bạn cứ hy vọng đi và hãy chuẩn bị để chào đón nó. Còn khi nào ư và bằng cách nào để có được? Thật khó, song khoa học yêu có thể mách cho bạn được đôi điều.

Thông thường khi bạn ở tuổi 12-13, bạn đã có ý thức khá rõ về giới tính của mình, có thể bạn có những biến đổi mạnh mẽ về mặt sinh học. Bạn bắt đầu nhận thấy những dấu hiệu của tuổi dậy thì (nam thường muộn hơn nữ 1-2 tuổi). Cảm giác lo sợ về những biến đổi đột ngột này làm xuất hiện ở bạn “ý thức tự vệ” cùng với những truyền thống tập quán xã hội làm hàng rào cấm được dựng lên trong quan hệ với những người bạn khác giới. Và dù bạn là con trai hay con gái ở thời kỳ này theo xu hướng chung, đều có “kìm giữ” để không vượt qua ranh giới đó.

Nhưng khi cơ thể bước vào trạng thái ổn định về mặt sinh lý, bạn đã vượt qua được ngưỡng cửa sinh học đó, thì điều mà trước đây bạn cố tình né tránh giờ lại trở thành một lĩnh vực vô cùng hấp dẫn. Những nhu cầu sinh học đòi hỏi, những huyền thoại về cảm giác ngọt ngào khi bước vào vườn ươm tình yêu của Thượng đế càng hấp dẫn, kích thích tò mò của các chàng A-đam và nàng Ê-va tìm đến trái cấm.

Thoạt tiên điều này diễn ra trong nội tâm, về sau biểu hiện dần ra hành vi. Những cuộc chuyện trò tay đôi thật thú vị mà không thấy có phương hại gì (như cha mẹ chúng thường tưởng tượng ra và răn đe). Sự ám áp, cảm giác thú vị được khám phá trong quan hệ bạn bè khác giới qua những pha đùa nghịch đụng chạm da thịt. Rồi sự chiêm ngưỡng lẫn nhau, những ánh mắt trao gửi... tất cả như những sức hút vô hình kéo họ lại gần nhau. Sự quyến luyến, say sưa lẫn nhau bắt đầu nảy sinh và phát triển. Mỗi tình bạn này kéo dài, đến một sáng hôm nào đó cả hai chợt thức tỉnh, bỗng thấy cảnh vật xung quang mình trở nên mới mẻ, đắm say lạ thường. Hình như đâu đó hình ảnh một người khác giới tràn ngập hết tâm hồn mình, chiếm giữ một vị trí trung tâm chói sáng. Hình ảnh ấy làm lu mờ hết thảy mọi thứ khác trên đời. Về lo lắng, bồn chồn, mong gặp, cảm giác xao xuyến, rạo rức khi được ngồi gần bên nhau.

Mỗi tình đầu thường bắt đầu và mãnh liệt như vậy! Đó có thể là hình ảnh của người bạn đã từng quen biết, cũng có thể là người vừa gặp gỡ lần đầu chưa kịp biết tên! Yếu tố “châm ngòi” làm nổ tung quả bom tình cảm đó có thể là một cảm giác, giọng nói, ánh mắt, nụ cười, dáng vẻ nào đó... hoặc một sự rung cảm, niềm kính phục... cũng có thể từ lòng xót thương, sự cảm thông, nỗi ái ngại v.v...” Đây

minh” có thể dài như “lửa gần rơm lâu ngày cũng bén” hoặc cực ngắn như những “tia chớp ái tình”. Bạn T.H, trường PTHH Việt Đức viết thư cho chúng tôi: “Em và người ấy học cùng trường, chúng em quen nhau từ hồi lớp 10, nhưng chỉ là bạn thôi. Rồi một lần, cả hai lớp chúng em tổ chức dã ngoại, cùng nhau lên chùa Thiên Hương. Trong chuyến đi, người ấy luôn tỏ ra quan tâm lo lắng đến em... và em cảm thấy có cái gì đó thật khó tả trong tình cảm của mình khi buổi trưa hôm đó, không biết người ấy tìm đâu một nhánh lan trắng tuyệt đẹp tặng em. Em thích thú, hết nhìn nhánh lan lại nhìn lên gương mặt người ấy...ôi đôi mắt hàng ngày em vẫn thấy sao giờ khác lạ...một cái nhìn sâu thẳm, mênh mông đến kỳ ảo, say đắm lạ thường, như đọc hết cảm xúc thâm kín của em. Người ấy còn nói: “Của T.H”. Sao giọng nói nhẹ mà khác thế, rồi lại còn xưng “anh” nữa...Những ngày sau đó về trường, em cảm thấy mình học như không vào nữa...”

Nhiều người cho rằng mối tình đầu của tuổi thanh xuân là đẹp đẽ nhất, ghi lại dấu ấn của cuộc đời:

Bởi lẽ những con người tuổi trẻ lần đầu tiên được sống trong trạng thái tình cảm đó với tất cả sự mới mẻ đầy tính chất bất ngờ, như vừa tỉnh, như vừa mơ. Trí tưởng tượng của người con gái đang đổ vào xuân đã nhào nặn tô vẽ để những xúc cảm của mối tình đầu đạt đến độ lung linh huyền ảo, đẹp hơn cả bầu trời, hơn cả vàng thái dương; đẹp hơn tất cả những gì mà thượng đế đã sáng tạo ra.

Mối tình đầu đẹp không phải chỉ vì nó là mới nhất, “duy nhất” mà còn vì cái bản chất trong sáng lành mạnh đến vô cùng của nó. Tình yêu thuở ban đầu không bị vẩn đục bởi những ham muốn vật chất, không tính toán thiệt hơn. Những người yêu nhau sẵn sàng quên đi tất cả những những khó khăn trở ngại để đạt lấy tình yêu thuần khiết, lý tưởng. Hầu như ai mới vào tuổi trưởng thành cũng chỉ có một nhu cầu: yêu và được yêu. Nhu cầu này mãnh liệt đến mức đủ sức phá bỏ mọi hàng rào cấm kỵ vượt qua cả dư luận xã hội, bỏ qua mọi lời khuyên để tìm đến với nhau vì chất “men tình” đầu tiên ấy.

Nhưng chất men tình kia làm sao thành trái hạnh phúc(dù cho là hoa tình của trái hạnh phúc sau này). Sau khi sự say mê đạt đến đỉnh cao của niềm hứng khởi, của sự lãng mạn thì buộc các chàng trai và các cô gái phải nhìn nhận lại chính toà hạnh phúc tương lai mà tình yêu ban đầu sẽ là móng:

- Chúng mình đã thật sự hiểu nhau chưa?
- Cuộc sống gia đình sẽ được tổ chức ra sao?
- Đồi bên cha mẹ liệu có ưng thuận?
- Điều kiện vật chất, nơi công tác?..

Tất cả những yếu tố đó cùng với những hiểu biết, kinh nghiệm trường đời làm cho mối tình bắt đầu có chuyển hoá:

Ở một số cặp uyên ương, chất men tình mạnh hơn tất cả, họ đập bằng mọi trở ngại, chấp nhận cuộc hành trình đầy khó khăn để đi đến với hạnh phúc. Họ tìm thấy sức mạnh bội phần ở sự cùng nỗ lực của hai người. và thường những cặp này thật lý tưởng. Cuộc hôn nhân kết trái từ bông hoa tình yêu ban đầu giúp họ mau chóng vượt qua. Sẽ không có những chứng cứ để mà nghi kị, để mà so sánh một cách vô lý. Họ chung một tâm gương tình không vết gợn

Còn lại phần đông, sau phút “bàng hoàng” tỉnh lại để suy nghĩ chín chắn hơn, cân nhắc hơn, cân nhắc đến các yếu tố khác. Họ chấp nhận sự chia tay và coi đó như là bài học để tự lớn khôn, một sự thử nghiệm” (và tất nhiên không chàng trai cô gái nào bước qua một tình đầu với ý nghĩ coi đó là cuộc thử nghiệm). Sự chia ly cũng đau khổ, cũng luyến tiếc nhưng những tính toán lý trí đã thắng xúc cảm.

Có thể mỗi người tự an ủi mình hãy thận trọng hơn và có ý thức đầy đủ hơn ở lần sau để tránh sự đau khổ cho người khác và cũng là cho chính mình. Con trai thường dễ bước vào cuộc tình khác hơn con gái.

- Với một số ít khác, thường là cuộc chia ly chỉ được một phía ý thức, người con trai hoặc người con gái, phía kia vẫn đắm say trong chất men tình. Và một lúc nào đó bỗng lặng người đi khi biết mình bị “đá”, bị phản bội, lúc đó có thể nỗi đau khổ tuyệt vọng biến họ thành kẻ điên rồ. Những phản ứng tuyệt vọng thường thấy ở các chàng trai bị “đá” là thâm ý trả thù. Để rồi chính họ cũng trở thành nạn nhân.
- Còn các bạn nữ thường âm thầm đau khổ, hận đời đến mức sau đó thì không tiếp bất cứ người con trai nào khác, hoặc đi đến những hành động tự huỷ hoại cuộc đời mình. Vì cuộc đời đối với họ còn gì đáng sống nữa đâu? Hạnh phúc không còn, niềm tin đổ vỡ, tương lai là một màu đen tuyệt vọng. Họ cũng có thể nghĩ ra những cách trả thù thật quái dị như vụ án: “Ngày cưới của cha, ngày chết của con”

Không ít những chàng trai, những cô gái sau cơn khủng hoảng tinh thần quá lớn do mối tình đầu tan vỡ đã không còn biết rung động với bất kỳ ai, hoặc mặc cảm tự đóng cửa lòng mình, phớt lờ cho số mệnh, để rồi qua đi một thời trai trẻ, lúc về già thấm thía bao nỗi cô đơn...

- Gay cấn cũng có thể xảy ra đối với các bạn trẻ lần đầu tiên bước vào cuộc tình khi có sự can thiệp thô bạo của cha mẹ thầy cô, người lớn. Cái chết của em Thắng học sinh lớp 11 chuyên toán trường PTTT Amxtecdam cũng là một bài học cảnh tỉnh cho tất cả những ai có ý định can thiệp một cách thô bạo vào những tình cảm riêng tư, trong trắng của tuổi trẻ, cho dù nó nảy mầm có thể hơi sớm, chưa đúng lúc, đúng chỗ

Tuy nhiên, thông thường thời gian có thể xoá đi mọi vết thương lòng dù nó lớn đến đâu. Song không phải là xoá sạch. Những ký ức ngọt ngào về ngày ấy mình có một mối tình thật non trẻ thơ ngây vẫn cứ theo ta đi suốt cuộc đời với tất cả những hương vị ngọt ngào lẫn niềm ân hận, có cả vị cay đắng.

Đến đây sẽ có những bạn hỏi chúng tôi: “Các nhà chuyên môn hãy nói cho chúng tôi cách xử lý ra sao? Xin đừng lý thuyết nữa!”

Thật khó, bởi vì những gì đã xảy ra và sẽ xảy ra đều có cội nguồn của nó. Ở góc độ này, hành động đó bị phê phán là hành động điên rồ, nhưng ở góc độ kia, hành động đó có thể cắt nghĩa được.

Lời khuyên tốt nhất dành cho bạn chỉ có thể là hãy tìm đến những người thân, đó là cha mẹ, anh chị, bạn bè, những người lớn tuổi có kinh nghiệm trường đời. Họ có đủ khả năng giúp bạn trong những tình huống gay cấn, thậm chí tuyệt vọng.

Bạn cũng có thể học phép ứng xử của Không Tử. Những gì xảy ra mà ta đã cố gắng hành động hết mức vẫn không khắc phục được thì hãy bình tĩnh chấp nhận. Vì điều đó nằm ngoài khả năng của ta, thuộc về số phận. – Những yếu tố khách quan bất ngờ. Tóm lại, niềm say mê trong công việc, trong quan hệ bạn bè, người thân- thời gian sẽ giúp bạn lấy lại được sự thăng bằng. Còn bạn chọn cách trả thù ư hay tự huỷ hoại đời mình, đó là hành động của những kẻ điên rồ, điên rồ 100% đầu ngàn lần bạn biện hộ cho tính chính đáng của nó. Tôi rất thích câu nói của Đô-Xtôi-ép-ki: “Mỗi người hãy tự chịu trách nhiệm về hành động của mình dù hoàn cảnh có thay đổi thế nào đi chăng nữa”.

Thế giới này đâu phải chỉ có mình người ấy là đáng yêu. Còn biết bao chàng trai, cô gái đáng yêu hơn cái con người phụ bạc kia ấy chứ. Bạn hãy cởi mở lòng mình, sẽ có lúc bạn gặp được điều mình

mong muốn với điều kiện bạn “tích cực” đi tìm. Và biết đâu bạn chẳng phải cảm ơn số phận vì đã giúp bạn tránh được nỗi bất hạnh, nếu phải kết bạn trăm năm với con người đó.

TRẮC NGHIỆM VỀ TÌNH YÊU: BẠN ĐÃ YÊU CHƯA VÀ NGƯỜI ẤY ĐÃ YÊU BẠN THẬT CHƯA?

Muốn biết tình cảm của mình với người bạn khác giới chín muồi ở mức độ nào? (có thiện cảm, đam mê, tương tư, yêu thực sự...). Xin bạn hãy trả lời những câu hỏi sau đây (trước hết là xác định mức độ tình cảm của mình với người ấy và sau đó là của người ấy đối với bạn).

1. Bạn có hài lòng về những đặc điểm hình thể, cử chỉ, phong cách của người đó không (và ngược lại)? (tối đa 15 điểm)

(Rất hài lòng: 4-5 điểm; chấp nhận được: 2-3 điểm, băn khoăn: 0-1 điểm)

a) Chiều cao, cân nặng, tình trạng sức khỏe.

b) Khuôn mặt, ánh mắt, nụ cười

c) Phong cách, dáng điệu

2. Tuổi tác của bạn so với người đó như thế nào?

a) Phù hợp (nam hơn nữ vừa phải): 4-5 điểm

b) Bằng tuổi nhau: 3 điểm

c) Quá chênh lệch: 0 điểm

3. Bạn có thấy nhớ và tìm cách gặp gỡ người ấy để trò chuyện (và ngược lại)

a) Luôn nhớ và luôn tìm cơ để gặp nhau: 4-5 điểm

b) Đôi lúc có nhớ, đôi lúc cũng muốn gặp để trò chuyện: 2-3 điểm

c) Không có cảm giác nhớ, ít có nhu cầu gặp gỡ để trò chuyện: 0-1 điểm

4. Những lần trò chuyện với người đó, bạn có cảm giác thế nào (và ngược lại)?

a) tâm đầu ý hợp, luôn thích thú: 4-5 điểm

b) Dễ chịu, nhưng đôi lúc cũng hơi tẻ: 2-3 điểm

c) Gượng gạo, nhạt nhẽo hoặc nhàm chán: 0-1 điểm

5. Khi nhìn thấy người đó đi với ai bạn khác giới bạn cảm thấy thế nào (và ngược lại)?

a) Bực tức, thất vọng, muốn tìm hiểu nguyên nhân: 4-5 điểm

b) Hơi buồn bực khó nói: 2-3 điểm

c) Bình thường, không quan tâm: 0-1 điểm

5. Bạn thích có sự động chạm vào da thịt người đó và hình như bạn cảm nhận được sự rung động của những hương vị đặc biệt từ những lần đụng chạm đó(và ngược lại)

a) Đúng như vậy: 4-5 điểm

b) Không hoàn toàn, nhưng đôi lúc có cảm giác như vậy:2-3 điểm

c) Không có cảm giác gì đặc biệt, hoặc sợ sự đụng chạm đó: 0-1 điểm

7. Bạn có nhu cầu muốn chiếm hữu người đó, không muốn chia sẻ (và ngược lại)?

a) Đúng như vậy: 4-5 điểm

b) Đôi lúc cũng có cảm giác như vậy: 2-3 điểm

c) Không đúng: 0-1 điểm

8. Những cử chỉ âu yếm vuốt ve của người đó làm bạn cảm thấy (và ngược lại):

a) Cảm giác rạo rức, hồi hộp, đặc biệt dễ chịu: 4-5 điểm

b) Đôi lúc có cảm giác rung động,hồi hộp

c) Phải chịu đựng hoặc không có cảm giác rung động

9. Bạn cảm nhận rằng, bạn hiểu người đó hơn tất cả và ngược lại người đó cũng có cảm giác này

a) Đúng như vậy: 8-10 điểm

b) Đôi lúc đúng như vậy(chưa hiểu nhau nhiều nhưng thích khám phá tìm hiểu): 4-7 điểm

c) Không đúng(ít hiểu, khó thông cảm): 0-3 điểm

10.Hai người thường xuyên giúp đỡ quan tâm đến nhau, cùng chia sẻ tâm tư

a) Đúng như vậy: 4-5 điểm

b) Đôi lúc đúng như vậy: 2-3 điểm

c) Không đúng: 0-1 điểm

11. Bạn có tin rằng người ấy sẽ chung thủy, sẵn sàng hy sinh vì bạn và ngược lại

a) Hoàn toàn tin như vậy: 4-5 điểm

b) Không dám chắc, nhưng đã có lòng tin: 2-3 điểm

c) Không tin, còn nhiều nghi ngờ: 0-1 điểm

12. Bạn có tin rằng người ấy là chỗ dựa vững chắc và đáng tin cậy của bạn(và ngược lại)

a) Hoàn toàn tin như vậy: 4-5 điểm

b) Bắt đầu có niềm tin: 2-3 điểm

c) Không tin, còn nhiều nghi ngờ: 0-1 điểm

13. Hai người thường quan tâm đến công việc sức khoẻ của nhau

a) Đúng như vậy: 4-5 điểm

b) Đôi khi đúng: 2-3 điểm

c) Không đúng: 0-1 điểm

14. Mỗi người có những cảm giác hồi hộp vui mừng mong chờ trước những thành công hay lo lắng buồn phiền trước những thất bại của người kia

a) Đúng như vậy: 4-5 điểm

b) Đôi khi đúng: 2-3 điểm

c) Không đúng: 0-1 điểm

15. Bạn có hài lòng về nghề nghiệp, công việc, uy tín chuyên môn của người đó không? Và ngược lại

a) Rất hài lòng(nghề nghiệp ổn định, thu nhập khá, có khả năng trong chuyên môn...): 4-5 điểm

b) Chấp nhận được(có việc làm, thu nhập cũng được): 2-3 điểm

c) Băn khoăn (còn đang đi học, chưa có việc làm, ít có khả năng chuyên môn): 0-1 điểm

16. Bạn có hài lòng về sự tháo vát, biết lo liệu kinh tế và khả năng đảm bảo cuộc sống gia đình của người đó và ngược lại

a) Rất hài lòng(Biết làm kinh tế, có đầu óc kinh doanh, đảm bảo được cuộc sống gia đình): 4-5 điểm

b) Chấp nhận được(không tháo vát nhưng cũng biết cách làm ăn): 2-3 điểm

c) Băn khoăn (băn khoăn, ngờ nghệch, không biết làm thêm nghề gì, khó đảm bảo được cuộc sống gia đình): 0-1 điểm

17. Những lúc xảy ra bất đồng, xung đột, bạn (hay người đó) thường:

a) Chủ động làm lành và biết cách hoà giải xung đột(biết cách thuyết phục, dễ bỏ qua, biết làm dịu căng thẳng nhờ tính hài hước...): 4-5 điểm

b) Chưa chủ động, chưa khéo léo trong xử lý xung đột, nhưng là người biết điều: 2-3 điểm

c) Hay giận hờn vô cớ, hay tự ái, ít chịu nghe sự khuyên giải: 0-1 điểm

18. Bạn luôn cảm thấy hài lòng về cách cư xử của người ấy trong quan hệ với bạn bè, người thân của bạn (và ngược lại)

a) Rất hài lòng(lịch sự, tế nhị, cư xử đúng mực, biết lắng nghe sự góp ý...): 4-5 điểm

b) Chấp nhận được(chưa nhạy cảm và tế nhị lắm, nhưng đã biết cách cư xử...): 2-3 điểm

c) Băn khoăn(có hành vi thô bạo, ứng xử vụng về...): 0-1 điểm

19. Trong những lần nói chuyện, tranh cãi, cả hai thường:

a) có những ý nghĩ, dự định, nhận xét giống nhau hoặc ngạc nhiên thích thú khi thấy người kia có những điểm khác mình: 4-5 điểm

b) Có những ý kiến riêng, đôi lúc làm người kia phật lòng nhưng biết dừng đúng lúc; 2-3 điểm

c) Hiểu thắng, thường khẳng khẳng theo ý của mình hoặc bác bỏ thẳng thừng ý của người kia: 0-1 điểm

20. Về cách sống, thói quen và cá tính của hai người:

a) Có nhiều điểm hợp, thích nhau, không có điểm nào gây sự khó chịu đặc biệt: 4-5 điểm

b) Có nhiều điểm khác nhau nhưng chấp nhận được: 4-5 điểm

c) Có nhiều quan điểm trái ngược xung khắc, dễ gây sự khó chịu: 0-1 điểm

21. Hai người có thường bộc lộ cho nhau những dự định ước mơ về tương lai không?

a) Trả lời có một cách chắc chắn: 4-5 điểm

b) Có những biểu hiện như vậy, nhưng chưa thật chắc chắn: 2-3 điểm

c) Không: 0-1 điểm

22. Hai người có cảm thấy kính phục, mến mộ, thân thiết, gắn bó không?

a) Trả lời một cách chắc chắn: 4-5 điểm

b) Có những biểu hiện như vậy, nhưng chưa thật chắc chắn: 2-3 điểm

c) Không: 0-1 điểm

23. Mỗi người có cảm thấy chính mình là nguồn sinh lực mạnh mẽ để người kia thực hiện những dự định với cuộc đời không?

a) Trả lời có một cách chắc chắn: 4-5 điểm

b) Có những biểu hiện như vậy, nhưng chưa thật chắc chắn: 2-3 điểm

c) Không: 0-1 điểm

Cách tính điểm:

1. Từ 95-125 điểm: yêu thực sự, yêu say đắm hai người thực sự đã gắn bó hoàn toàn. Hội đủ những điều kiện tốt nhất để nuôi dưỡng tình yêu.
2. Từ 76-94 điểm: đã bước lên ngưỡng cửa của tình yêu, tình bạn, tương tư, đam mê, hình ảnh người đó đã chi phối tâm trí bạn, có những biểu hiện ghen tuông âu yếm, lo lắng, có những điều kiện để nuôi dưỡng tình yêu.
3. Từ 50-75: có thiện cảm và quý mến đến mức thân thiết, đôi khi thái quá nhưng tình cảm đó mới ở mức xúc cảm mạnh, còn nhiều điểm chưa đồng nhất, chưa chấp nhận nhau, cần có thời gian và sự hiểu biết hơn nữa mới có cơ sở để bước đến tình yêu.\
4. Dưới 49 điểm: Bạn hoàn toàn không yêu hoặc chưa yêu, chỉ là tình cảm bạn bè, có nhiều điểm không hợp khó bước lên tình yêu.

BẢNG TRẮC NGHIỆM BỔ SUNG NHỮNG ĐIỀU KIỆN BẢO HÀNH CHI PHỐI TÌNH YÊU

Sau khi bạn đã thử qua Bảng trắc nghiệm về tình yêu, nếu bạn có số điểm từ 76 trở lên, tức là bạn đã bước qua ngưỡng cửa của tình yêu. Tuy nhiên mức độ tình cảm đó rất dễ bị chi phối bởi những yếu tố khác. Bạn muốn biết điều gì có thể ngăn cản hoặc giúp cho tình yêu đó kết trái hạnh phúc, xin hãy thử trả lời các câu hỏi sau hoặc cho ý kiến của mình về các vấn đề này:

1. Yêu là tìm cách dung hoà, ghép nối giữa hai cá tính, hai cách sống. Không cố tình tìm cách thay đổi người kia. Ý kiến của bạn?
2. Yêu là biết chấp nhận, hiểu tất cả để mà yêu tất cả. Ý kiến của bạn?
3. Sự tranh luận trong tình yêu là cần thiết nhưng phải biết điểm dừng?
4. Tình yêu gắn liền với tình nghĩa, trách với cộng đồng, liên quan đến đạo lý hay đó chỉ là tình cảm rất riêng giữa hai người không liên quan đến ai, không cần biết đến những tình cảm khác. Ý kiến của bạn?
5. Kẻ thù của tình yêu là sự nhầm chán, tính tự ái quá đáng, không biết cách hoà giải các xung đột... bạn có ý thức rõ về điều này không và có sự chuẩn bị thế nào về mặt bản thân?
6. Ý kiến của bạn thế nào về quan hệ tình dục trước và sau hôn nhân?
7. Có những nét tính cách, thói quen, sở thích nào ở người yêu làm bạn đặc biệt khó chịu?
8. Ý kiến của đôi bên cha mẹ, người thân, bạn bè về mối quan hệ của bạn.
9. Những điều kiện vật chất tối thiểu ban đầu (cả hai đều là học sinh, không có chỗ dựa kinh tế, cùng mất việc hoặc cùng không có công ăn việc làm)
10. Nếu một trong hai người không có khả năng sinh con?

Dựa vào ý kiến trả lời của đối tượng, các chuyên gia sẽ đưa ra những dự báo, những kết luận về mức độ quan hệ tình cảm gắn bó giữa hai người, độ bền vững của quan hệ tình cảm đó và các khả năng xảy ra xung đột...

Địa chỉ tư vấn: Trung tâm nghiên cứu tâm sinh lý lứa tuổi, Viện KHGD, 101 Trần Hưng Đạo.

BẠN CÓ THÀNH ĐẠT TRONG TƯƠNG LAI HAY KHÔNG?

(Dành cho lứa tuổi học sinh PTTH)

Tuổi 17 nhìn về tương lai bao ước mơ và khát vọng. Liệu tương lai có chào đón ta bằng những vòng nguyệt quế vinh quang hay những trắc trở nào đó trên đường đời đang định sẵn. Không ai có thể trả lời chính xác được! Những bạn sẽ vững tin hơn nếu biết mình đã chuẩn bị được gì cho tương lai:

Xin bạn hãy thử trả lời những câu hỏi sau:

1. Bạn gặp một vấn đề học búa nào đó (bài toán khó...) bạn thường:
  - a) Nhờ ngay người khác làm giúp.
  - b) Bỏ qua không quan tâm
  - c) Thường xuyên nghĩ cách, nhờ người giỏi hơn cố vấn, tự mình mày mò giải bằng được.
2. Trong học tập:
  - a) Bạn quan tâm đến điểm số nhiều hơn hiểu hơn nắm chắc bài.
  - b) Thích học thuộc, bắt chước cách giải của thầy hơn là nghiên ngẫm những cách giải độc đáo.
  - c) Không thoả mãn được với những tri thức trên lớp, bạn thường tìm đọc những sách báo có liên quan.
3. Đã bao giờ bạn tự giải một bài toán khó(hoặc một công việc gì đó) bạn tự nguyện ngồi 3 tiếng trong phòng làm việc căng thẳng mà không thấy đau đầu hoa mắt, không bỏ dở?
4. Bạn cảm thấy thời gian trôi nhanh quá và quý thời gian?
5. Bạn bố trí hợp lý thời gian học tập ở nhà, thời gian giúp gia đình, chơi thăm bạn bè và thường xuyên tìm cách thực hiện đúng kế hoạch
6. Bạn có yêu thích đặc biệt một số môn học nào hay một ngành nào và có khát vọng sau này phục vụ trong ngành đó?
7. Gia đình bạn luôn động viên tạo điều kiện để bạn học tập, tiếp cận những thông tin khoa học và thực tiễn cuộc sống ngoài xã hội.
8. Bạn thích và triệt để tuân theo những nguyên tắc ứng xử nào sau đây khi tiếp xúc, khi tranh luận với mọi người:
  - Nghe nhiều hơn nói, biết tôn trọng ý kiến người khác.

- Thường đặt mình vào địa vị người khác để hiểu tư tưởng ý kiến của họ.
- Quan tâm đến người khác, tin rằng mỗi người đều có cái hơn mình để học, cố tránh những tật người mắc.
- Dùng lời lẽ mềm mỏng, tránh xúc phạm, chạm vào lòng tự ái của người khác.
- Bạn hãy cho câu 1 và câu 2 mỗi câu một điểm, nếu trả lời như mục c. Từ câu 3 đến câu 7, mỗi câu 1 điểm, nếu trả lời “có”. Câu 8, mỗi ý phù hợp cho bạn 1 điểm

+ Nếu tổng số điểm từ 8 đến 11 điểm, bạn là người có nghị lực, biết cách chuẩn bị tích cực để thực hiện những khát vọng. Mọi người luôn luôn ủng hộ bạn. Bạn có nhiều khả năng thành đạt trong tương lai, song chớ chủ quan.

+ Nếu bạn đạt từ 4 đến 7 điểm, bạn là người quan tâm và biết cách chuẩn bị cho tương lai, bạn có nhiều cơ hội đạt được điều mình mong muốn.

+ Nếu dưới 4 điểm, bạn ít quan tâm hoặc tích cực chuẩn bị cho tương lai. Gặp điều không thuận lợi bạn sẽ có nhiều khó khăn, lúng túng. Nhưng không ai khẳng định bạn không thể gặt hái được những thành công trong tương lai đâu đấy nhé!

DUYÊN THÂM

Khi chủ đề “cái duyên của người con gái” được tung ra “giữa người con gái có duyên và người con gái xinh”, bạn thích người nào hơn? Điều gì làm nên duyên thâm của người con gái? Có những cách nào làm tăng duyên thâm ở bạn? Người con gái đầu tiên làm xao xuyến trái tim bạn là người như thế nào.

Người điều khiển buổi sinh hoạt tưởng như rơi vào ma trận của những ý kiến tranh luận: Mỗi người mỗi ý không ngần ngại đưa ra quan niệm của mình. Người cho rằng, mỗi người con gái chỉ có một thời, cái duyên thường đến vào tuổi thanh xuân và nhất định phải bắt đầu từ những gì tạo hoá phú cho họ, như:

Hai má có hai đồng tiền

Càng nom càng đẹp càng nhìn càng ưa

Đó có thể là làn da trắng mịn, đôi mắt tinh nhanh, sáng trong sắc sảo, có thể là làn môi đỏ mọng, là miệng cười tươi như hoa.

Cổ tay em trắng như ngà,

Con mắt em liếc như là dao cau

Miệng cười như thể hoa ngâu...

Nhiều bạn trai cho rằng: Duyên phải là sự hài hoà cả hình thức lẫn tâm hồn. Không thể có một vẻ đẹp tâm hồn mà lại bị che khuất đến mức không tìm được những hình thức bên ngoài để biểu hiện: “Cứ cho rằng bạn là người tốt, sống có tâm hồn đi, nhưng làm sao tôi biết được vẻ đẹp tâm hồn bạn, khi trước mắt tôi...” Bạn cho rằng cái bề ngoài không quan trọng, chỉ có tâm hồn mới đáng kể ư: “Cái nét đánh chết cái đẹp” “Tốt gỗ hơn tốt nước sơn”, nhưng chỉ cần bạn ít chú ý đến trang phục thôi, chắc bạn sẽ mất đi rất nhiều cơ hội để các chàng trai để ý đến bạn: “Cái đập vào mắt tôi trước hết là vẻ bề ngoài ở bạn, nếu bạn không hấp dẫn chúng tôi ngay từ đầu, thì ôi thôi...đôi mắt con trai chúng tôi như bị rèm che mất rồi, bạn không còn là đối tượng để tôi chú ý, thì làm sao tôi đọc được chiều sâu tâm hồn bạn”.

Cuộc sống như dòng sông cuộn chảy và không ít những phút ta vô tình đi lướt qua nhau, nên cái hấp dẫn bề ngoài thật quan trọng, nó giúp bạn được phát hiện, thu hút, để đừng bao giờ nuối tiếc “Một tâm hồn ta đón đợi từ lâu”

Ấn tượng đầu tiên trong giao tiếp nam nữ, vẻ hấp dẫn bề ngoài là cánh cửa mở để những đôi mắt nói chuyện với nhau. Còn những trái tim muốn xích lại gần nhau cần phải có thời gian. Và để hoà được nhịp đập còn có bao nhiêu điều khác với đầy những sự bất ngờ, ngẫu nhiên, cũng không loại trừ những sự trớ trêu của đời thường.

“Bạn tôi không xinh, cũng không được tạo hoá ban cho những gì như các bạn nói, bạn tôi rất mặc cảm về mình, vậy có cách gì làm tăng cái duyên lên được không?”- Một bạn gái hỏi.

Cái duyên ở mỗi người có những hương vị, màu sắc đậm nhạt khác nhau. Ở bạn có thể dễ nhận ra,

ở bạn gái kia khó thấy hơn, có khi chỉ dành cho một mình “người ấy”.

Duyên không chỉ phụ thuộc vào những gì tạo hoá đã phú cho bạn (chiếc răng khểnh, đôi mắt huyền bồ câu...) mà nhiều khi còn tùy thuộc vào chính suy nghĩ của các bạn về sự hấp dẫn của mình đối với người khác. Bạn học nghệ thuật trang điểm, học nghệ thuật ứng xử và giao tiếp, luôn nghĩ “mình cũng đẹp đấy chứ”, cảm giác này tạo sự khoan khoái dễ chịu, pha vẻ kiêu kiêu, luồng sinh khí trẻ trung tự nhiên chảy tràn trong tâm hồn bạn thể hiện qua mỗi cử chỉ lời nói, rất dễ lây sang người khác, làm bạn đẹp thực sự.

Mọi mặc cảm về những lỗi lầm của tạo hoá khi sáng tạo ra bạn, chỉ thực sự làm hại bạn. Một bàn tay luôn che miệng khi cười, dáng lom khom vụng về chỉ làm người khác càng chú ý đến những “khuyết tật” trên đó.

Chắc bạn đã đọc truyện Từ Hy Thái hậu, cách làm duyên của cô gái Lan Nhi (tên của Từ Hy) làm say đắm hoàng đế đâu phải chủ yếu từ vẻ đẹp bề ngoài: dáng nàng mảnh mai và thân hình lúc nào cũng thẳng, khiến nàng trông có vẻ cao hơn, nét mặt nàng khoẻ mạnh, nhưng không thô, sống mũi thẳng, đôi lông mày rõ nét... Nhưng nét đẹp của nàng chính là ở đôi mắt. Đôi mắt ấy vừa dài vừa to, lại hết sức trong sáng, lòng đen và lòng trắng tinh khiết phân ra rõ rệt. Tuy nhiên sắc đẹp như thế hẳn không có nghĩa gì, nếu không kể đến cái vẻ thông minh lanh lợi tự nhiên thấm nhuần trong toàn bộ cơ thể con người nàng, dù nàng đang còn rất trẻ. Nàng tỏ ra tự chủ và sức mạnh của nàng được biểu lộ rõ rệt trong những cử chỉ uyển chuyển và thái độ trầm tĩnh... Lan Nhi lọt vào 28 trong số 60 người được chọn để ra mắt nhà vua, bạn sẽ thấy bằng cách nào nàng đã làm tăng cái duyên của mình ngay trong lần ra mắt đầu tiên: nàng đứng vào cuối hàng, có vẻ như quên lãng (biết tách mình ra khỏi những người đẹp khác để không bị hoà lẫn) nàng vuốt ve một con chó nhỏ cười như nắc nẻ với nó (hành động khác thường gây sự chú ý, cử chỉ hồn nhiên tăng tính hấp dẫn).

Nàng bước đi không tiếng động, không kiêu cách, chậm rãi dọc theo cung điện mênh mông... bàn tay nhỏ và xinh xắn của nàng vòng lại trước ngực.. Nàng không quay đầu về phía nhà vua (đáng điệu nhẹ nhàng, ung dung, tự nhiên) đã chinh phục nhà vua.

Trước bệ rồng nàng dừng lại, nghiêng mặt sang một bên, đầu hơi cúi xuống, hai mắt đưa về phía xa xăm như thể tâm hồn nàng đang ở đâu đó (trái tim nhà vua làm sao không thể si mê trước vẻ đẹp huyền ảo biểu lộ tuyệt vời qua ánh mắt và cử chỉ của nàng). Khi nhà vua ra lệnh “Quay mặt lại đây!”, nàng chậm rãi vâng lời, ra vẻ thờ ơ như không chú ý gì (sự tự chủ trầm tĩnh pha chút kiêu sa như một ma lực thần diệu) Rồi nàng nhìn thẳng vào mắt nhà vua với vẻ chăm chú. Nàng trông thấy đôi mắt nhà vua không sâu lắm dưới hai hàng lông mày lơ thơ và qua cái nhìn ấy, nàng đã trút vào trong đôi mắt của nhà vua tất cả sức mạnh ý chí của nàng (liệu một chàng trai nào dám cả gan tin rằng mình không vị chinh phục trước sức mạnh đó). Nhà vua ngồi bất động một lát rồi cất tiếng nói: “Ta chọn người này”.

Nghệ thuật làm duyên ở Lan Nhi đạt đến mức tuyệt vời không dễ gì cả bạn và tôi- những con người bình thường có thể học được. Cũng may những người xung quanh ta không phải đều là những ông vua kiêu căng đầy quyền lực, lại quá no đủ về sắc đẹp.

Muốn tăng sức hấp dẫn của mình, các cô gái trước hết cần biết cách làm thế nào để cho các chàng trai chú ý đến mình đã. Chọn kiểu trang phục hợp với màu da, dáng người, biết để kiểu tóc hợp với khuôn mặt chú ý đến điệu bộ, cử chỉ lời nói sao cho hợp với hoàn cảnh, để gây được cảm tình ở các chàng trai.

Ngay trong lần tiếp xúc đầu tiên, cần phải tạo ra ở các chàng trai cảm giác bạn là người khá nhạy cảm, họ thích nói chuyện với bạn. Các chàng trai thường không thích những cô gái quá nhút nhát, lạnh

băng, hỏi gì trả lời nấy, nhưng cũng không thích những cô gái nói nhiều, điệu bộ quá tự nhiên, chân tay vung vẩy hoặc đút túi quần kiểu “phót”. Nhiều chàng trai ngại tiếp xúc với các “nữ tướng”. Đặc điểm của những người này thường hiếu thắng trong tranh luận, mọi ý kiến bạn trai đưa ra dường như họ đã có sẵn “đáp án chuẩn xác”. Dù bạn xinh đẹp đấy, nhưng khi trò chuyện với bạn, chàng trai luôn cảm thấy bị lép vế “thấp hơn một cái đầu” thì sớm muộn gì họ cũng sẽ “ chào tạm biệt”

Mọi cô gái đều có khả năng trở thành “ Nữ thần sắc đẹp” với một hoặc một số chàng trai nào đó, nếu cô ta luôn ý thức rằng mình làm đẹp là vì người ấy, cho riêng người ấy, biết tránh những gì khiến chàng trai mặc cảm.

Thành công của nhiều cô gái, là biết làm cho các chàng trai cảm thấy mình là người đàn ông thực sự, anh ta luôn được thoả mãn cái thú của kẻ đi chinh phục. Anh luôn được hỏi ý kiến, được giữ phần “quyết định”. Bên cô gái anh ta cảm thấy mình là người quan trọng và theo những “phát hiện” của cô thì anh là người có tài, rất có nghị lực, thật đáng yêu, là người thay cô ta thực hiện những dự định với cuộc đời.

Anh quả thực đã sinh ra từ nơi ấy

Cuộc đời anh khởi sự từ em đấy

(Aragon)

Duyên đến rồi duyên lại đi, “ con gái có thì” nhưng hương thơm của nó đã hoá thân thành tính cách ở bạn, đi suốt cuộc đời. Còn gì sung sướng và đáng tự hào hơn khi những người xung quanh bạn, đặc biệt là các chàng trai trầm trồ khen “ cô bé ấy trông thế nhưng lại có duyên và thông minh”. Còn gì buồn hơn khi có ai đó trách bạn “trông thì xinh đấy, nhưng mà vô duyên”.

LỖ DUYÊN CON GÁI

“...Các chuyên gia thường khuyên chúng tôi không nên yêu sớm, nên kết hôn muộn sau tuổi 22... Nhưng sao không thấy một lời khuyên, nên yêu ở tuổi nào thì vừa, tuổi nào chưa yêu sẽ lỗ duyên con gái..., tuổi nào chưa ổn định cuộc sống gia đình sẽ gánh chịu hậu quả...”

Có lẽ cảm thông với giá mình phải trả, nên vấn đề bạn đặt ra mới thú vị làm sao! Biết bao cô gái đã một thời oanh liệt, nhưng chẳng gặt hái nổi một chút hạnh phúc con con, để rồi mãi “chăn đon, gói chiếc, ôm mỗi sầu riêng”. Đến như cô gái quan họ xưa kia xinh đẹp là thế, cũng phải cất lên lời than:

Còn duyên kẻ đón người đưa

Hết duyên đi sớm về trưa mặc lòng.

Duyên con gái- mỗi bạn trẻ chỉ có một thời. Đó là mùa xuân tốt tươi, nếu bạn ươm hoa tình yêu - hoa tình yêu sẽ nở rực rỡ với ngàn vạn sắc hương, nếu bạn trồng cây hạnh phúc, bạn sẽ hái quả ngọt lành như ý. Nhưng duyên con gái cũng như mùa xuân sẽ đi qua, lúc đó nếu bạn muốn hoa tình yêu nở, cây hạnh phúc kết trái, bạn phải chấp nhận ươm chăm nó trong “lòng kính”

Điều gì kỳ lạ vậy?

Cái duyên đến với mọi cô gái vào lúc tuổi thanh xuân, nhưng món quà tạo hoá tặng cho mỗi người, có những hương vị, màu sắc đậm nhạt khác nhau. Một đôi lúm đồng tiền, chiếc răng khênh khi bạn cười, đôi mắt huyền bồ câu đã biến thành giấc mơ của chàng trai.

Duyên con gái còn là sự hài hoà cả về hình thức lẫn tâm hồn, làm cho các chàng trai càng tiếp xúc càng bị thu hút mãnh liệt. Cái duyên đó ở bạn có thể nhiều người cùng nhìn thấy, nhưng ở một cô gái, có khi chỉ dành cho một người con trai có cùng chung bậc lòng nào đó mới bị say. Nhưng với nhiều cô gái, dù tạo hoá có hào phóng tặng họ cả một đôi lúm đồng tiền, vẫn chẳng có một chàng trai nào để ý, vì cái cười không đúng chỗ mới vô duyên làm sao.

Còn một cô gái khác, mới nhìn chẳng có gì là đặc biệt, nhưng tình người ở cô làm cho chàng trai say. Tính tình thủy mì, nét na, sự ý nhị của từng điệu bộ cử chỉ, cái hóm hình thông minh của cô, đã chinh phục trái tim các chàng trai.

Duyên con gái thường đến với bạn sau tuổi dậy thì. Bước qua ngưỡng cửa sinh học này bạn đã là một thiếu nữ. Về mặt sinh lý, coi như bạn đã trưởng thành, cơ thể bạn bắt đầu hình thành những nét hấp dẫn, cân đối đặc trưng cho phái nữ. Về mặt tâm lý, bạn cần có khoảng thời gian 4-5 năm nữa để đuổi kịp, cân bằng với sự phát triển sinh lý để bước vào lĩnh vực tình yêu.

Tuổi 18-22 các bạn gái thường tập trung được nhiều ưu thế nhất. Cái nhí nhảnh, sự trong trắng hồn nhiên đầy mơ mộng cùng với sự khôn ngoan chín chắn vừa đủ làm cho cái duyên ở bạn đạt đến độ cao “tuyệt đối”. Từ cái góc tình bạn, bông hoa tình yêu này khoe sắc giữa mùa xuân. Bạn đừng sợ tình yêu lúc này là quá sớm, thiêu đốt sự nghiệp chung, mà ngược lại chỉ cần bạn thận trọng biết kiềm chế một chút, thì không những bạn sẽ hưởng trái hạnh phúc vừa chín tới, mà quan trọng hơn, cái dư vị ngọt ngào của tình yêu sẽ chấp cánh cho bạn bay xa, vượt qua mọi bão tố của cuộc đời. Bạn sẽ tiết kiệm

được năng lượng yêu, thời gian và nhất là nỗi cô đơn không làm “vôi hoá” trái tim bạn.

Tuổi đôi mươi, bạn hấp dẫn các chàng trai không chỉ về mặt hình thức mà với làn da mịn màng, dáng hình mềm mại tràn căng sức xuân, vẻ mặt chưa bị nếp nhăn ưu phiền của cuộc sống làm đậm nét...mà có lẽ nhiều hơn ở sự giàu có, dồi dào cảm xúc. Một bông hoa đẹp cũng làm bạn xúc động, một cử chỉ, lời khen của người yêu cũng làm trái tim bạn xao xuyến. Cái trong trắng, tinh khiết của một cô gái mới trưởng thành dễ làm trái tim người khác cùng rung động. Mỗi lời nói, cử chỉ, ánh mắt của bạn, vừa ngây thơ hồn nhiên, vừa có tính toán suy nghĩ, có sức hút kỳ lạ đối với các chàng trai.

Nhưng bước qua tuổi này, đặc biệt vào tuổi 26- 27 trở đi, bạn bắt đầu bị mặc cảm với chính mình. Sự trắc trở trên bước đường tình duyên làm bạn hao phí biết bao nhiêu năng lượng, bạn hoặc trở nên thận trọng quá mức, hoặc thờ ơ, vì trái tim biết yêu đã khô cạn. Trái tim “khó rung động” làm cho sự tươi mát hồn nhiên của tuổi thanh xuân mất dần đi. Bạn cảm thấy khó quyến rũ, hấp dẫn các chàng trai như trước nữa. Về đẹp hình thức phôi pha, bạn ngày càng thấy không hài lòng nhiều hơn với chính mình. Thế rồi từ lúc nào không biết bạn thay đổi tính nết nhanh chóng, trở nên khó gần, hay bực mình, cáu gắt vì những chuyện không đâu. Nếu bạn là người ít hoạt động xã hội, không biết tự giải các chấn động tâm lý cho mình, sự u uất có thể trở thành căn bệnh... Trong khi đó bạn bị chính cuộc sống hạnh phúc của bạn bè, người thân hối thúc. Có lúc nào bạn cảm thấy “cà cuống” chưa nhỉ? Nhưng chắc sẽ có những buổi tối dắt xe đạp ra khỏi nhà, đạp vòng quanh thành phố mà chẳng biết để làm gì? Những ngày lễ, ngoài những công việc sự vụ, chẳng biết đi đâu? Tâm hồn sao mà trống trải cô đơn, những thú vui thường ngày đối với bạn, giờ đây sao đáng ghét vậy? Ghét lây cả chủ nhật, ngày lễ.

Duyên con gái đến rồi lại đi như vậy đó.

Nếu tuổi hai mươi bạn nhìn các chị trên tuổi ba mươi vẫn chẵn đơn gối chiếu, vừa có cái gì kỳ cục, khó tính, vừa khắc khổ, khô cạn sức sống, đó cũng là hình ảnh của bạn 10 năm nữa, nếu không gắng sức chăm ươm cho bông hoa tình yêu sớm kết trái hạnh phúc vào lúc tuổi còn duyên.

Ở tuổi 28-29, thậm chí tuổi 25-26, nhiều bạn nữ tâm sự với chúng tôi rằng: họ chẳng còn mơ mộng gì nữa, hình ảnh hôn nhân và gia đình đối với họ chỉ còn là nghĩa vụ. Họ hết yêu và không còn sức để yêu. Bước vào tuổi này, những khát vọng trong bước đường tình duyên dễ làm bạn phó mặc cuộc đời. Bạn có thể nhận lời một người mà trước đó và cả lúc này mình không hề yêu. Bạn mất dần sự thơ mộng hồn nhiên của tuổi trẻ, ít quan tâm đến vẻ đẹp của mình. Lúc này chỉ một lời nói đùa: “bạn cao số lắm, đến tuổi 32 mới lấy được chồng...” cũng đủ làm cho bạn tin vào định mệnh và nguy hiểm hơn cứ khur khur ôm lấy những lời tiên đoán viễn vông, bỏ qua tất cả những cơ hội hiếm hoi còn lại, để rồi sau này phải gánh chịu hậu quả...

Xin các bạn gái bước vào tuổi này mà vẫn... “chưa gì” cứ yên tâm: cái duyên vẫn còn lưu luyến bạn đấy, nếu bạn biết chăm chút cho sắc đẹp của mình: “hoa đủ mặt thì ong vẫn phải bay đến”. Hãy gạt bỏ những mặc cảm, đừng quá lo lắng về dư luận, mở rộng lòng mình, hãy tích cực tham gia vào các hoạt động xã hội, nhóm bạn. Hãy chủ động hơn, mạnh bạo hơn. Nên chọn một môn thể thao nào đó (bơi, thể dục nhịp điệu, cầu lông...), nên kết thân với các bạn gái trẻ hơn mình, nhí nhảnh- điều đó rất có lợi. Bạn cũng nên nhìn lại mình và “xuống thang” những yêu cầu.

Thật vô cùng tai hại khi bạn tự mặc cảm, đóng cửa lòng mình, rồi tự biện luận “sống một mình thì có sao đâu”. Nỗi cô đơn không tha bạn đâu, nó sẽ theo bạn cùng đường, kể cả khi bạn đang cười bên bàn tiệc với những người thân.

Để kết thúc phần này, tôi xin dẫn ra đây lời của người thầy đã từng là một chuyên gia tâm lý học trong lĩnh vực gia đình, khi có dịp sống cùng người em gái ở vậy rất khó tính của mình: “Dù tôi có hai bằng tiến sĩ- giáo sư tâm lý học nói-thì có lẽ tôi cũng bất lực...”

Và đây là lời của nữ nhà văn Nadêgiôđa Kôgiêvnhicôva (trích trong cuốn *về một tình yêu cao cả và bình dị*):

“Người đàn bà cần phải có chồng. Bất kể là người phụ nữ thông minh hay ngu ngốc, xinh đẹp hay xấu xí, cũng đều phải có và có quyền có chồng. Sự toại nguyện về công việc, những người bạn đáng mến, những cuộc vui chơi, tự do bình đẳng- tất cả những cái đó chỉ đáng vứt đi, nếu không có chồng, không có tình yêu...”.

THẾ GIỚI TÂM LÝ VI DIỆU CỦA TÌNH YÊU

Chàng và nàng. Mỗi quan hệ của con người bắt đầu từ khâu cực kỳ đơn giản này. Thế giới được giữ vững ở đó, các thể chế hình thành và cũng tan rã ở đó. Chủ đề cũ như thế giới, lại luôn luôn mới mẻ và hấp dẫn... V.Tendriakôp, nhà văn nổi tiếng của Liên Xô đã từng nói như vậy về cuốn truyện vừa: *Nguyệt thực*. Những phát hiện của ông xung quanh một câu chuyện tình với muôn mặt đời thường: họ tình cờ gặp nhau, những xúc cảm trào dâng, rồi sự nhầm lẫn, những xung đột, sự chia ly, niềm vui, nỗi đau... tưởng như của số phận, vậy mà phần lớn lại xuất phát từ sự nhầm lẫn, thiếu hiểu biết cái thế giới tâm lý rất tinh tế, rất nhạy cảm, nhưng đầy mâu thuẫn và bất thường của những người mình yêu.

**Những ảo ảnh về người ấy...dệt mộng*

Mọi chàng trai và cô gái một lúc nào đó tình cờ phát hiện thấy mình đã bước qua ranh giới của sự trưởng thành, thường đã có những suy ngẫm về tương lai. Rằng trong một không gian nào đó với thời gian xa xôi đầy quyến rũ, có một người đang chờ đợi mình, có một người nào đó, sinh ra để cho riêng mình. Và thế là trong cái thế giới riêng tư thâm kín, một hình mẫu cứ hiện dần: vô danh, chưa xác định nhưng đã có những vật mốc. Pa-ven, chàng thanh niên mới lớn, nhân vật chính của câu chuyện, không nằm ngoài quy luật tâm lý chung ấy. Anh hồi hộp chờ đợi mong tìm. Năm ấy anh vào trường phổ thông trung học, Ka-pa, người bạn cùng lớp này cũng trở thành một thiếu nữ xinh đẹp, thường về cùng đường với Pa-ven, có lúc họ sống đôi, vai sát vai trò chuyện: “Rồi một lần cô ngả người vào tôi, nóng hổi ngoan ngoãn, tôi ngồi rất lâu, không dám thở. Cuối cùng cô thì thầm, run rẩy:

- Ôm em đi, đồ ngốc...

Tôi vụng về ôm lấy tấm thân thiếu nữ nóng bỏng, bí ẩn và đáng sợ đến suýt ngất đi...” Rồi Pa-ven vào trường đại học. Đôi bạn đã có lời thề: “Anh đạt được mục đích và sẽ trở về, em hãy đợi”. Nhưng Ka-pa không đợi nổi một năm. Còn Pa-ven “Tôi không lên án cô ta..., chờ đợi sáu năm là quá sức với một cô gái không thể hình dung ra một hạnh phúc nào khác ngoài việc xây dựng gia đình và làm mẹ. Và chính tôi cũng không thật tin tưởng lắm rằng Ka-pa có đúng là người mà tôi cần hay không, biết đâu chính tôi cũng có thể phá bỏ lời thề”. Những ngày tiếp theo của Pa-ven:

“ Những ngày đó tôi nuối tiếc quá khứ, ghen tị với những cặp trai gái hôn nhau và cảm thấy mình cô đơn lạc lõng. Xung quanh ta là những người chen chúc sống trên mỗi bước đi, nhưng họ nào nhận thấy tôi. Sống giữa họ mà như một kẻ tàng hình! Như một cái gì không bóng dáng giữa những con người sống bình thường.

Không! Thời gian đó tôi không cảm thấy mình là kẻ sống thừa. Ngược lại, tôi rất tự tin rằng tôi là người được trao cho thiên chức tìm ra một phát minh vĩ đại, nhân loại đang chờ tôi lập nên những chiến công. Tôi có những bậc thầy mà tôi kính trọng, có những người bạn, những người đồng chí mà tôi rất tin tưởng vào lòng trung thành của họ, nhưng không có một ai để tôi có thể nói: tôi yêu...

Lúc đó trong tôi nảy sinh một niềm tin: tôi sẽ gặp. Tôi không thể mô tả được nàng như thế nào, hình dáng ra sao, nhưng tôi tin tưởng chắc chắn rằng tôi sẽ lập tức nhận ra nàng, tôi đã gặp nhiều cô gái xinh đẹp nhưng chưa một ai khiến tôi nhận ra- đó là nàng...”

**Ấn tượng đầu tiên khi gặp người ấy...phải lòng*

Năm tháng cứ trôi qua, bạn tìm kiếm và mong chờ. Bạn có thể mãi vẫn không tìm thấy rồi bắt đầu tuyệt vọng, nghi ngờ, sống khép mình... Cũng có thể bạn gặp người ấy không phải trong cuộc đời mà trên phim ảnh hoặc trên sân cỏ. Bạn bắt đầu tương tư, nhiều khi đau khổ đến tuyệt vọng, dù bằng lý trí, bạn biết rằng đó chỉ là “ người ấy” trong mơ.

Sau khi truyền hình trung ương phát chương trình phim *Bạch Tuyết*, đã có không ít các bạn nữ gửi thư về báo *Phụ Nữ* đau khổ thổ lộ mình đã quá yêu thanh tra Ca-ta-nhi-a, dù biết rằng điều đó là phi thực tế. Hay mới đây, một bạn nữ sinh lớp 12 ở Quảng Ninh viết thư cho báo *Phụ Nữ* nhờ giúp đỡ vì: “Trái tim em hình như đã thuộc về Ri-van-đô (cầu thủ nổi tiếng xuất sắc nhất thế giới năm 1999 của Brazil)...Rằng “ đã mấy tuần nay em đau khổ và tuyệt vọng...muốn quên đi mà không sao quên được...”. Còn ai đó may mắn hơn, gặp “người ấy” bằng xương bằng thịt giữa đời thường, còn em cuối cùng vẫn không vượt qua được nghiệt ngã đời thường đành phải ngậm ngùi chua xót: “Người ơi gặp gỡ làm chi”. Pa-ven thuộc nhóm người thứ ba.

“ Năm tháng trôi đi mà tôi mà tôi mãi vẫn không tìm thấy nàng. Tôi bắt đầu lặng lẽ tuyệt vọng... Rốt cuộc rồi cũng xảy ra cái mà tôi chờ đợi. Trong xe ô-tô buýt chật ních người, có một người đàn bà, ánh mắt tôi ngẫu nhiên dừng lại đó và tôi rùng mình...đó là nàng, không nghi ngờ gì nữa..Người mà trong những năm tháng gần đây tôi chờ đợi từng ngày. Đường như chỉ cần gặp nàng là hạnh phúc sẽ đến, một hạnh phúc lớn lao duy nhất trong đời tôi...”

Xúc cảm cuộn trào, dáng vẻ ngượng ngùng, lúng túng, đôi trai gái đã phải lòng nhau từ ánh mắt đầu tiên: “Em chính là người mà tôi đã tìm kiếm suốt cả cuộc đời...Em chính là người duy nhất... Không có, và không thể có người thứ hai như em nữa..”.

Vẻ đẹp mạnh mẽ ở đàn ông và sự lộng lẫy mỹ lệ của đàn bà không phải là điều kiện tiên quyết để chọn lựa người bạn đời của mình. Đây là điểm chung mà các nhà tâm lý học Mỹ đã phát hiện sau khi tiến hành một cuộc điều tra với 10 ngàn nam nữ của nhiều quốc gia, và sau những khảo cứu công phu trên những đôi lứa yêu nhau, rồi đi đến kết luận rằng, phần lớn tình yêu ở các cặp này đều do ánh mắt đầu tiên mang lại.

****Chất men tình từ đâu đến***

Thường khởi đầu bằng một giác mộng, rồi nhận một vài chi tiết nào đó(ánh mắt, nụ cười, cách nói chuyện có duyên..) làm lòng mình xao xuyến, để dệt mộng- dùng trí tưởng tượng ban cho người ấy cái hay cái đẹp...

Cuộc đời đầy những bất ngờ, Pa-ven gặp Mai-a. Cô không có những nét quyến rũ của người đàn bà không quen trên xe-buýt, mà ngay từ ánh mắt đầu tiên nhìn nàng, Pa-ven cảm thấy mình là nô lệ. Ở Mai-a có những bí ẩn riêng khiến thuyền tình của Pa-ven phải cập bến: “Lần đầu tiên tôi trông thấy Mai-a cùng với đôi môi cong đầy bi thương, cặp mắt đen thẫm xao xuyến như toát ra một lời cầu xin, hiện thân của sự yếu đuối và cả tin. Lúc đó tôi nào biết được rằng không hề có những cái đó, mà đây chỉ là một sự lừa dối của tạo hoá...Lập tức tôi nghe trong ngực đau nhói lên bởi một ước mong đến quên mình, muốn được giúp đỡ, được bảo vệ, được làm một cái gì đó thật tốt đẹp, thật dũng cảm...để cho nét cong cay đắng ở môi cô sẽ biến mất ngay...”

Họ bắt đầu gặp nhau thường xuyên. Họ yêu nhau say đắm.

Họ tràn trề sức lực, đầy niềm tin ở tương lai. “ Mai-a ạ, bên cạnh em anh bắt đầu nhìn xuyên qua những bức tường, anh sẵn sàng xô đổ núi, hái mặt trăng từ bầu trời..”. Trong tâm trí Mai-a chỉ có một hình ảnh Pa-ven: “Anh có thể coi như em đã lấy anh làm chồng”. Lời nói quả quyết của cô được chứng minh bằng hành động. “ Cô đứng giữa phòng cả người chìm lấp trong chiếc áo khoác tằm..nhìn thẳng

vào tôi- tôi đứng như trời trồng. chỉ có trái tim đập điên cuồng trong lồng ngực. Cô khẽ hát vai- và chiếc áo tắm rơi xuống- để lộ một thân hình thanh mảnh trắng loá, chói ngời như một vầng hào quang...”. Còn với Pa-ven: “Suốt quãng đời qua anh đến với em, suốt cả quãng đời còn lại, anh sẽ ở bên em...Anh sẽ không phụ lòng tin, anh sẽ xứng đáng với em”.

Cặp uyên ương này lấy nhau vì tình yêu, nhưng họ không bao giờ tới được bến bờ hạnh phúc. Vậy điều gì đã ngăn cản họ?

****Kẻ phá hoại tình yêu***

Giữa hàng vạn con người thoáng qua cuộc đời, trong dòng xoáy người vô tận, anh đã gặp em và em đã gặp anh. Chúng ta đến với nhau- không một trở ngại nào, không có ai đứng chặn trên đường chúng ta...Không tính toán tiền của, vụ lợi, không có các định kiến đẳng cấp... Tự do và đơn giản là ta đã tìm ra nhau và gắn với nhau vậy thì em hãy sống hết mình, hãy hưởng hạnh phúc- “kết giao số phận”...Nhưng tại sao giờ đây em lại ngồi quay lưng lại với anh? Tại sao lại im lặng nặng nề? Chúng ta bên nhau mà biết bao xa cách! Tại sao?...”Pa-ven đã thốt lên như vậy bởi vì “Mai-a được phát hiện sau cuộc tìm kiếm lâu dài”. Vì anh quan niệm: “Ông chồng bác học say sưa quên mình với khoa học, vì sự bận rộn cao cả đó mà không dành đủ cho vợ sự quan tâm cần thiết và từ đó mà diễn ra những mâu thuẫn, những bi kịch tâm lý” Và thế là “Tất cả thời gian rồi tôi đều dành cho Mai-a.. Tôi đã cố gắng hết sức để cho những lo toan vất vả không đè nặng lên đôi vai yếu ớt của cô...”.Nhưng kết quả thì sao? “ Thay cho những lời khen ngợi và cảm kích, tôi nghe thấy những câu bực bội:

- Anh ôm lấy những việc của đàn bà để làm gì...
- Vậy em hãy nói đi...anh phải làm gì bây giờ?
- Anh hãy trở thành người ôm!
- Tại sao lại thế Mai-a?
- Lúc đó thì em mới trở nên cần thiết đối với anh. Còn bây giờ...Bây giờ anh dễ dàng không đếm xỉa đến em. Em không cần cho cái gì cả...Em chỉ đơn thuần tồn tại bên cạnh anh, sống qua ngày đoạn tháng...”.

Sự nhàm chán, sự vô nghĩa, là kẻ thù số một của tình yêu.

Ái tình là con vật lý quái

Đói thì sống mãi, no thì chết đi

Tình yêu của con người được nuôi dưỡng bằng lô-gích của niềm tin. Lô-gích mong muốn và hy vọng. Pa-ven không hiểu điều đó. Pa-ven đã để mất tình yêu, khi anh cố dùng cái Lô-gích “sắt thép” của lý trí bào chữa cho những suy nghĩ và việc làm của mình: “Anh đúng, khó mà phản bác nổi- một lô-gích sắt thép”. Nhưng sung sướng nổi gì với lôgich sắt thép này. Cái lôgich sắt thép của anh làm cho con tim lạnh buốt...”Nhưng dồn nén buộc Mai-a phải thốt lên: “Trên đời không có ai khó chịu hơn những kẻ bao giờ cũng hành động một cách tính toán, sống một cách nghiêm túc!..Họ làm cho xung quanh khô quắt đi, đến bất kỳ một mầm non nào cũng phải héo khô đi...Anh đã làm cho ai trở thành hạnh phúc?...Khô-ông! khô-ông!...Cạnh anh thật khó thở! Tê ngắt! Tê ngã-ngắt! Tôi chết mất...”.

Nuôi dưỡng tình yêu là điều rất khó, bởi vì có thể yêu một cái gì đó rất nhỏ nhặt (ánh mắt, nụ cười...) nhưng phải sống với cả một con người. “Tôi đã yêu, nhưng thật ra là vì cái gì? Có lẽ chỉ vì

một điều hết sức nhỏ nhặt-nét cong độc đáo trên môi nhiều khi bị thương đến nhói lòng. Không một người đàn bà nào trên đời này có được như vậy...”. Pa-ven đã chua chát thừa nhận thế.

Hai con người với những thói quen riêng, những quan điểm và tính cách riêng bỗng gặp nhau và sống sát kề bên nhau, làm thế nào có thể hình dung nổi là tất cả đều trùng hợp nhau, không vênh chổng lẫn nhau, đè nén nhau, không gây cho nhau những bất tiện, bức bối, những cảm giác đau đớn, hẫng hụt... Chỉ vừa mới đây, chàng còn coi nàng là siêu lý tưởng, còn chàng coi nàng là khách thường, là có một không hai, cố gắng phô bày mình ở mặt tốt nhất, trong những nét tính toán cao thượng nhất. Nhưng bây giờ họ phải giải quyết những vấn đề thường nhật vun vặt nhất, hành động không phải khác thường mà theo thói quen hàng ngày để thể hiện mình, có đáng ngạc nhiên chăng, nếu niềm hân hoan nhường chỗ cho nỗi thất vọng. Những cuộc viếng thăm bè bạn, những chiếc vé xem bất ngờ, những bông hoa được chọn lựa, những món quà được ưa thích. Tất cả rất cần, thường xuyên cần và mãi mãi cần để làm mất đi sự đơn điệu nhàm chán.

Xin đừng bao giờ trở thành kẻ chiến thắng trong cuộc chiến luận giữa hai người. Hãy say sưa với những khám phá trong thế giới bí ẩn của người ấy để mà hiểu nhau, để mà chấp nhận.

Bô-rix, người thầy giáo tốt bụng, bằng sự trải nghiệm của đời người đã khuyên Pa-ven: “Hãy thi đua nhau trong sự nhường nhịn. Những ý muốn của vợ anh đối với anh phải cao hơn của chính bản thân anh”.

Những kẻ yêu nhau thường mắc chung một căn bệnh: hình như nước ở phía kia trong hơn, rồi một ai đó trong số họ tự bơi tách ra, nhưng tới nơi ở đây nước còn đục hơn, làm sao có thể quay về được thà gánh chịu sự bất hạnh.

Trong tình yêu không thể không có những xung đột, những phân vân, nhưng cái trớ trêu của đời thường là đâu đó luôn có kẻ thứ ba xuất hiện:

Gô-sa- xuất hiện trước cặp Pa-ven – Mai-a: “Anh ta không thuộc lại người bằng lao động của mình nuôi sống xã hội, cho nhiều mà nhận về mình ít... Anh ta sống như một con mèo hoang, tự mình kiếm ăn, tự mình chơi nhởi... chỉ biết nhận những gì người khác cho, đáp lại anh ta đưa ra mỗi một cái- những quan điểm của mình về thế giới và cuộc đời... Tranh luận với Pa-ven, “tài hùng biện” của Gô-sa đã quyến rũ Mai-a: “Mai-a đứng tựa lưng vào tường không rời mắt khỏi đôi mắt đầy hứng khởi của Gô-sa. Đôi mắt âm i cháy, nét cong kinh hoàng trên môi. Với ai còn ngỡ ngàng, chứ với tôi thì rất rõ là Mai-a cả tin đến mức nào và Gô-sa có khả năng quyến rũ như thế nào trong lần gặp đầu tiên”.

Gô-sa biết xây cho Mai-a những lâu đài hy vọng dù là ảo ảnh- cái mà Mai-a rất cần: còn pa-ven lại mắc một sai lầm khó tha thứ được trong tình yêu là cố chứng minh bằng thực tế, bằng lôgic của nhà bác học đi tìm chân lý từ mọi phía”.

Ta hãy xem đoạn đối thoại sau đây giữa Pa-ven và Mai-a: “Có điều sớm muộn gì em cũng chết... đó là sự thật trần trụi và nếu cứ nhắc đi nhắc lại... buộc em phải thường suy nghĩ về nó thì sẽ không có ai là bất hạnh hơn em trên thế giới này. Em cần quên điều đó đi... Cần hy vọng, một hy vọng hão huyền và ảo tưởng!- rằng cuộc đời của em sẽ kéo dài vĩnh viễn. Niềm hy vọng bất chấp sự thật, bất chấp mọi suy nghĩ tinh táo, anh Pa-ven ạ! Anh không đưa ra niềm hy vọng đó, còn Gô-sa thì có thể...”

- Nhưng em thử hình dung xem, nếu con người quay lưng lại cái thức tế đáng sợ và khó ưa ấy... thay thế nó bằng ảo tưởng. Liệu rồi sau đó còn có thể đấu tranh cho sự tồn tại của mình được không Mai-a?
- Lòng tin vào cuộc sông sau khi chết, sự bất tử của tâm hồn, thiên đường của sự công bằng.....

ảo tưởng, ảo tưởng! Chẳng lẽ hàng bao thế kỷ loài người hướng đến đó là vô ích, vô nghĩa ư? Nếu không có chúng thì có lẽ tổ tiên chúng ta đã bị những sợ hãi buồn chán và tuyệt vọng xâm chiếm đến nỗi họ không còn ý muốn đấu tranh cho sự tồn tại của chính mình và lo lắng cho con cháu mai sau.

- Hy vọng vào cuộc sống sau khi chết, nhưng đồng thời lại cố bám lấy cuộc sống hiện tại. Thử có bao nhiêu người tự nguyện đi sang cuộc sống bên kia? Thế nghĩa là cái lòng tin vào những ảo tưởng cũng không lấy gì làm mãnh liệt lắm.
- Làm sao anh nghĩ đơn giản vậy- nếu đã tin vào cuộc sống bên kia thì nhất định phải từ bỏ cuộc sống này!? Niềm tin vào cuộc sống khác tiếp theo sau là sự tiếp tục cuộc sống này như để bổ sung cho cái thiếu sót quan trọng nhất của nó- sự ngắn ngủi...

Kết quả thật đau khổ, Mai- a cảm thấy “ngạt thở”, không thể sống được trong một tổ ấm gia đình với Pa-ven. Cô sẽ đi đâu? Tại ngôi nhà số 101 đường Thanh Niên, nơi Gô-sa ở có một cái gì đó huyền bí hấp dẫn và cô đã đến đó...

Còn Pa-ven trong nỗi cô đơn tìm đến người thầy của mình với một ý nghĩ chập chờn đầu đó: “ Sự không có khả năng chịu trách nhiệm đối với người khác... tính vô trách nhiệm của người tình địch, rồi một ngày nào đó Mai-a sẽ nhận ra và sẽ trở về”.

Thầy Bô-rix, người đã trải nghiệm qua chính nỗi đau đó, phải thốt lên: “ Em đã lặp lại cái đã từng xảy ra với tôi, Pa-ven ạ”. Đau phải điều này chỉ xảy ra với Pa-ven, với Bô-rix, mà với rất nhiều cặp yêu nhau. Rất có thể với cả bạn và tôi.

Hoá ra trong cái biển ái tình đó có quy luật: “Cái lớn lao ở xa mới thấy. Sống sát bên nhau chúng ta không nhận thấy mình đang bơi trong một đại dương như thế nào. Nhưng ngược lại trông thấy những rác rưởi vụn vặt, không hợp thị hiếu, không chung quan điểm, không bỏ qua một cái gì, không tha thứ một cái gì. Và có cảm tưởng như cái cuộc đời mà chúng ta đang bơi trong đó đầy rác rưởi?...Đúng thế...cô ấy đã bơi tách đi theo hướng khác. Nhưng ở đây cũng đụng phải những rác rưởi của cuộc sống như vậy, và chắc có lẽ cô ấy đã nhanh chóng ngoảnh lại nhìn, đã khám phá ra một sự thật đáng buồn: “Ở phía sau dù sao vẫn sạch hơn..”.

Thầy Bô-rix nhớ lại: 10 năm sau khi hai người chia tay, người yêu của ông mới dám quay trở lại thổ lộ ăn năn. Thực ra để khám phá điều ấy không cần đến thời gian dài như vậy: “Hoá ra trong thời gian đó, cô ấy chờ đợi tôi sẽ lên tiếng gọi cô ấy từ nơi xa xôi về...còn tôi...tôi cảm thấy mình bị xúc phạm, tôi tự trọng, kiêu hãnh. Mà thật ra, đằng sau sự kiêu hãnh ấy ẩn giấu một sự do dự, cổ hủ, một sự yêu đuối, lười biếng của tâm hồn.

- Thế tại sao cô ấy không tự mình lên tiếng trước?
- Lên tiếng trước ư...Em thử đứng vào vị trí của cô ấy xem, cô ấy bỏ đi tìm hạnh phúc, cô ấy đã ruồng rẫy một con người. Giờ lại kêu cứu sự giúp đỡ của người mà mình đã ruồng rẫy ư? Không, cô ấy khó lên tiếng lắm...*Em chớ nên lặp lại sai lầm ấy...*

Pa-ven đã tìm đến ngôi nhà số 101, nơi ở của Gô-sa. Cái giá mà Pa-ven và cả Mai-a phải trả đủ để họ có thể quay về với nhau. Chỉ cần tìm ra một con đường *hợp lý*. Nhưng Pa-ven lại một lần nữa mắc sai lầm để rồi cánh cửa hạnh phúc gia đình mãi mãi khép lại phía sau anh:

“ Cô đứng cách tôi ba bước...sự im lặng dồn nén đè nặng, tai ù, khó thở. Cô không dám và không cho mình cái quyền cắt ngang sự im lặng đó...”

- Anh cần phải nhìn thấy em, Mai-a ạ...

Đôi môi cô trở nên tái nhợt, hai má cứng đờ hoá đá

Đáng lẽ lúc đó tôi phải quay lưng và bỏ đi để lại cô một mình đối mặt với Gô-sa...Anh chàng Gô-sa khác tôi đến vậy. Và Gô-sa sẽ trở thành xa lạ đối với cô và cùng với thời gian- sẽ trở nên đáng ghét.

Đáng lẽ phải bỏ đi, nhưng tôi không thể nào tách mình ra khỏi cô được. Tôi đứng chết lặng, tự hành hạ mình và hành hạ cô...

- Này ông bạn già, - Gô-sa nói...nụ cười mở rộng – biết làm sao được, chúng tớ yêu nhau mà.

Trước đây chưa bao giờ tôi thấy căm thù anh ta mà bây giờ lòng căm thù bất ngờ bùng lên...một tiếng “khục” dưới nắm tay tôi, và anh ta đổ lăn xuống đất

...Trước mắt tôi hiện ra cặp mắt mất trí của Mai-a..., mặt cô méo xệch đi vì căm thù:

- A- anh! Đồ đều!...Đánh đi! Đánh tôi đi! Đánh tôi đây này!

Không chịu nổi ánh mắt căm thù thiêu đốt, tôi bỏ đi...”

Con giận dữ không thể kìm nén, và Pa-ven hiểu rằng: “Bây giờ mới là chấm hết tất cả...Mai-a không trở về - không phải ngày mai, không, sau một năm, không, sau cả mười năm...”.

HẠNH PHÚC TRONG TAY TA- XIN ĐỪNG ĐÁNH MẮT

Trong cuộc sống gia đình, để có hạnh phúc thực sự quả thực không đơn giản! Có lẽ, không ở đâu con người lại gặp nhiều nghịch lý trở trêu như trong lĩnh vực này. Không phải ngẫu nhiên mà đại văn hào Nga Lép Tônxtôi cho rằng: “ Con người đã sống qua những trận động đất, những cơn dịch tả, những chứng bệnh khủng khiếp và đủ các thứ thống khổ về tâm hồn, nhưng xưa nay vẫn bị kịch đau đớn nhất vẫn là và vẫn sẽ là tấn bi kịch của buồng ngủ...”. Nhìn vào thực tế chúng ta cũng thấy rằng những bi kịch này có mặt ở mọi lúc, mọi nơi, luôn luôn ám ảnh, đe dọa người đời như những “định mệnh nghiệt ngã”.

Biết bao nhiêu cặp vợ chồng có học, có đủ các tiện nghi vật chất, nhìn bề ngoài tưởng như không có lý do gì để bất hạnh, ấy thế mà hạnh phúc gia đình của họ lại luôn tỉ lệ nghịch với sự giàu sang phú quý đó.

Biết bao nhiêu cặp vợ chồng đã từng có một thời kỳ vàng son rực rỡ với một quyết tâm sắt đá là “ nếu có hai cuộc đời ta còn yêu nhau mãi” thế mà “hậu vận” lại đầy bi thảm.

Biết bao nhiêu cặp vợ chồng, thờ hản vi còn có được những niềm hạnh phúc đơn sơ thì bỗng nhiên sau một cuộc “đổi đời” hạnh phúc lại rơi vỡ tan tành...

Và điều đáng tiếc là mặc dù đã có không ít những “lý thuyết”, “bí quyết”, “nghệ thuật” gìn giữ hạnh phúc ra đời – kể cả những lý thuyết chặt chẽ nhất không chỉ có những phần “định lý thuận” mà còn có cả “những định lý đảo” chỉ ra “cách chôn sống hạnh phúc như thế nào là nhanh nhất..”- mà phần lớn nhân loại vẫn chưa thoát khỏi nỗi bất hạnh. Thậm chí những nỗi bất hạnh đó cũng không buông tha cả những lý thuyết gia và cả những diễn giả đã từng nhiều lần rao giảng các “nghệ thuật”, các “bí quyết” nói trên!!!

Vậy nguyên nhân của những bi kịch trên là do đâu? Trong các cuộc trao đổi với những người đã từng ít nhất có một lần làm vợ làm chồng, chúng tôi nhận được những câu trả lời rất phong phú:

- Có thể do quan niệm khác nhau về hạnh phúc, khiến hạnh phúc của người này không dung hoà với hạnh phúc của người kia, hay thậm chí đồng nghĩa với bất hạnh của người kia.
- Do hậu quả của sự thái quá trong quan niệm bình đẳng giữa nam và nữ.
- Do ảnh hưởng của lối sống phương Tây.
- Do cá tính của mỗi người ngày càng được phát huy và tôn trọng.
- Do không được chuẩn bị những kiến thức cần thiết cho cuộc sống gia đình.
- Do bỏ rơi đạo lý truyền thống trong lĩnh vực đời sống gia đình.
- Do thiếu đức tính, thừa duy lý.
- Do định mệnh, không thể tránh khỏi dù cho “ tài trí bậc nào”

...

Trong số những nguyên nhân đó, có một nguyên nhân bao trùm và rất cơ bản là những người trong cuộc thường chưa có đủ một công cụ đích thực cần thiết, thường trực để ứng xử một cách có kết quả trong mối quan hệ giữa con người với con người nói chung và trong mối quan hệ vợ chồng nói riêng. Cho nên dẫn đến tình trạng:

Vợ chồng là cái gì?

Chưa tìm ra định nghĩa

Chỉ biết đời buồn tẻ

Từ khi sống có nhau.

(Đoàn Thị Lam Luyến)

Công cuộc “ghép nối” hai tâm hồn thành một chỉnh thể vợ chồng- “tuy hai mà một” ngày càng khó khăn phức tạp, bởi sự ràng buộc của các luật lệ, phong tục tập quán, dư luận ngày càng trở nên lỏng lẻo và bởi mỗi người ngày càng làm chủ nhân sinh của mình, ngày càng trở thành chính mình hơn hay nói cách khác, khoảng cách giữa các cá tính, kể cả trong quan hệ vợ chồng ngày càng tăng trong xã hội hiện đại. Do vậy, nếu không có một công cụ lý luận thật sắc bén đủ sức thâm nhập vào thế giới tâm hồn của người khác thì cho dù hai người sống tốt với nhau cũng có thể luôn luôn bị đe dọa bởi bản án ly hôn mà lý do đơn giản chỉ là “Tính tình không hợp nhau”.

Xung quanh vấn đề này, lâu nay những người trong cuộc- nhất là phái nữ- thường có những sai lầm phổ biến sau:

- Khi đánh giá con người cụ thể chúng ta ít khi tách ra được, dù chỉ là tương đối đầy đủ, những ưu khuyết điểm của họ và lại càng không xác định việc giới hạn cũng như những diễn biến có thể có của những ưu khuyết điểm đó. Những sự đánh giá đúng đắn này nếu có, thường cũng chỉ thoáng qua chứ không trở thành một công cụ thường trực, do vậy những cảm nhận của chúng ta nhiều khi chính xác, song lại bị nhấn chìm bởi quy luật cảm xúc khắc nghiệt:

Yêu nên tốt, ghét nên xấu

Yêu nhau yêu cả đường đi

Ghét nhau, ghét cả tông chi họ hàng...

Lôgich cảm xúc này khắc nghiệt đến mức có những cô gái cũng rơi vào tình trạng như cô Jenny Ghechác(Trong truyện *Jenny Ghechác*)- mặc dù đã nghe được màn đối thoại giữa chàng Lextokên với bà cô của anh ta và biết được rằng anh ra chỉ có ý định là đùa giỡn tình yêu, chứ không có ý định yêu mình một cách nghiêm chỉnh và mặc dù lúc ấy đã có ý nghĩ: “Giá như có cách nào để tránh mặt chàng...” nhưng khi bị chàng ráo riết tấn công thì lại không đủ sức để chống đỡ, nói đúng hơn, ở đây Jenny không thể chạy thoát khỏi những cảm xúc rạo rức, mãnh liệt đang dâng lên trong chính mình.

- Không thấy được tính biện chứng: “Nghiệt ngã” trong từng nét cá tính, tính cách cụ thể:

Ở đây, chúng ta thường nhìn những nét tính cách tốt như một cái gì đó cực kỳ hoàn hảo, không hề có chút gợn mờ ảo của những giá trị âm trong đó; ngược lại chúng ta thường nhìn thấy những nét xấu

cũng như những cái gì đó không thể vớt vát lấy do những định kiến, những ấn tượng ban đầu làm méo mó nhận thức rất nhiều. Vì vậy, trong đời thường, chúng ta thường lạm phải những từ như: “rất tốt” “rất hiền lành” “hoàn toàn không ghen” “miễn chê” “cực kỳ”...hay “không thể nào chấp nhận được” “hết chỗ nói”...và kèm theo đó là những niềm tin quá lớn so với giới hạn của người đời thường hay ngược lại...

Có lẽ ít ai biết thực hiện một điều đơn giản là đi tìm dấu cộng trong cả “khối dấu trừ” và phát hiện kịp thời “dấu trừ” trong “vô số dấu cộng” để kịp thời cảnh giác, dự báo, phòng ngừa... Chính do không nắm được phép biện chứng “nghiệt ngã” này nên không ít người đã để tuột tay hạnh phúc của mình.

Ai có thể đoán được rằng người đã làm cho nàng Adèle kiêu diễm và quý phái phải xiêu lòng không chỉ bằng tài năng mà bằng cả sự đúng đắn, nghiêm túc trong tình yêu như đại văn hào Pháp Vichsto Huygô- với quan niệm nổi tiếng: “Tôi xem thường một thiếu nữ bằng lòng kết hôn với một người đàn ông mà không biết chắc rằng người ấy còn trinh hay không, trinh như chính nàng vậy”- lại có thể đánh mất hạnh phúc đẹp đẽ sau mười năm chung sống của mình chỉ bởi một lý do rất đơn giản là có một người thứ ba kém tài và xấu trai hơn mình đang say mê vợ mình một cách đơn phương mà Adèle chưa có điều kiện khuyên bảo gã si tình đó?

Ai mà đoán trước được sự ghen tuông và lòng hận thù trong cái tình yêu đích thực và mãnh liệt của Ôtenlô?...

Đó chính là sức công phá của mặt trái, của dấu trừ mà khởi thủy nó chỉ là một chấm nhỏ rất mờ nhạt trên cả khối “dấu cộng”, khiến bao độc giả phải thốt lên những mệnh đề giả định như: “Giá mà nàng Adèle kịp thời ngăn chặn sớm hơn...!”, hay “Giá mà nàng Dextêmôna đừng sơ suất...!!”

Và cũng có ai đoán trước được rằng chàng Rét- Bótlo trong tác phẩm *Cuốn theo chiều gió* nổi tiếng của Magorít Michel đã từng bị coi là kẻ ăn chơi trác táng, phóng đảng số một và đã nhiều lần bị Scarlet gọi là đồ đê u cáng, đê tiện..lại chính là người rất biết yêu, rất thương con, có thể bỏ qua được những lỗi lầm của Scarlet, vượt qua những ghen tuông vật vãn...để cuối cùng trở thành một hình mẫu lý tưởng mà Scarlet phải nuôi tiếc khi “tuột” khỏi tay mình. Đó chính là sự lớn mạnh của “dấu cộng” bé nhỏ ban đầu trong “vô khối dấu trừ”...mà con người đời thường khó nhận thức.

- Cũng do chưa khắc phục triệt để được cách nhìn sự vật, nhìn người khác một cách tinh táo, xơ cứng, máy móc, thậm chí đầy định kiến mà chúng ta ít khi dự báo được khá chính xác lôgic phát triển các nét cá tính cụ thể trong người bạn đời của mình, kèm theo đó là chưa chuẩn bị được những phương án ứng xử cần thiết. Bởi vậy chúng ta luôn gặp phải những bất ngờ kỳ lạ, những nghịch lý trớ trêu: “Quái lạ, từ xưa đến nay anh ta chưa bao giờ như vậy mà!...” “Thật không thể tưởng tượng nổi, tại sao mình lại đại dột như vậy!...” “Không thể chấp nhận được một người chuyên đi dạy người khác phải ăn ở thế nào và cứ mở miệng ra là nhân văn nhân đạo...mà lại đánh vợ!”...

Cuộc sống đời thường vừa giản đơn lại vừa phức tạp như vậy đó, bởi mọi khả năng đều có thể xảy ra và mỗi con người dù vĩ đại đến đâu đều có thể phạm sai lầm. Và dù có phải trả giá cho những đại dột, đắng cay, thất bại, con người vẫn luôn luôn khát khao tìm về với những giá trị tốt đẹp, với những niềm hạnh phúc đích thực. Hạnh phúc trong tay ta, nếu ta có đủ trí tuệ để xử lý tất cả những cái phức tạp tưởng như đầy nghịch lý của cuộc sống thường nhật!

PHẢI CHĂNG TÌNH YÊU ĐẾN TỪ CÁI NHÌN ĐẦU TIÊN?

Hình như đó là ý muốn của số phận. Họ đã nhiều lần gặp nhau ở sân trường ở hành lang các lớp học. Nhưng họ mới chỉ để ý đến cách đây nửa năm. Hôm ấy, Catorin (17 tuổi) đang rất vội đi đâu đó, còn Torxton (20 tuổi) vừa mượn được xe bố mẹ lại sắp cho xe chuyển bánh. Máy lời đơn giản: “Anh cho em đi nhờ vào trung tâm thành phố được không?” đã đóng vai trò một câu thần chú diệu kỳ. Giữa họ như vụt qua một tia lửa. Đó là lúc khởi đầu tình yêu.

Dù sự việc lãng mạn vĩnh hằng ấy diễn ra ở đâu, ở Hăm Buóc, Luân Đôn hay Matxcova, những người chợt cảm thấy như thế cũng đều mô tả như nhau: “ Tôi như bị sét đánh”, “ Tôi bỗng sững sờ và tim tôi đập liên hồi”, “ tôi hiểu ra rằng mình đã yêu say đắm”...Dù “nạn nhân” của cuộc tấn công khiếp đảm ấy bao nhiêu tuổi, người đó bao giờ cũng nói bạn rằng người đó xốn xang, hơi điên đảo và ngây ngất. Kết quả có thể một ngày bên nhau hay suốt đời bên nhau.

Không chúng ta chưa nói về chính tình yêu, mà mới chỉ nói về những khoảnh khắc tuyệt diệu đầu tiên, khi vang lên tín hiệu tình yêu: cử chỉ, ánh mắt. lại ánh mắt nữa, bối rối, sự thiết lập mối tiếp xúc. Nếu gặp một ngọn gió thuận chiều, mặt đất bắt đầu như trôi tuột khỏi chân, và hai người yêu nhau.

Hai trái tim đập nhanh hơn và hai cái đầu như thấy tất cả xung quanh quay cuồng.

Nhưng tại sao vậy? Tại sao khi nhìn Vêrônka hoặc Pête, ta không cảm thấy gì cả, nhưng khi nhìn thấy Mácta hoặc Rôbe ta lại xốn xang đến thế? Tại sao nhìn vào cổ áo xẻ sâu của Marlêna ngồi cạnh, Ghêooc chỉ thích thú chút xíu, nhưng nụ cười giảo dị của Ghidela lại khiến Ghêooc nhói đau trong tim? Chẳng lẽ lại đúng như câu châm ngôn Đức, trong trường hợp Ghidela và Ghêooc, “ đã tìm được cái vung đập khít cái nôi”, hay như Platon từng nói: “Hai nửa của một chính thể bị lạc mất nhau hay đã chắp vào với nhau?”.

Từ lâu lắm, nhiều nhà nghiên cứu đã cố công tìm hiểu dấu vết của hiện tượng cho phép ta xác định “ ai có thể với ta và tại sao”. Nguyên tắc lựa chọn tích cực- đó là thuật ngữ tâm lý chỉ một cái gì đó buộc ta phải sững sờ khi nhìn thấy một con người nhất định.

Tình yêu từ cái nhìn đầu tiên- đó không phải là sự tưởng tượng của nhà thơ. Nếu bạn nhớ lại những cảm giác của bạn khi làm quen với người yêu. Bạn sẽ thấy những phút đầu tiên đã quyết định tất cả. Người ta thường không nhận thức được chuyện đó. Nhưng nhà tâm lý học Crixchina Điômê đã 7 năm nghiên cứu vấn đề *Việc lựa chọn bạn tình và cách xử sự của đôi bạn trẻ khi làm quen nhau* khẳng định rằng về thực chất, tia lửa tình yêu loé lên trong vòng 30 giây đầu tiên.

Tim đập nhanh, đầu gối run run, đôi lời tán tỉnh dễ thương- liệu tất cả những cái đó có biến thành mối tình thật sự không- Đó vẫn còn là câu hỏi lớn.

Các nhà bác học Mỹ nêu lên “ thuyết phù hợp”. Họ cho rằng mỗi người đều có tìm một người bạn đời có nhiều nét giống mình về mặt tinh thần, để có thể cùng mình suốt đời ăn một mâm, ngủ một giường, những phẩm chất quá lạ lẫm, quá khác thường, luôn làm người ta hoảng sợ.

Cũng có nhiều điều trong cuộc sống chúng ta, từ tiềm thức, tình yêu, từ cái nhìn đầu tiên được điều hoà bởi... sự tính toán. Trước khi nối với nhau, sợi dây tình cảm, người đàn ông và người đàn bà mau chóng “nhằm tính” các vận may của mình (ví dụ: “Ta xấu, nhưng ta lại giàu”).

Có thể thống kê thì tia lửa giữa hai người bùng cháy trong 30 giây đầu tiên lúc quen nhau, nhưng thực may mắn, cuộc sống lại chứa đựng nhiều chuyện bất ngờ hơn là thống kê. Nhiều khi có một tình huống bất ngờ, một người bạn quen cũ bỗng bộc lộ những nét khiến đột nhiên ta yêu say đắm. Chẳng qua ta không biết rằng ngọn lửa nhỏ ấy vẫn âm ỉ. Hãy đừng bao giờ để mất niềm hy vọng là nó sẽ bùng cháy.

Nhưng không thể dùng lời cường bức để bắt nó cháy lên được. Dù các nhà bác học có lập luận thông minh đến mấy, dù họ có nghiên cứu chuyên tâm đến mấy, họ cũng chỉ có thể ghi nhận các sự kiện. Nhưng tại sao tim ta đập nhanh lên, đầu gối ta rung lên khi trông thấy người này, chứ không phải khi trông thấy người kia? Đó vẫn luôn là một bí mật của tình yêu, mà vẫn chưa ai phán đoán được.

Theo “báo nước Đức”

TÌNH YÊU VÀ SỰ TÀN LỤI

Các nhà tâm lý học đã phân tích một số nguyên nhân dẫn đến sự thờ ơ, lãnh đạm của con người sau một thời gian dài yêu thương nồng nhiệt. Một trong những nguyên nhân ấy là do xuất hiện trạng thái hụt hẫng khi nhận ra người mình yêu trên thực tế không tuyệt vời như từ trước đến nay vẫn hình dung.

Tình yêu như chúng ta đều biết, đã làm cho những người trong cuộc nhiều khi không đánh giá đúng đối tượng của mình. Qua lăng kính tình yêu rực rỡ sắc màu, chàng (nàng) luôn là một con người hoàn thiện nhất, tốt đẹp nhất mà bạn đã từng gặp. Quá trình này được gọi là quá trình “Lý tưởng hoá”. Hơn nữa, trong các cuộc gặp gỡ với người mình yêu, ai mà chẳng cố chứng tỏ mình là một con người tốt bụng, thông minh, rộng rãi... Hơn là thực tế ngoài đời. Chỉ có đến lúc sống chung mới có dịp được phô ra mà không được che giấu kỹ càng như trong thời vàng son của tình yêu, khi mà cả chàng và nàng đều rất xôn xang trước mỗi cuộc hẹn hò với người mình yêu “nhất trần đời”.

Sự hụt hẫng khi phát hiện ra điều này hầu như cặp vợ chồng nào cũng phải trải qua. Có điều ở một số cặp thì quá trình này chỉ gây nên một số cơn nóng nhỏ và sau đó lại trở lại bình yên, còn một số cặp khác lại coi đó là “điều kinh khủng”, và bão táp cứ thế nổi lên cho đến khi mỗi người ôm lấy một mảnh ván để mà lênh đênh trên biển cả cuộc đời.

Một nguyên nhân khác gây nên sự tàn lụi của tình yêu thường gặp ở các cặp vợ chồng, đó là tâm lý chán nản. Nhiều người trong số chúng ta thường không được hài lòng trong cuộc sống, công việc và bạn bè của mình, v.v... Họ hy vọng tình yêu và cuộc sống vợ chồng sẽ như là một cứu cánh giúp họ thoát khỏi những khó khăn này và mang đến một cuộc sống vui tươi và ý nghĩa hơn (tại sao lại không nhỉ, bởi vì cuối cùng ta cũng gặp được con người như mong ước rồi cơ mà?) Và cuộc sống vợ chồng, nhờ trời, dần diễn ra bình ổn nhưng những khó khăn, những nỗi buồn bực ngày xưa vẫn không chịu biến đi, không chịu tan vào nhau chỉ vì lý do tưởng như rất vớ vẩn này. Họ chia tay vì thấy mình thất vọng mà không thêm nghĩ đến những mối liên hệ ràng buộc và thực tế cuộc sống xung quanh.

Nhiều bạn thanh niên trước khi bước vào cuộc sống gia đình đã luôn tự đề ra các tiêu chuẩn cho người bạn đời tương lai. Họ luôn tưởng tượng ra một cuộc sống mà trong đó, tất cả đều tiến hành theo “lịch công tác” rõ ràng, từ việc người chồng hoặc người vợ cần phải mà việc nhà như thế nào cho đến việc nuôi dạy con cái sẽ ra sao, thậm chí cả việc khi ở nhà ăn mặc thế nào cũng được đưa vào “lịch” nốt. Hệ thống những tưởng tượng này thực ra được hình thành và tích lũy trong một thời gian dài, ngay từ khi chúng ta mới 7-8 tuổi gì đó. Lúc này- một cách vô thức những lời nói và hành động của bố mẹ đã ghi lại trong đầu óc non nớt của đứa trẻ và dần tự chúng hình dung ra một “kịch bản” cho cuộc sống tương lai của mình. Nhiều khi chúng tự đặt mình vào vị trí của bố mẹ và tự nhủ trong nhiều trường hợp “mình sẽ xử sự khác hẳn”. Mỗi một người chúng ta đi đến hôn nhân từ những môi trường, hoàn cảnh hoàn toàn khác hẳn nhau. Mỗi người đều có những quan niệm riêng và một “kịch bản” riêng cho cuộc sống gia đình. Và từ đây nảy sinh mâu thuẫn. Nhiều khi nàng thấy chàng hành động, xử sự như vậy là quá lố, không đúng, còn chàng lại thấy theo “kịch bản” của mình như thế là được, là hay... Bắt đầu chỉ là chuyện vặt vãnh như vậy. Các nhà tâm lý học lưu ý đây cũng là một trong những nguyên nhân làm tàn lụi tình yêu của các cặp vợ chồng trẻ.

Trên đây chúng tôi mới nêu tên một số loại “a-xít”, có tác dụng ăn mòn và phá huỷ tình yêu. Một lời khuyên đối với các bạn trẻ đang yêu là hãy giữ gìn, hãy nâng niu và hãy trân trọng lấy tình yêu của mình. Là bởi vì ai đó đã từng nói: “Tình yêu như thanh danh, đã một lần mất đi là không bao giờ trở lại”.

7 BÍ QUYẾT GIỮ GÌN TÌNH YÊU

Dòng sông tình yêu cuộn chảy qua bao nhiêu thác ghềnh, có vậy mới đầy hấp dẫn và thú vị, nhưng để tránh khỏi chết chìm trong đó, xin bạn hãy nhớ 7 nguyên tắc sau:

1. Hiểu tất cả để mà yêu tất cả. Đầy là nguyên tắc đầu tiên để có hạnh phúc. Yêu là thừa nhận(cả mặt tốt, cả mặt xấu). Muốn biến người yêu thành cái bóng của mình, bạn sẽ thất vọng. Văn hào Chrdomes nói: “Có một bí quyết để sống hạnh phúc với người mình yêu là đừng mong cố sửa trị một tật xấu khó chịu nào của họ”.
2. Tình yêu là phải chinh phục từng này từng giờ, dù người yêu đã thuộc về mình. Xin đừng bao giờ nghĩ rằng luật pháp có thể giữ được tình yêu. Lao động cho tình yêu là thứ lao động vất vả nhất.
3. Phải biết bỏ qua và tha thứ. Nếu sự giận dữ hiểu lầm xảy ra, bạn hãy là người chủ động làm lành. Và lỗi lầm hãy “chôn” nó đi, đừng “phục sinh” nó trong bất kỳ điều kiện nào.
4. Quên mình và nhớ người yêu. Yêu là sự đồng hoá, lấy cái ham thích quyền lợi của người làm hạnh phúc của mình: “Tôi yêu- nghĩa là tôi không thể nào đối xử tốt hơn, không còn khả năng vị tha hơn nữa, đó là tận cùng giới hạn của tôi, là thể hiện bản thân mình một cách tối cao vì người khác.”
5. Phải biết tin nhau, đừng ghen bóng ghen gió.
6. Đừng cãi vã. Mọi cuộc tranh luận hãy trên nguyên tắc “xây dựng”, cả hai người hãy “thi đua nhau nhường nhịn”.
7. Dù trường hợp nào cũng giữ về “trào lộng hài hước”, biết đem mình ra mà phê phán chế nhạo. Nghĩa là đừng quan trọng hoá vấn đề gì cả.

ỨNG XỬ TÂM LÝ TRONG CUỘC HẸN HÒ NAM NỮ

“ Xin các nhà tâm lý cho một lời khuyên, tôi phải ứng xử thế nào khi anh ấy đã ra đi...Tôi tình cờ quen anh ấy trong một đám cưới, chúng tôi chưa biết gì nhiều về nhau, rồi một hôm anh ấy tìm đến nhà tôi. Vốn là một cô gái nhút nhát, ít giao tiếp, nên câu chuyện giữa chúng tôi có phần không được cởi mở tự nhiên. Mấy ngày sau anh ấy đến mời tôi đi xem và tôi đã không dám nhận lời, dù tôi rất có cảm tình với anh ấy. Vì hiểu lầm, đó là sự từ chối của tôi, anh ấy đã không đến nữa...bây giờ thì tôi mới hiểu anh ấy là người tốt thì hình như quá muộn rồi..”.

Đây chỉ là một trong vô vàn các tình huống mà các bạn nam nữ thanh niên thường gặp phải khi đến tuổi hẹn hò yêu đương

Thông thường khi mới quen nhau, các bạn nữ thường e dè giữ ý. Đây là điều rất cần thiết, nhưng đừng vì thế mà chỉ trả lời “nhát gừng” những gì bạn nam hỏi. Câu chuyện thiếu cởi mở không tự nhiên sẽ tạo ra những ấn tượng không tốt đẹp cho lần gặp gỡ sau. Có thể bằng ánh mắt, cử chỉ, bạn hãy kín đáo tỏ thái độ quan tâm, bạn đừng ngại mà có thể có lời mời, thông báo địa chỉ của mình một cách trực tiếp hoặc gián tiếp.

Các bạn trai thường chủ động đến làm quen hoặc đến nhà chơi, những lời mời riêng tư- thường những lần đầu dễ bị từ chối, bạn đừng vội cho rằng các bạn nữ kiêu căng hay từ chối tình cảm của bạn. Sự có mặt của những người bạn khác, thường tạo ra không khí thoải mái tự nhiên hơn, lời mời của bạn cũng dễ được chấp nhận.

Điều khó xử nhất đối với các bạn nam là khi đến chơi nhà bạn nữ theo lời hẹn lại có một bạn nam khác đang có mặt ở đó. Nếu tình huống đó là bất ngờ, không trong dự kiến thì bạn nữ hãy khéo léo giới thiệu để hai bạn nam quen nhau, bạn hãy khéo gợi chuyện để không ai có cảm giác mình là người thừa trong cuộc gặp mặt này. Khi bạn chưa có ý định rõ ràng, bạn đừng để lộ sự quan tâm đến người này nhiều hơn, người kia ít hơn, nếu không bạn sẽ mất đi những “ứng cử viên” có lòng tự trọng đấy!

Những chàng trai lịch sự nên là người chủ động trong các cuộc hẹn hò. Có thể bằng nhiều cách thông báo trước với bạn gái và dành cho cô ấy một khoảng thời gian đủ để chuẩn bị, cũng như tránh sự hiểu lầm: đó là một cuộc hẹn hò bất đắc dĩ, bởi vì bạn vừa bị một cô gái khác bỏ rơi. Dĩ nhiên là quyết định để tham dự một cuộc vui bất ngờ có thể rất thú vị, nó cũng là một cách thử để bạn nam có thể hiểu hơn về tính cảm của cô gái đối với mình, nhưng đó nên chỉ là những ngoại lệ và khi hai người đã thân nhau, hiểu nhau.

Những câu hỏi: “ Tối thứ bảy em định làm gì?” “Chiều chủ nhật tới em có bận không?”..thường là những cách mở đầu các buổi hẹn hò một cách vụng về, vì bạn gái lúng túng không biết rõ ý định của bạn.

Một nét tâm lý đặc trưng của các bạn nữ ở các tỉnh phía Bắc là nhiều khi trong ý nghĩ muốn, nhưng ngại nói ra. Bạn nam nên để ý qua ánh mắt, cử chỉ mà đoán trước, để có những lời mời mà cô gái nghĩ rằng bạn rất quan tâm đến sở thích của cô, cô cũng khó có những lý do từ chối. Bạn có thể mở đầu: Em có muốn xem vở kịch *Quyền được hạnh phúc*, một trong những vở kịch cuối cùng của Lưu Quang Vũ” hoặc” Có một chương trình sinh hoạt câu lạc bộ Tâm lý mới mẻ, và rất hấp dẫn có thể có ích cho những cô gái thông minh và nhạy cảm như em! Chúng ta cùng đi nhé!”

Nếu bạn gái muốn đi, nhưng không tiện nói ngay, có thể hỏi về thời gian, địa điểm, nội dung, bạn trai nên hiểu ý, chủ động hẹn giờ đến đón, nếu chưa tiện thì hẹn dịp khác, chớ có nài nỉ. Cũng có thể vì

một lý do nào khác, bạn chưa muốn nhận lời, nhưng lại mong có dịp khác, bạn hãy tỏ ý hối tiếc và giải thích lý do, có thể bày tỏ: “Ước gì tôi có thể cùng đi dự hôm nay”. Nếu thực sự không muốn, xin đừng ngại từ chối, tốt nhất nên viện dẫn những lý do nào đó làm bạn nam không thể đề nghị thêm một lần hẹn nào khác.

Trong thực tế, điều bạn gợi ý không mấy quan trọng bằng cách hẹn bạn gái. Cách mời: “Nào chúng ta cùng đi chơi nhé, theo em chúng ta nên đi đâu?” vô hình trung bạn trai đã dành cho bạn gái quyền quyết định sự chi tiêu, chương trình. Lúc ấy bạn gái sẽ thường lúng túng vì không biết nên quyết định thế nào? Đương nhiên nếu bạn gái hiểu và đã “say” bạn, thì mọi chuyện khác không thành vấn đề

Nếu bạn nữ hẹn hò thì nên như thế nào?

Bạn nữ có ý định mời bạn trai cùng đi chơi, việc đầu tiên là chỉ nên gợi ý mời mà không đặc biệt nhấn mạnh: “Chiều thứ bảy này cơ quan em chiếu phim videô, anh có thể đến dự được không?” hoặc “tối thứ ba này Câu lạc bộ Tâm lý sinh hoạt chuyên đề *Nghệ thuật giao tiếp và ứng xử tâm lý*, anh đi cùng đến dự nhé!” Con trai thường có tâm lý sợ bị “lép vế”, bị “đắt mũi”.

Bí quyết thành công của nhiều bạn gái là biết cách làm cho các chàng trai cảm thấy mình là đàn ông thực sự, anh luôn được hỏi ý kiến, được giữ phần quyết định, chủ động, và đặc biệt các bạn đừng lộ vẻ “săn đuổi”.

Trong cuộc sống, không ít những đôi bạn vì một sự giận dỗi nào đó đã chia tay, thời gian qua đi làm hai bạn cũng hiểu nhau hơn, cùng muốn gặp nhau thì cũng đừng ngại. Bạn trai(mà cũng có thể là bạn gái) nên chủ động làm lành; có rất nhiều cách. Cách tốt nhất là đến chơi cùng một người bạn khác, với một em bé.. Có thể viện nhiều lý do, nhờ mượn giúp cuốn sách, nhờ làm giúp điều gì đó...xung quanh những sở thích mà bạn đã biết, nên bỏ qua không nên nhắc lại chuyện cũ. Rất có thể những điều mà chúng tôi nói trên đây có ích cho bạn ít nhiều những bạn nên nhớ, tùy đối tượng, tùy hoàn cảnh mà bạn tự nghĩ ra những cách ứng xử thích hợp, không nên cứng nhắc, và điều quan trọng nhất là tất cả những lời nói, cử chỉ của bạn phải là sự hoá thân của chính tâm hồn bạn, là sự thăng hoa của trái tim khao khát sống, khao khát yêu. Bởi vì:

Mọi lý thuyết đều màu xám

Chỉ có cây đời mãi mãi xanh tươi!

(**Gót**)

NHỮNG NGÃ ĐƯỜNG TỪ ÁNH MẮT ĐẦU TIÊN

Trong tình yêu, ánh mắt đầu tiên có vai trò gần như quyết định diễn biến mối quan hệ tiếp theo của đôi bạn trẻ. Đúng như cách nói quen thuộc: “Tình yêu bắt đầu từ đôi mắt”. Song một thực tế cũng dễ nhận thấy là không phải đôi mắt nào cũng bắt gặp tình yêu: kể cả những trường hợp “mắt chọt tìm nhau rồi lại quay đi” cũng không phải tất cả sẽ cùng đi trên một con đường, cùng dẫn đến một đích. Cái rắc rối của tình yêu là chỗ đó. Từ cái tia sáng đầu tiên loé lên khi bốn mắt nhìn nhau, với những số phận may hoặc rủi, hạnh phúc hoặc bất hạnh, suôn sẻ hoặc nghiệt ngã... với những cung bậc đa dạng trong đời sống tình cảm con người. Đó có thể là những khả năng sau đây:

1. Bạn sẽ gặp những cảm xúc bồi hồi, ngượng ngùng thoáng qua, sau đó chợt tỉnh trí tìm ra được những giới hạn cần thiết. Trường hợp này thường xuất hiện ở những bạn gái đã hoặc có ít nhiều kinh nghiệm tiếp xúc với cánh đàn ông, hoặc chưa có những cảm xúc đột biến quá mạnh mẽ trước người bạn khác giới của mình.
2. Cũng có thể bạn kìm giữ được cảm xúc của mình trước chàng, nhưng ánh mắt đầu tiên đó đã để lại cho bạn một sự xáo trộn tâm tư khi chỉ còn lại “một mình với một mình” và đôi khi bất chợt, bạn băn khoăn lo lắng, vừa thăm mong chàng đến lại vừa sợ. Tâm trạng gần như:

Nếu bây giờ anh đến

Chao ôi làm sao đây

Nói gì với anh nhỉ

Em như người đang say

(Lê bạch hoa-“ Em sợ”)

3. Với những rung động đầu đời, có khi ánh mắt đầu tiên đã hàm chứa cả một tình yêu lung linh, kỳ diệu trong thế giới mộng tưởng:

Trong mắt anh, em thấy những buổi chiều

Mình sánh bước dưới hoàng hôn màu tím

Trong mắt anh, em thấy chùn quả chín

Anh trèo cây hái tặng cho em

Trong mắt anh, em thấy trọn hình em

Quá nhỏ bé nép bóng anh che chở

Và em thấy dịu dàng hơi thở

Của tình yêu trong sâu thẳm mắt anh!

(Phạm Phương Thi- PTTH Amstedam- Hà nội)

4. Nếu ánh mắt đầu tiên của bạn được đặt trên nền của những quan hệ bạn bè đã có trước đó(chỉ là sự nâng cấp của những ánh mắt bạn bè đã từng quen biết nhau) và nếu bạn chưa từng vượt qua những kinh nghiệm giao tiếp khác giới của lứa tuổi học trò khi bạn dễ có cảm giác mất tự nhiên hơn trước: vừa gần lại vừa xa, vừa quen vừa lạ, và bạn sẽ phải chống đỡ với cả những sự trêu đùa quá mức của bạn bè. Không ít trường hợp do vụng về, thiếu tế nhị, mất bình tĩnh trong ứng xử mà không những làm lụi tắt một cách thô bạo ánh mắt đầu tiên đáng trân trọng đó, lại còn làm đổ vỡ cả những tình cảm bạn bè đã có từ trước.
5. Cũng có thể vì sợ phiền toái mà bạn cố tình chạy trốn ánh mắt đầu tiên, nhưng đừng tưởng có thể chạy thoát bản thân mình! Hãy chuẩn bị ứng xử với trường hợp bạn “mệt mỏi”, buông lỏng sợi dây cương kìm nén khiến bốn mắt nhìn thấy nhau lại “bùng lên ánh sáng!”.
6. Cũng có trường hợp, sau ánh mắt đầu tiên, cả hai bạn cũng quyết định tiếp tục duy trì mối quan hệ tình yêu một cách đàng hoàng, nghiêm túc nhưng do quá chủ quan, bất chấp kinh nghiệm tham khảo của các bậc “tiền bối” mà các bạn chỉ giữ được “khúc dạo đầu” êm dịu, còn sau đó là cả những mê cung sai lầm đáng tiếc.
7. Đáng sợ nhất vẫn là loại ánh mắt đầu tiên mãnh liệt, bùng cháy tạo nên một tình yêu sét đánh cả từ hai phía. Trong thực tế với những người đã từng lặn lội trong “tình trường” thì cũng có một tỉ lệ đáng kể không hề gì trước tiếng sét của ái tình, thậm chí còn lập nên chiến công, nhưng đối với đa số các bạn trẻ chưa từng trải thì đây quả thực là phiêu lưu mạo hiểm. Hãy cảnh giác nếu không, bạn sẽ có nguy cơ cháy thui, cháy trụi dưới sức nóng của những tia lửa ái tình cuồng nhiệt.
8. Ánh mắt đầu tiên nếu sai lệch cũng có thể biến tan thành một nạn nhân đáng thương trước những kẻ Sở Khanh chuyên nghề lừa đảo với những kỹ thuật “ga lăng” hiện đại, với những lời bẽ mếp đã thành “bài bản”: “Anh tặng em cả thế gian này”..
9. Cũng có trường hợp ánh mắt đầu tiên của bạn là khởi đầu cho một tình yêu đơn phương, vô vọng, dai dẳng, như những nhân vật trong tiểu thuyết: có khi chỉ một lần nhìn thấy chàng mà trăm nghìn lần tưởng tượng ra chàng để rồi chết trong cô đơn bất hạnh vì tình yêu với chàng mà chẳng hề được đoái thương chút nào. Trường hợp này có thể đến với những bạn gái sống rất mơ mộng, lãng mạn, lại có được những giây phút may mắn làm quen, tiếp xúc với những nhân vật nổi tiếng.
10. Và cũng không loại trừ một trường hợp khá phổ biến là vì những định kiến sẵn có trong mình mà ngay từ ánh mắt đầu tiên, bạn có thể loại bỏ, thậm chí ác cảm với một khuôn mặt, giọng nói, dáng hình nào đó của người bạn khác giới khiến vô tình mà đánh mất một trong những khả năng tìm chọn người bạn đời, để rồi sau này có thể hối hận không kịp nữa. Nhân vật Scarlet trong tác phẩm *Cuốn theo chiều gió* nổi tiếng cũng đã từng lúc đầu có ác cảm như vậy với chàng Réttbotlơ và mãi về sau mới kịp phát hiện là chàng chính là hình mẫu người yêu, người chồng lý tưởng của mình...

Tóm lại, không thể trốn chạy hay khước từ những rung động mới lạ do ánh mắt đầu tiên đem lại mà chỉ có cách là chuẩn bị tâm thế sẵn sàng đón nhận nó. Hãy nâng niu, trân trọng những vẻ đẹp lung linh, kỳ diệu của nó và lường trước những mê lộ đau thương có thể xuất hiện, từ đó có cách ứng phó đặc hiệu, nhất là ứng phó với những phản ứng tâm sinh lý rạo rức, trong bản thân cũng như từ phía người bạn khác giới, thường đến một cách tự nhiên, bản năng khó kìm nén ngay từ sau ánh mắt đầu tiên, bởi đúng như lời tâm tình của nhà thơ Hoàng Cát với các bạn gái mới lớn:

Tìm hoan lạc cuộc đời trong chốc lát

Là tự mình khám liệm trái tim.

ĐÀN ÔNG CHINH PHỤC- ĐÀN BÀ QUYẾN RŨ

Là bạn gái, chắc bạn muốn mẫu người yêu lý tưởng của mình phải xứng đáng là một đấng nam nhi. Còn bạn trai, chắc bạn sẽ tìm đến một hình mẫu đầy nữ tính. Tuy nhiên, khi xét đoán về tính nam hay tính nữ của người bạn khác giới, các bạn trẻ thường dựa vào thuyết “xem mặt mà bắt hình dong” là chủ yếu. từ vẻ mặt, dáng người, cách đi đứng, nói năng, cử chỉ, điệu bộ, biểu cảm... là đã có thể có những sự quy kết: có lệch lạc về giới tính hay không? Lệch lạc ở mức độ nào? Và cũng từ đây xuất hiện những từ của đời thường để chỉ những chàng trai không được ra dáng đàn ông dưới con mắt của bạn bè như: loại “đồng cô”, loại “đàn ông mặc váy”, dạng “pê -đê”..hay để chỉ những cô gái có những biểu hiện bề ngoài khác với nữ tính thông thường: loại “cá rô đực”, “tướng bà”...

Thật là oan nghiệt thay cho những ai chưa có dịp bộc lộ những đặc trưng giới tính của mình mà phải chịu những mặc cảm như vậy! và sự quy kết một cách tùy tiện, cảm tính đó của đời thường nhiều khi cũng đem lại những thiệt thòi không nhỏ cho các đôi lứa đang yêu.

Không ít các bạn gái đang trong thời kỳ “oanh liệt” của tuổi yêu đương rất lấy làm khó chịu khi gặp những anh chàng đa sầu đa cảm, khá quan tâm săn sóc, “đeo đuôi” mình và tội nghiệp cho những anh chàng như vậy, bởi nhiều khi chỉ nhận được những sự đáp ứng ngược lại. trong một cuộc toạ đàm tại Câu lạc bộ Tâm lý, nhiều bạn gái đã rất lấy làm tâm đắc, tán thành ý kiến sau đây:

“Tôi rất biết ơn anh! Trong những lúc khó khăn anh đã giúp đỡ tôi rất nhiều. Ôn ấy tôi phải trả. Nhưng tôi không thể theo anh suốt đời được. Anh quá tốt, nhưng lại mềm yếu, còn tôi, tôi thích người mạnh mẽ, cương quyết, người để tôi theo, chứ không phải người để theo tôi. Mong anh hãy hiểu và thông cảm cho tôi...”

Thế nhưng may sao cũng đã có không ít những phản đề được đặt ra làm sáng tỏ tình huống lựa chọn của các bạn gái đang ở độ tuổi “mắt nhìn toàn hoa”. Đó là những phản đề như:

- Bạn có tin rằng tất cả các bạn gái đều dễ dàng tìm được “mẫu người tôi theo” như vậy không?
- Nếu tìm thấy, liệu bạn có đủ sức kiên trì với “mẫu người tôi theo” đó suốt đời không?
- Liệu “mẫu người tôi theo” của bạn có bộc lộ được tấm lòng “quá tốt” và giúp đỡ bạn nhiều trong lúc khó khăn như “mẫu người theo tôi” trong tình huống trên hay không?
- Phải chăng sức mạnh của đấng nam nhi trong trường hợp trên được bộc lộ một cách tinh vi, tế nhị, khó nhận thấy bằng lòng tốt, bằng sự kiên trì, sự giúp đỡ thường xuyên và có hiệu quả, tuy ẩn sau cái vẻ bề ngoài “mềm yếu”.
- Nếu không cẩn thận, bạn có thể sẽ gặp những chàng trai “mạnh mẽ” theo kiểu Sở Khanh đấy...

Và tình hình đối với phái nam cũng có những mẫu người tương tự: Khi mới đến với nhau, bạn thường hướng với những đặc điểm rất nhẹ nhàng, duyên dáng, yếu đuối, đa cảm hay hướng vào mẫu người mà hình như nhiều bạn thường gọi là để “trung bày tử kính”, nhưng khi gặp những tình huống khó khăn cần phải “chung lưng đấu cật” thì có thể bạn lại ước mơ có một Scarlet hay một Angiêlic bên cạnh. Và mẫu người đó biết đâu bạn bỏ rơi ngay từ phút gặp gỡ vì cái cảm nhận “kém nữ tính” của bạn...

Vấn đề tính nam, tính nữ quả thật là không đơn giản! Có ai dám khẳng định bà Thát-chơ người đã được mệnh danh là “Người đàn bà thép”; “Người đàn bà giỏi nhất của Đảng”, “Người sử dụng sự duyên dáng của phụ nữ như những quả đại bác” – là người không có nữ tính? Có ai quả quyết rằng nhân vật Từ Hi Thái Hậu- một bà chúa tham vọng và quyền lực, một người “không phải đàn ông mà cũng chẳng phải là đàn bà, nhưng còn hơn thế nữa”- lại không có những phút giây đầy nữ tính với những đêm dài thao thức, vật vã quần quai, với những dòng nước mắt giàn giụa trước một mối tình dang dở luôn ẩn hiện trong suốt cuộc đời bà!..

Cũng may mà vẫn còn những khác biệt về sinh lý giới tính giữa nam và nữ, không chỉ riêng ở bộ phận “khó nói”, mà cả ở trên các tuyến hóc môn, các tuyến nội tiết... cho đến những khả năng trí tuệ, cảm xúc khác nhau, hoạt động khác nhau của đồng hồ sinh học... khiến cho mỗi người bình thường dù ở cương vị xã hội nào, ở lĩnh vực nghề nghiệp hay có những biểu hiện bên ngoài như thế nào cũng không đánh mất bản sắc giới tính của mình. Và thậm chí nhiều khi những biểu hiện ý chí, nghị lực, mạnh bạo đối với phái nữ và nhẹ nhàng, mềm yếu đối với phái nam cũng trở nên cần thiết.

Một danh nhân đã nói rất hay rằng: “Dấu hiệu đầu tiên ở người con trai khi yêu là rụt rè, còn ở con gái là sự bạo dạn. Cả hai đều muốn gần nhau và bên này vợ lấy đức tính của bên kia”.

Tất nhiên sự “rụt rè” và “bạo dạn” ở đây là so với những đặc trưng thường ngày trước đó và trong khuôn khổ của đặc trưng giới tính: rụt rè trong cái nền chung của tính cách mạnh mẽ thường trực của phái mày râu và bạo dạn trong cái nền chung của tính cách dịu dàng, mềm mại thường trực của phái yếu.

Không phải ngẫu nhiên mà các nhà tâm lý học thường khuyên các bạn gái là đừng tỏ ra dễ thương quá, đừng sẵn sàng “chiều ý” các chàng trai mà trong quá trình biểu hiện đặc trưng bản chất của tính nữ, phải biết “biến hoá”, phải biết đóng nhiều vai khác nhau, thậm chí phải biết thách đố một cách khéo léo, tế nhị, làm sao cho các chàng trai không dễ dàng đoán trước được cách xử sự của mình.

Và cũng không phải ngẫu nhiên mà trong vài thập kỷ gần đây, ở các nước Phương Tây, có nhiều người đàn ông xấu xí, dị dạng lại chiếm được cảm tình của các “minh tinh màn bạc” nhờ sự biểu cảm dịu dàng, tế nhị, biết quan tâm đến nhu cầu tình cảm sâu xa của phái yếu...

Như vậy, dưới góc độ tâm lý học, sự bổ sung hoà hợp lẫn nhau giữa tính nam và tính nữ thể hiện qua một cách tinh tế, uyển chuyển, không phải dựa trên điểm kiên quyết, ý chí, nghị lực... gần như là độc quyền của phái nam và coi sự dịu dàng, tế nhị... gần như là “độc quyền” của phái nữ.

Trong giao tiếp ứng xử hằng ngày, sự dịu dàng và tinh tế là cần cho mọi người, không riêng gì phụ nữ. và trong cuộc sống hằng ngày, không ai lại không cần sức mạnh ý chí, nghị lực. Điều đó lại càng đúng với phụ nữ chúng ta hiện nay, khi mà xã hội đang đặt lên đôi vai bé nhỏ của họ những trọng trách lớn lao đòi hỏi phải có trí tuệ, ý chí, nghị lực không kém nam giới. Đúng như câu lầy Kiều của nhà văn hoá Nguyễn Khắc Viện:

Vật vả thay phận đàn bà

Bên là sự nghiệp, bên là chồng con

Tuy nhiên, cũng như những khác biệt về giới tính cần lưu ý trong phân công lao động, ở đây cần lưu ý đến những *định hướng về thiên chức của mỗi giới, những sắc thái giới tính* khi biểu hiện cùng một phẩm chất tâm lý nào đó và những *giới hạn của tính nam, tính nữ* trong các hành vi ứng xử hằng ngày sao cho phù hợp với phong tục tập quán và truyền thống dân tộc.

Cho dù quyền bình đẳng nam nữ có được mở rộng đến đâu thì những hành vi của các bạn gái như: đi đứng, nói năng quá mạnh bạo (thậm chí văng tục trước bạn trai), những cái vung tay, đập bàn gay gắt, những tư thế nằm ngò, gác chân theo kiểu đàn ông vẫn là điều nên tránh, vì nó làm “thương tổn” đến tính dịu dàng, mềm mại của phái yếu. Và những biểu hiện nhè nhàng, nhưng quá kiêu cách trở thành điệu, những cảm xúc quá yếu đuối, uỷ mị kéo dài đều là không phù hợp với tính cách của đấng nam nhi.

NHỮNG ĐIỀU KHÓ NÓI

Nếu bạn đã từng một lần yêu, chắc bạn sẽ không khỏi có lúc băn khoăn, do dự trước vấn đề khó nói trong quan hệ yêu đương. Khó nói có thể vì không biết làm thế nào để bày tỏ hay để kiểm chế những mong muốn thầm kín đang trào dâng mãnh liệt đó? Khó nói có thể vì không hiểu tại sao lúc bình thường đã hạ “quyết tâm sắt đá” rồi, mà khi gặp tình huống thực lại mềm yếu?

Khó nói vì không hiểu sau những quyết định khó khăn này, liệu có những hậu quả đáng tiếc gì không?

Khó nói vì không biết khước từ đề nghị của người bạn yêu như thế nào để vừa giữ được giới hạn cần thiết lại vừa tránh được thương tổn cho tình yêu?

Và khó nói còn không biết liệu trong tình yêu đích thực có chỗ đứng của vấn đề mà một thời gian dài bị coi là “cấm kỵ” hay không?...vấn đề “khó nói” quả là thật khó nói!

1. Cơ sở tâm sinh lý của vấn đề

Dưới góc độ tâm-sinh lý, đây là một vấn đề liên quan đến nhu cầu tình dục của con người- một nhu cầu tự nhiên và tất yếu sau tuổi dậy thì và vốn là một phần của bản năng truyền chủng(duy trì nòi giống). Nhu cầu này được biểu hiện rất khác nhau ở mỗi giới: ở phái nam, nhu cầu này thường cấp bách hơn, do đó biểu hiện một cách nóng nảy và ích kỷ hơn, nhưng lại chóng bị triệt tiêu hơn; còn ở phái nữ, ít cấp bách hơn, nhưng lại bền bỉ, dai dẳng, và cũng không kém phần nồng nhiệt, sâu sa.

Tuy là một nhu cầu tất yếu khách quan của con người, song nó lại liên quan đến những bộ phận “kín” của xã hội, cho nên nói chung, trong cơ thể, người ta ưa giữ kín hay e ngại, xấu hổ khi nói đến quan hệ này. Và cũng do vậy mà nhu cầu này gắn liền với những phong tục tập quán, truyền thống của các dân tộc, các đạo giáo khác nhau... Hay nói cách khác, từ một nhu cầu sinh lý, gắn với bản năng truyền chủng của động vật, song ở xã hội loài người, nó đã trở thành một vấn đề tâm lý phức tạp và tinh tế.

Đối các bạn trẻ đang yêu, nhất là trong những điều kiện gặp gỡ quá kín đáo, riêng biệt hay bị những tác nhân kích thích nào đó, nhu cầu này dễ bị bùng lên mãnh liệt, thôi thúc bạn ném thừ “trái cấm”, thường thức “mùi đời”, cho dù khi chỉ riêng một mình, bạn tỏ ra có đủ sức đề kháng. Đây là chưa nói đến sự cấm kỵ, né tránh, răn đe của phong tục, tập quán, đạo lý có khi cũng là nguồn kích thích trí tò mò bổ sung cho nhu cầu thầm kín đó. Puskin- nhà thơ Nga vĩ đại, đã nói rất hay rằng:

Hỡi con người! các người đều giống

Bà tổ E-va của các người...

Các người đều phải ném cho được quả cấm

Bằng không đối với các người, thiên đường

không còn là thiên đường nữa.

Và tất nhiên, cái giá phải trả do tội vàng, lén lút xâm phạm “trái cấm” trong tình yêu của các bạn

trẻ có khi cũng không kém gì cái giá mà E-va phải trả, bởi lẽ trước tiên là sự trả thù của qui luật tâm lý:

Phàm cái gì đã cho các người thì

Các người không thêm khát nữa

(Puskin)

Và sau đó có thể là một loạt hậu quả đáng tiếc xảy ra do thiếu những hiểu biết cần thiết về khoa học, kỹ thuật xung quanh lĩnh vực này, thiếu sự chín muồi đồng đều trên cả ba mặt sinh lý, tâm lý, và xã hội, không lường trước những yếu tố về phong tục, tập quán, đạo lý xã hội... và mọi đổ vỡ của tình yêu đôi lứa cho thể bắt đầu từ giây phút thiếu tự chủ này.

2. Giải pháp xưa và nay

Như trên đã nói, đây là một vấn đề gắn liền với phong tục, tập quán, truyền thống của các dân tộc, các đạo giáo khác nhau, do vậy mà giải pháp cũng khác nhau qua các dân tộc, các thời đại.

Ở nước ta trước đây, do ảnh hưởng của đạo lý phong kiến mà quan hệ tình dục gần như bị cấm kỵ hoàn toàn trong tình yêu đôi lứa: “Nam nữ thụ thụ bất thân”. Điều này đã trở thành một giá trị cao đẹp trong đạo lý cổ truyền. Đúng như đại thi hào Nguyễn Du đã viết:

Đã cho vào bạc bó kinh

Đạo tông phu lấy chữ trinh làm đầu

Và cũng do “chữ trinh đáng giá ngàn vàng” mà nàng Kiều khi thấy chàng Kim có biểu hiện “xem trong âu yếm có chiều lá lơi” đã vội cảnh giác, ngăn chặn:

Phải điều ăn xối ở thì

Tiết trăm năm nỡ bỏ đi một ngày...

Đạo lý ngày xưa khắt khe đến mức khi biết chắc chắn sẽ lấy nhau, đôi bạn yêu nhau cũng không được trao chữ *trinh* trước ngày cưới, vì điều đó sẽ lại hậu quả là người phụ nữ dễ bị coi thường trong cuộc sống sau này. Nàng Kiều đã bộc bạch nỗi lo ấy khi từ chối chàng Kim:

Trong khi chấp cánh liền cành

Mà lòng rẻ rúng đã dành một bên...

Đó là ngày xưa! Còn ngày nay thì sao?

Vượt ra khỏi vòng “cấm kỵ” của những giáo lý, lại bắt gặp được những trào lưu tư tưởng, lối sống hiện đại của phương Tây trong bối cảnh giao lưu quốc tế ngày càng mở rộng, thanh niên chúng ta ngày nay đã bắt đầu có những biểu hiện của lối sống buông thả trong tình yêu với những câu “châm ngôn hiện đại”:

Yêu là kỷ niệm. Lấy là tình cờ

Hay: *Ba vạn sáu ngàn ngày là mấy*

Không ăn chời thiệt đấy ai bù.

Học tập bình thường, ăn uống khản trương, yêu đương thoải mái...

Thậm chí, đã đến lúc những người nhút nhát muốn tìm về với những giá trị truyền thống của tình yêu, có khi lại trở thành đối tượng của sự khôi hài:

Thương thay những kẻ từ bi

Chưa yêu đã sợ chia ly có ngày...

Và hậu quả của lối yêu hiện đại này đã dẫn đến những mất mát, và làm lỡ cho không ít các bạn trẻ, nhất là các bạn nữ. vì cánh đàn ông tuy thích yêu hiện đại, song khi lấy vợ vẫn muốn tìm về những “giá trị cổ điển”.

Nhiều bạn gái đã phải chắt vắn lại:

“Vậy thì nam giới các anh có cần giữ chữ *trinh* không?” “Lấy gì làm bằng chứng về sự *trinh tiết* của các anh?” “tại sao sau một lần lấy vợ, các anh vẫn được quyền lấy gái tân mà chúng tôi sau một đời chồng lại không được lấy trai tân”

Tình hình đó đã dẫn đến những bế tắc, khủng hoảng cho không ít các bạn trẻ đi tìm giải pháp của ngày hôm nay.

Để tháo gỡ những khó khăn vướng mắc đó trước hết cần khắc phục những xu hướng lệch lạc sau:

- Phủ nhận chữ *trinh* xuất phát từ ý muốn phóng dục
- Khăng khăng đòi bằng được chữ *trinh* xuất phát từ động cơ ích kỷ cá nhân.

Có lẽ thái độ đúng mực là không nên lạm dụng từ yêu hiện đại mà khuyến khích lối sông buông thả trong tình yêu. Mặt khác, cũng không nên bảo thủ với quan điểm cứng nhắc, coi chữ *trinh* là tất cả giá trị của một người con gái mà không chấp nhận bất cứ một ngoại lệ nào.

Đây không phải là một phát kiến của xã hội hiện đại như nhiều bạn lầm tưởng, mà cách đây hơn 300 năm, khi mà chữ *trinh* còn đáng giá nghìn vàng”, đại thi hào Nguyễn Du cũng đã từng đấu tranh cho một quan niệm về chữ *trinh* rộng lớn hơn, nhân văn hơn so với khuôn khổ đạo lý phong kiến:

Chữ trinh kia cũng có ba bảy đường

Có khi biến cố khi thường

Có quyền nào phải một đường chấp kinh

Và ngoại lệ ở đây lại là sự *trinh tiết* rộng lớn hơn nhiều so với chữ *trinh* thông thường, bởi nó là sự kết tinh của những giá trị nhân văn cao đẹp qua cuộc đời mười lăm năm phiêu bạt giang hồ của nàng Kiều:

Như nàng lấy hiếu là trinh

Bụi nào cho đục được mình ấy vay.

Như vậy, bản chất của vấn đề là ở chỗ không phải giải quyết vấn đề tình dục nói chung và chữ trinh nói riêng theo kiểu “sống buông thả” hay theo kiểu khắc khe cấm kỵ”, mà điều quan trọng là phải giải quyết nó trên quan điểm tình yêu chân chính, chứa chan tình người, lòng nhân ái.

Ngày nay, điều kiện xã hội không còn đẩy chúng ta vào tình thế phải hy sinh như nàng Kiều, nhưng cũng vẫn vì tình người mà cuộc sống yêu đương thường ngày lại đòi hỏi chúng ta thái độ bao dung vị tha, phải tính đến những bất trắc trong cuộc đời, khiến cho những đôi bạn yêu nhau không thể lấy được nhau hay những hậu quả có thể xảy ra như những đứa trẻ không cha, những người phụ nữ sẽ gặp khó khăn trong đời sống tâm sinh lý cũng như trong hạnh phúc tương lai. Nhiều khi, chỉ vì những lý do như vậy mà chúng ta lại có đủ ý chí và nghị lực để kiềm chế những ham muốn dục vọng ích kỷ của mình trong chốc lát. Và bình thường biết giữ trinh tiết cũng là một giá trị tinh thần cao đẹp trong tình yêu.

3. Những điều cần lưu ý đối với phái nữ

Như trên đã nói, cho dù giải đáp của xã hội hiện đại đối với vấn đề hiện đại “khó nói” có “thoảng” hơn trước, nhưng những hậu quả thực tế của nó mà phái nữ đang phải gánh chịu không phải là nhỏ. Do vậy cả hai phía, đặc biệt là phái nữ cần phải chủ động kiềm chế quan hệ tình dục khi tình yêu chưa chín muồi- chưa có đủ độ sâu sắc, bền vững, chưa được thử thách, chưa có những điều kiện kinh tế- xã hội đảm bảo sức sống tiếp tục cho nó, chưa có những kiến thức khoa học, xã hội cần thiết. Để thực hiện điều đó, cần nhớ câu châm ngôn mà những người từng trải đã đúc rút nên là: “Phụ nữ chỉ có thể đề phòng từ tâm xa”. Và sau đây là một vài điều cần lưu ý đề phòng:

- tránh những cuộc gặp gỡ hẹn hò ở những chỗ quá riêng biệt, kín đáo, tránh ăn mặc hở hang khêu gợi hay có những cử chỉ “hớ hênh”.
- Khi bạn trai biểu lộ sự thèm khát, có cử chỉ lả lơi, khêu gợi, kích động..thì đừng quá “lịch sự” cả nể, mà cần kịp thời nhắc nhở, ngăn chặn một cách tế nhị, vui vẻ nhưng kiên quyết. cần nói kịp thời và đúng lúc những câu như: “Làm thế lần sau em sẽ không đến với anh nữa”.
- Luôn luôn tỉnh táo, cảnh giác với những điểm yếu thường có của giới mình và tránh dùng các chất kích thích như rượu, bia, thuốc.
- Gặp những lúc “sóng gió” hãy đặt câu hỏi: “Đó là tình dục hay tình yêu?”. Nếu có những giây phút yếu đuối cũng không ngã lòng. Đừng như những quả ô mai trong lọ, chỉ lấy quả đầu là khó, sau đó những quả khác tự nó lăn ra. Hãy kiên trì tận tụy chủ bởi vì đức tận tụy và lòng kiên nhẫn sẽ giúp cho các cô loại trừ được những dục vọng và gạn lọc được một tấm lòng.

TRƯỚC BÀI TOÁN CỦA TÌNH YÊU

Trong nhiều bức thư gửi về Chi hội Tâm lý trẻ, có một bức thư đã được các bạn hội viên của Câu lạc bộ Tâm lý thảo luận rất sôi nổi. Đó là bức thư của một bạn gái 22 tuổi với nội dung như sau:

“ Chi hội tâm lý trẻ thân mến! Hiện nay H đang gặp khó khăn trong chuyện riêng tư và H mong nhận được ở chi hội những lời khuyên chân thành nhất!

Sau khi chia tay với mối tình đầu của mình- một mối tình chủ yếu do bố mẹ và hai gia đình vun đắp, tình cờ trong một lần bị đau, phải đến điều trị tại một bệnh viện ở địa phương, H đã gặp anh T, cán bộ của bệnh viện. Lúc đầu H nghĩ giữa H và anh T chỉ là tình bạn, H và T rất mến nhau. Trong những lúc khó khăn, anh ấy đã giúp đỡ H. Niềm tin của H đối với anh ấy càng tăng lên. H tin anh ấy không những vì tuổi tác, mà lớn hơn và cao quý hơn là những suy nghĩ và tấm lòng của anh ấy. Anh ấy đối với H rất nhiệt tình. H được biết, trước anh ấy có ngỏ lời yêu một người, nhưng đã chia tay vì lý do gia đình và chị ấy chê gia đình anh. Thực tình là H rất cảm mến anh ấy từ ngày đầu gặp gỡ. Bây giờ thì H đã yêu anh ấy. Nhưng H lại vừa được biết là chị ấy đã nói lại tình cảm xưa và anh ấy đã chấp nhận.

Chi hội Tâm lý ạ! H vừa buồn, nhưng cũng lại vừa vui. H mừng cho chị ấy. Tất cả tình cảm của H dành cho anh ấy. Liệu rằng H có nên nói ra những suy nghĩ của mình với anh ấy không? H muốn là tình cảm của H và anh ấy mãi mãi trong sáng như ngày đầu gặp gỡ. Có nên như vậy không? H không muốn có một cái hố ngăn cách tình cảm của anh ấy đối với H và như vậy liệu có ảnh hưởng gì đến tình yêu kia của anh chị không?..”

Sau khi đọc kỹ bức thư nói trên, cuộc tranh luận diễn ra rất sôi nổi, nhưng cũng khá tập trung vào việc khẳng định những rung động chân thành của tình yêu trộn lẫn với tình cảm kính trọng, biết ơn rất đặc trưng cho phái nữ của H và những hành vi đáng trân trọng của anh T với cương vị là người lương y trước bệnh nhân, đặc biệt là bệnh nhân trẻ, thuộc phái yếu, đang có ít nhiều sự đồng cảm với mình. Tuy nhiên, bên cạnh đó, các ý kiến nêu ra cũng xoáy sâu vào một vấn đề mà cuộc tranh luận vẫn chưa đi đến kết thúc là”

“ *Bạn H có phần nào ngộ nhận hay không?*”

Tuy đa số các bạn nữ tham gia cuộc tranh luận đều cho rằng H là một người chân thành, sâu sắc và không hề ngộ nhận; song ý kiến ngược lại của thiểu số(trong đó có cả ý kiến của cánh đàn ông) cũng không phải hoàn toàn vô lý trước những tình huống đa dạng muôn mặt của đời thường. Để bảo vệ cho ý kiến của mình, phái thiểu số lập luận như sau:

Tuy hoàn cảnh gặp nhau của H và T là ngẫu nhiên, tình cờ và ngay từ những ngày đầu, giữa họ đã có sự đồng cảm với nhau trên cơ sở cùng chung tâm trạng, cùng trải nghiệm cái cảm giác thiếu vắng một nửa đẹp đẽ nhất của cuộc đời, sau khi đã chia tay người yêu cũ...song về bản chất của các rung động bên trong từ mỗi phía có sự khác nhau khá rõ. Điều này thể hiện ở chỗ:

- Cùng là trải nghiệm cảm giác thiếu vắng sau một cuộc chia tay với tình yêu, song xuất phát điểm của cái cảm giác này ở mỗi người lại rất khác nhau. Với H, tuy là chia tay với mối tình đầu, song mối tình đó lại chủ yếu do bố mẹ và hai gia đình vun đắp, cho nên mức độ đau khổ, nuối tiếc sẽ không lớn bằng trường hợp hoàn toàn tự nguyện yêu nhau. Và cũng do vậy mà sự chia tay của H với người yêu cũ là một sự cắt đứt hoàn toàn. Trong khi đó, với T, cuộc chia tay lại diễn ra với một người mà mình rất yêu thương và trở lực lại là do gia đình. Do vậy mà cuộc chia tay của T với người yêu cũ(tuy được

cảm nhận như là một sự đoạn tuyệt hoàn toàn và thậm chí lại có phân thương cảm nữa) trong thực tế lại là một cuộc chia tay nhưng chưa cắt đứt hoàn toàn và trong T vẫn còn trào dâng một nỗi vấn vương, luyến tiếc cuộc đấu tranh giành cơ giữa tình yêu cũ với tình cảm mới.

- trong quan hệ tình cảm mới, tuy H thừa nhận rằng cả hai đều rất mến nhau. Song sự cảm mến này, nếu trong thực tế có đạt được trạng thái cân bằng từ cả hai phía(?), thì sắc thái của chúng cũng khác nhau ở chỗ:

+ Sự cảm mến của H đối với T là sự cảm mến với một mức độ rất cao ngay từ ngày đầu gặp gỡ (rất cảm mến) do H bắt gặp một hình mẫu lớn mạnh lên, lấn át hoàn toàn hình ảnh của người yêu cũ mà H đã từng đoạn tuyệt. Mặt khác, sự cảm mến này mang sắc thái của lòng kính trọng và biết ơn xuất phát từ vị thế của một “đứa em gái bé bỏng” đối với một người anh cao thượng (theo cảm nhận của H), và quan trọng hơn là xuất phát từ vị thế của một người chịu ơn đối với người ban ơn. Đây là một trong những lý do khiến cho H rất dễ bị ngộ nhận

+ Còn sự cảm mến của T đối với H lại mang sắc thái của một tấm lòng của người “luong y như từ mẫu” trộn lẫn với niềm cảm thông và những cảm xúc mới lạ đang giằng co quyết liệt với môi tình cũ vẫn còn vương vấn trong T. Điều đáng quan tâm ở đây là vị thế xuất phát của T trong mối quan hệ này lại gần như đối ngược với H: đó là vị thế của một người anh đối với một người em, một lương y đối với một bệnh nhân, một người ban ơn đối với một người chịu ơn, một thần tượng đối với một tín đồ. Trong trường hợp này, nếu T có động cơ không tốt thì H có thể sẽ bị lợi dụng

Từ những rung động phức tạp nói trên đã dẫn đến một điều trái ngược với mong đợi của nhiều bạn gái là T đã không trao cho H lời hứa của tình yêu, H phải tự nguy hiểm cho mỗi tình của mình là:

Yêu nhau ai nói bằng lời.

Trong khi đó, với sự từng trải, chín chắn hơn và điều quan trọng là sự khác biệt như đã phân tích ở trên (là trong T không chỉ có H, còn trong H chỉ có T) mà có thể, T đã lường trước một khả năng không thành của mối quan hệ mới mẻ thoáng qua này:

...và mai ai biết xa vời bao nhiêu

Cho nên T đã cố tình tránh né lời hứa, câu thề của tình yêu.

Và một lý do nữa góp phần khẳng định sự ngộ nhận của H là cái cảm giác vừa buồn vừa vui khi biết được cái tin bất ngờ là anh chị ấy đã nói lại tình cảm xưa. Thực ra, nếu một tình yêu song phương và đầy tin tưởng thì cái tin bất ngờ ấy khó có thể đem lại một cảm giác vui đồng thời với cảm giác buồn như vậy: điều này nếu có xảy ra thì chỉ là trường hợp ngoại lệ với những cô gái đặc biệt mà thôi. Tác giả của bài thơ nổi tiếng *Hai sắc hoa ti-gôn* đã đặt một câu nghi vấn trong đó hàm chứa ý khẳng định cho nỗi đau buồn “nguyên chất” này ở cánh đàn ông như sau:

Nếu biết rằng em đã có chồng

Trời ơi người ấy có buồn không?

Có thềm nhắc đến loài hoa vờ

Tựa máu tim phai tựa máu hồng...

Tất nhiên là nếu nỗi buồn này ứng với phái yếu, thì nỗi đau buồn có thể còn lớn hơn.

Nói như vậy để thấy rằng nếu cái cảm giác vừa buồn lại vừa vui đó là hoàn toàn có thật trong H, chứ không phải vui là vui gương thì chính H cũng đã cảm nhận được, dù chỉ rất mơ hồ, ở trong tiềm thức của mình cái kết cục chia ly trước khi nó xảy ra. Và cái cảm giác này như một sự báo hiệu cho chính H biết rằng mình vừa chợt tỉnh một giấc mơ êm dịu và giờ đây dư âm của nó là những nỗi buồn luyến tiếc vẫn còn phảng phất. Điều này dẫn đến một nỗi băn khoăn tiếp theo của H là: “Liệu có nên nói ra những suy nghĩ của mình với anh ấy hay không?”

Ở đây, trong toàn bộ cái cảm giác buồn vui lẫn lộn cùng những nỗi băn khoăn của H không hàm chứa một lời trách móc nào đối với T và thậm chí lúc này dưới con mắt của H, T vẫn là người tốt, vẫn là thần tượng của mình... Do vậy, vấn đề mà nhiều bạn trẻ, nhất là các bạn gái muốn thay mặt H để chất vấn T trong trường hợp này là: Tại sao anh ta lại hèn như vậy? tại sao T không dám nói trước với H một lời, thậm chí xin H tha thứ cho trước khi trở về với tình xưa bạn cũ”?

Đây cũng có những lời biện hộ cho T là: có thể do không có điều kiện gặp lại nhau; có thể T sợ điều đó sẽ làm lung lay hạnh phúc vốn đã đầy sóng gió của mình; có thể T sợ rằng tin này đến với H đột ngột và trực diện dễ gây đau khổ nhiều cho H; cũng có thể T tự biện bạch cho mình rằng T chưa hề có một lời hứa hay lời thề yêu đương nào với H cả, mà tất cả những hành động của T chỉ vì tình thương, tình bạn, tình người mà thôi...

Tuy nhiên, đa số ý kiến đều nhất trí rằng: trong trường hợp này giá mà bằng cách này hay cách khác, T kịp thời phát đi cho H cái tín hiệu quan trọng đó và có những lời động viên, khuyên bảo H một cách chân tình với tư cách của một người anh đối với một người em gái hay với tư cách bạn bè thì T sẽ xứng đáng là đấng nam nhi hơn... và có lẽ còn có những “giá mà”... khác

Cuộc tranh luận về đề tài muôn thuở nào sẽ vẫn còn tiếp tục. Hy vọng những ý kiến bước đầu trên đây có thể là một tài liệu tham khảo bổ ích giúp những người trong cuộc tự tìm ra cách giải quyết tối ưu cho mình.

GIẢI PHÁP CHO VẤN ĐỀ GHEN TUÔNG

Bạn đã bao giờ tình cờ gặp người yêu của mình đi với một người mà mình nghi là đối thủ hay chưa?

Bạn đã bao giờ chứng kiến cảnh đưa người yêu qua nhà người yêu cũ hay chưa?

Bạn đã bao giờ nghi ngờ lòng chung thủy của một người mà bấy lâu mình hằng tin tưởng hay chưa?

Có thể trong cuộc sống phong phú, đa dạng hằng ngày khó tránh khỏi những tình huống khó xử như vậy khiến cho con tim của bạn có lúc quặn đau dữ dội hoặc âm thầm “rỉ máu”, mặc dầu gần như ai cũng cố tình che dấu vùng dễ thương tổn đó trước người khác. Không ít các bạn trẻ đã trả lời câu hỏi: “bạn có ghen hay không?” như sau:

- Ghen ư? Không bao giờ!
- Với em thì thoải mái!
- Nếu có người khác để ý cho, thì càng tốt chứ sao!
- Nếu ai “rước hộ” thì càng mừng...

Thậm chí có bạn gái còn khuyên người yêu là nên tìm hiểu thêm những cô gái khác “xem có ai hơn em không, nếu không có thì trở về với em cũng chưa muộn”..

Và có khi chính những người đó lại là kẻ bị đánh gục từ “con gió thoảng” đầu tiên của ghen tuông.

Vậy ghen là gì? Có nên ghen hay không? Nên xử sự với vấn đề này như thế nào?

Trong tình yêu, khái niệm ghen tuông thường được dùng để chỉ sự thiếu tin tưởng vào lòng chung thủy của người yêu và sự dẫn dắt bởi khát vọng muốn giữ độc quyền người yêu. Như La-rô-sơ-phu-cô đã nói: “ Trong ghen tuông có nhiều tự ái hơn tình ái?”. Hay như Mô-li-e cũng nói: “ Tình yêu của người đang ghen giống với lòng căm thù hơn là tình yêu”.

Với những quan niệm như vậy nên có những tác giả đòi loại bỏ ghen tuông ra khỏi tình yêu để đảm bảo tính chất trong sáng cao đẹp của nó

Bi-ê-lin-ski nói: “Ghen tuông là sự si mê, hoặc của những người vốn bản tính ích kỷ, hoặc của những người kém phát triển về đạo đức. Coi ghen tuông là một thuộc tính gắn chặt với tình yêu hơn là một nhàm lẫn không thể tha thứ được”.

Còn Stal cho rằng: “Người nào yêu thực sự, người đó không ghen. Thực chất chủ yếu của tình yêu là lòng tin. Tước bỏ lòng tin tức là tước bỏ nền tảng tạo nên sức mạnh và độ bền vững của tình yêu, tức là tước bỏ tất cả bộ mặt tươi sáng của nó, có nghĩa là tước bỏ tất cả tính chất cao đẹp của nó”.

Có lẽ những bạn trẻ đang hướng tới một tình yêu lý tưởng và chưa từng trải nghiệm những cảm giác ghen tuông sẽ dễ tán thành những quyết tâm sắt đá nói trên. Còn những người đã từng yêu bằng

một tình yêu hiện thực của đời thường lại thiên về ý kiến cho rằng: không thể tranh luận về vấn đề có nên ghen hay không, mà đây là một điều tất yếu không thể tránh khỏi và thậm chí nó còn là điều tất yếu không thể tránh khỏi và thậm chí nó còn là điều cần thiết, là thước đo của tình yêu bên cạnh mặt trái của nó vẫn luôn luôn song hành như một con dao hai lưỡi. Đúng như Bru-nô đã nói: “ Tình yêu không có người bạn nào gần gũi hơn ghen tuông và cũng không có kẻ thù nào nguy hiểm hơn sự ghen tuông. Hoàn toàn giống như không có gì nguy hiểm cho sắt hơn là lớp gỉ do chính sắt tạo nên”. Và vấn đề chỉ còn là đi tìm giải đáp phù hợp để ứng xử với một đối tượng vừa là bạn lại vừa là thù đó”.

Trong đời thường, chúng ta đã phải chứng kiến những giải pháp cực đoan, nhiều khi dẫn đến những hành động đâm chém, tạt a-xít vào nhau một cách dã man, tàn bạo, gây ra biết bao bi kịch thương tâm. Kiểu ghen tàn bạo thường nảy sinh ở những người có tính khí không cân bằng, bốc đồng, chuyên quyền, gia trưởng, tự mãn, lạnh lùng về cảm xúc và không thích giao thiệp.

Cũng có nảy sinh ở cả những người xưa nay vốn hiền lành, mềm yếu, nhưng trải qua một sự kích động, bộc phát nào đó. Và nó cũng có thể là kết quả của một quá trình bất thường về tâm lý kéo dài hay có sách gọi là kiểu ghen tuông bệnh lý.

Chúng tôi nhớ lại cách đây khoảng 10 năm có một đôi bạn trẻ là sinh viên khoa Văn của trường Đại học Sư phạm Hà Nội đã lập lại gần như trọn vẹn tấn bi kịch của Ô-ten-lô. Bạn nữ đã phải chịu một cái chết đau thương khủng khiếp, còn bạn nam phải nhận án tử hình. Và điều đáng chú ý là cho đến lúc toà toà tuyên án, hắn vẫn còn tự kỷ ám thị mình là nhân vật Ô-ten-lô. Đây là những lời hắn nói trước toà: “Ta phải giết nàng vì ta yêu nàng tha thiết! ta phải giết nàng để bảo vệ nàng trọn vẹn của ta! Ta phải giết nàng để dạy cho những người đàn bà khác biết rằng không nên thay tình yêu như thay...”

Một biểu hiện cực đoan khác là kiểu ghen “ hướng nội”. Nó âm thầm, dẫn vật, giày vò chính chủ thể. Kiểu này thường xuất hiện ở những người thần kinh yếu, hay ưu tư, đa nghi, không tin vào bản thân mình và có khuynh hướng cường điệu hoá những khó khăn nguy hiểm.

Một danh nhân lớn đã viết rằng:

“ Phải chi em được nghe những lời chế nhạo khi có người hỏi: anh có giết vợ hay không, khi bắt được tại trận vợ ngoại tình, anh đã trả lời đơn giản rằng: anh sẽ giết chính anh”.

Có lẽ ngoài một số người tìm đến giải pháp tự kết liễu đời mình một cách bi thảm, còn lại phần đông đại diện cho kiểu ghen này là lặng lẽ ra đi khi “mối nghi ngờ lung lạc con tim” để rồi chết dần, chết mòn trong đau khổ và tuyệt vọng...

Những bi kịch ghen tuông không ai có thể dám chắc rằng sẽ tránh được hoàn toàn, nhưng cần phải lường trước để xử sự sao cho có văn hoá nhất, tránh sự suy thoái về đạo đức và nhân cách con người.

Ghen-xen đã nói rất hay rằng: “Không thể và cũng không nên lau sạch những giọt nước mắt do mất mát hoặc do ghen tuông gây ra. Nhưng có thể và cần phải làm thế nào để chúng luôn tuôn chảy một cách thực sự “con người”, không có gì giống với sự thâm độc của bọn thầy tu, sự man rợ của con dã thú và sự la ó của anh nhà giàu mất của”.

Có lẽ giải pháp có hiệu quả nhất ở đây vẫn là “phòng hơn chống”. Cần nắm bắt được những đặc điểm tính khí của người bạn yêu, dự kiến được những khả năng nghi ngờ, những phản ứng có thể xảy ra để tránh cho nhau những sự hiểu lầm, ghen tuông vô cớ. Tuyệt đối đừng đùa giỡn với tình yêu, đừng cố tình lạm dụng cái nghệ thuật tình yêu là: “ Muốn giữ người yêu một cách hay tuyệt là làm sao cho họ ghen chút chút vì nếu tay nghề của bạn còn non thì bạn sẽ bị chính cái nghệ thuật đó trả thù khi bị quá liều bởi: muốn mất người yêu cũng có một cách hay tuyệt là làm sao cho họ ghen chút chút và

hờn một chút chút”.

Có thể có một lúc nào đó do những cảm xúc yêu đương tràn ngập trong bạn, bạn muốn yêu cả những giọt mồ hôi, những giọt nước mắt rơi trên má nàng. Và giây phút thoáng qua đó, bạn muốn hoàn toàn độc quyền người yêu của mình theo kiểu:

Tôi muốn cô đừng nghĩ đến ai

Đừng hôn dù thấy cánh hoa tươi

Đừng ôm gói chiếc mây đêm ngủ

Đừng tắm chiều nay biển lấm người

(Ghen- Nguyễn Bính)

Thì bạn cũng luôn luôn tự cảnh tỉnh rằng:

Nghĩa là ghen quá đấy mà thôi.

Còn khi tình huống đã xảy ra đến mức căng thẳng rồi, khi cần cố gắng bình tĩnh, sáng suốt với một tấm lòng vị tha, độ lượng, nhìn tận gốc vấn đề, vì kể cả sự phản bội khi xảy ra thường cũng chỉ là mắt khâu cuối cùng trong chuỗi dây xích của sự rạn nứt lâu dài và nguyên nhân có thể không phải từ một phía như những người trong cuộc vẫn thường tìm kiếm.

Và cho dù tình huống đó xấu đến đâu đi chăng nữa thì phép nhu quyền với cái Tâm chan chứa trong bạn sẽ giúp bạn vượt qua tất cả.

CHIA TAY VÀ NÓI LẠI TÌNH YÊU

Có những cuộc chia tay không bao giờ trở lại, nhưng vẫn đọng mãi trong ta một nỗi buồn dịu ngọt bởi vì hương vị tinh khiết, trữ tình, bay bổng của nó. Đó có thể là những cuộc chia tay với mối tình đầu thơ ngây, trong trắng của tuổi học trò.

Có những cuộc chia tay đem lại cho ta những nỗi đắng cay, chua xót xen lẫn cảm giác nhẹ nhàng, thanh thản. Đó có thể là những cuộc chia tay với kẻ bạc tình.

Nhưng cũng có những cuộc chia tay đem lại cho ta những nỗi vấn vương, luyến tiếc khôn nguôi, những suy tư, khắc khoải bởi cái mệnh đề bắt đầu bằng những giả định thức: giá mà...nếu như...biết thế thì...và nếu như những cảm giác luyến tiếc này kịp thời đến ngay sau khi chia tay, hay ít nhất cũng đủ thời gian để hàn gắn thì những bản khoăn trăn trở trên lại hướng vào một câu hỏi lớn: “Làm thế nào bây giờ?”

Những ý nghĩ đó càng day dứt mãnh liệt hơn khi cuộc chia tay lại rơi vào mối tình gần cuối- khi mà người ta thường ngại ngùng hay ít có cơ may đến với một tình yêu mới. và tỉ lệ các bạn trẻ có đủ thông minh để tìm ra giải pháp này cũng không nhiều. Thật đáng tiếc cho những cuộc chia tay vĩnh viễn không đáng để xảy ra.

Đừng chia tay với người mình yêu! Đó là đầu đề của một bộ phim hấp dẫn và cũng là lời nhắc nhở đối với các bạn trẻ trong bối cảnh mà người ta thường dễ dàng vin vào yêu hiện đại, sống hiện đại” để “rút lui” một cách vô cớ. Chớ tham lam, ích kỷ, muốn bắt cả hai tay hay đứng núi này trông núi nọ để rồi cuối cùng đánh mất tình yêu đích thực của mình. Đừng chia tay với người mình yêu, ít nhất là khi chưa kiểm tra cẩn thận những nguyên nhân của nó và chưa gắng sức tìm giải pháp. Hãy cảnh giác với những nguyên nhân thường gặp như sau:

- do sự ghen tuông một cách vô lý
- do sự hiểu lầm nhau về những chuyện nhỏ nhặt
- do những bất đồng nhỏ trong tranh luận
- do một trong hai phía vẫn còn dao động, chưa quyết định tình yêu mặc dù có xu hướng sẽ quyết định.
- Do một trong hai phía, đặc biệt là phía nam còn rụt rè, e ngại, thậm chí tự ti chưa dám bộc lộ tình cảm thật của mình.
- Do có những biến cố nào đó đến với bản thân hay gia đình của một trong hai phía mà phía bên kia không biết để kịp thời quan tâm, thành ra vô tình trở thành người vô tâm, vô trách nhiệm với người bạn yêu.
- Do tự ái, sĩ diện, câu nệ về hình thức
- Do những biểu hiện tình cảm tự nhiên, quá mức cho phép
- Do sự lãng mạn đến mức thái quá, muốn tìm hạnh phúc trong những bản tình ca đang dở, cho

nên với những lý do chưa đáng chia tay mà đã vội tặng cho người bạn yêu cả những vần thơ sầu não.

- Do người ngoài dèm pha, bày mưu chia rẽ.
- Do sự can thiệp của bố mẹ, anh chị em.

....

Sự dự tính trước những khả năng có thể xảy ra như vậy bao giờ cũng hơn. Còn sự việc đã xảy ra rồi mà xét thấy muốn nối lại, thì trước hết phải vứt bỏ cái vỏ tự ái, sĩ diện, bất cần và phải biết tìm ra những cơ hội thuận lợi để trở lại với nhau. Cái khó của việc hàn gắn này là ở chỗ, nhiều khi cả hai bên đều muốn song lại e ngại và không biết tạo ra những tình huống gặp gỡ, những nhịp cầu thông cảm.

Có bạn gái đã tâm sự với tôi rằng: “Trong những tình huống phân vân lưỡng lự chưa biết đi về đâu đó, chỉ cần anh ta nói với em một câu chân thành và kiên quyết như: “anh không thể để mất em một cách đơn giản như vậy được! Mong em hãy suy nghĩ lại để nếu em muốn. Chúng ta hãy quên đi tất cả và làm lại từ đầu một cách tốt đẹp hơn...” thì chắc chắn em sẽ đủ niềm tin và ý chí để đi theo tiếng gọi của con tim mà vẫn giữ được “mình là phận gái”. Tất nhiên là không nhất thiết lúc nào cánh đàn ông cũng phải chủ động nối lại, mà tùy từng trường hợp cụ thể, có khi quyền chủ động lại thuộc về “phái yếu”, cho dù đó là sự chủ động theo “kiểu của phái yếu”.

Những bạn gái thông minh khi gặp những trắc trở từ phía gia đình mình hay do những hiểu lầm khá trầm trọng từ phía mình đã khéo léo khéo gọi lòng độ lượng, vị tha, tinh thần trách nhiệm, sự đứng đắn của một người anh... ở phía nam và dẫn dắt cuộc chấp nối gần đến đích, để rồi cánh đàn ông không còn một cách nào khác ngoài “chủ động” quyết định trong giây phút cuối cùng.

Trong những tình huống cụ thể, cần hết sức bình tĩnh, sáng suốt, xác định lại những đặc điểm tâm lý, những phản ứng có thể có từ phía người bạn yêu, những nguyên nhân đích thực của việc chia tay và nếu cần, có thể tìm đến sự tư vấn của các bạn bè, những người có kinh nghiệm.. và cần hết sức tận dụng sức mạnh của những “công cụ gián tiếp, trung gian”. Đó có thể là “người thứ ba” mà mình tin cậy, có kinh nghiệm. đó cũng có thể là những cuốn sách, mẫu chuyện, cuốn phim có nội dung liên quan đến những tình huống gay cấn của mình mà được người bạn yêu đón nhận một cách tự nhiên, tế nhị. Không ít trường hợp các “chị Thanh Tâm” vô tư và khách quan đó đã làm loé sáng trong các bạn trẻ một niềm tin về con đường mình đã chọn.

NHỮNG TÌNH HUỐNG TÂM LÝ KHÓ ỨNG XỬ

1. Bạn muốn biết tên, tuổi, địa chỉ của một người nào đó mà không tiện hỏi trực tiếp, bạn làm thế nào?
2. Bạn đến nhà một người bạn chơi, biết bạn mình có ở nhà nhưng bậc phụ huynh (người nhà) nói rằng đi vắng rồi. Bạn xử lý như thế nào nếu bạn cần gặp ngay và trực tiếp?
3. Bạn tình cờ dự một buổi sinh hoạt câu lạc bộ, bạn có cảm tình với một người nào đó, bạn rất muốn làm quen nhưng ngại thiếu tế nhị. Bạn có cách gì để đạt mục đích của mình và làm sao để người đó tự nói địa chỉ, mời bạn đến chơi?

4. Cô nhân có câu:

“ Người ta đau khổ là vì thấy cái hạnh phúc của kẻ khác”.

“ Cái ghét nhất của người đàn bà đẹp, là có người hơn mình..cái ghét nhất của người thông minh là có người thông minh hơn mình”.

Bạn có thấy đúng với tâm lý của người thường không?

5. Trong cuộc sống, bạn đã từng giận dữ một ai đó, sau đó bạn hiểu ra và chủ động đến làm lành và bạn đã thành công hoặc bạn đã thất bại (người kia vẫn không tha thứ). Bạn hãy kể lại?

Bạn vì lòng tự ái mà để mất một người bạn tốt? xin bạn hãy kể lại?

6. Bạn đến nhà người bạn mình chơi, gặp bậc phụ huynh khó tính không thích bạn đến nhà, bạn có cách gì phá tan sự mặc cảm đó?

7. có hai chàng trai là bạn thân của nhau, tình cờ trong một buổi sinh hoạt câu lạc bộ, họ cùng quen một người bạn gái

a) Sau vài ngày, bạn trai kia một mình đến nhà bạn gái chơi. Người bạn thứ hai cũng đến sau đó. Khi gõ cửa bước vào bỗng giật mình thấy người bạn trai của mình đã đến chơi với bạn gái.

Bạn sẽ xử sự thế nào nếu bạn là người bạn trai thứ hai, nếu bạn là cô gái kia?

b) Bạn thứ nhất đến mời cô gái kia đi xem. Cô gái đã nhận lời. cả hai vừa dắt xe ra cửa thì tình cờ gặp ngay người bạn thứ hai. Bạn sẽ ứng xử thế nào nếu là một trong ba người(cô gái, bạn trai thứ nhất, thứ hai)?

8. Bạn tình cờ quen một người bạn khác giới, lần thứ hai bạn đến nhà chơi và gặp người bạn của người đó, bạn thấy mến người bạn mới này và những lần sau bạn tự đến chơi nhà người đó.

Người kia có ý trách bạn. Bạn làm thế nào để người kia hiểu?

8. Một người bạn gái viết thư cho chúng tôi kể rằng, có một người bạn trai mến tôi và đôi lần đến rủ tôi đi chơi nhưng đều bị tôi từ chối vì tôi chưa hiểu anh ta(mặc dù giây phút ban đầu tôi đã cảm thấy mến anh ta song vẫn sợ anh ta giả dối). sau vài lần như vậy anh ta không đến nữa...và bây giờ tôi đã hiểu anh ta là người tốt thì...?”

xin bạn hãy mách giùm người bạn gái đó?

9. Bạn là bạn trai, bạn quen một cô gái và thấy mến cô ta nhưng chưa tiện đi chơi riêng, bạn rủ một bạn trai của mình cùng đi. Sau buổi đi chơi, bạn phát hiện ra rằng người bạn trai đó cũng mến cô ta. Vậy bạn xử sự như thế nào với bạn trai của mình và với tam giác đó.
10. Bạn là nữ, bạn quen một chàng trai và thấy mến người đó, nhưng chưa tiện đi chơi riêng, bạn rủ một bạn gái của mình cùng đi. Sau buổi đi chơi, bạn phát hiện ra cô bạn mình cũng mến chàng trai đó.

Bạn ứng xử như thế nào?

11. Bạn thích một người (con trai hay con gái) nhưng người đó chưa tỏ ra đằm thắm lắm. vậy có nên theo đuổi lâu(1-2 năm) không?
12. bạn định bắt cầu cho một người bạn của mình với một người bạn thứ ba. Sau lần gặp gỡ đầu tiên, người bạn của bạn tỏ ra rất thích người thứ ba này. Nhưng thật rắc rối: người thứ ba lại thích chính bạn.

Bạn ứng xử như thế nào?

13. Bạn thử nêu một số qui tắc ứng xử tâm lý mà bạn coi nó là cầm nang trong quá trình tiếp xúc với:

- Mọi người nói chung
- Bạn cùng giới, bạn khác giới
- Với người trên tuổi

14. có một người bạn trai(hoặc gái) đến với bạn rồi tỏ tình với bạn. Bạn cũng mến, vài lần đi chơi nhưng chưa nhận lời. Tình cờ bạn bắt gặp người ấy đi với một người khác. Bạn ứng xử như thế nào?

15. Của quý, tài hay sắc đẹp là những điều mà ai cũng muốn, muốn mà làm không được thì ganh. Ganh thì tìm cách mà làm hại cho thoả lòng đó ky...Bạn có thấy đúng tâm lý của đời thường không. Khi có người ganh tị với bạn hoặc tìm cách hại bạn, bạn ứng xử như thế nào? Hãy nêu

một trường hợp cụ thể

TRÒ CHƠI ỨNG XỬ

Khi có hai người trở lên, bạn có thể tổ chức các trò chơi ứng xử các tình huống tâm lý. Điều này rất có lợi vì tình huống khó xử ở người khác có thể là bài học cho chính bạn. và có từ hai cái đầu trở lên cùng tranh luận chắc sẽ tìm ra kết quả tốt hơn.

- cách tổ chức: Bạn có thể chọn chủ đề trước rồi yêu cầu mọi người suy nghĩ về chủ đề đó. Mỗi người hãy đưa ra ít nhất hai tình huống có liên quan, trong đó có một tình huống khó xử, bạn thấy lúng túng, một tình huống lúc đầu rất khó nhưng sau đó bạn đã tìm ra được giải pháp tốt cho nó.

Người điều khiển tập hợp các tình huống đó lại (nếu thấy trùng nhau thì hãy bỏ bớt) sau đó đánh thứ tự 1,2, 3, 4...

Bạn có thể dùng cây hoa có trang trí để cho cuộc chơi thêm long trọng, hoặc chỉ cần bắt thăm, hoặc nói thích câu trả lời số mấy.. Nếu đông người chơi nên làm một số phiếu trắng hoặc những phiếu có nội dung khác(yêu cầu hát, làm trò chơi, ngâm thơ...) để mọi người cùng được bắt và nội dung thêm phong phú.

Cách chơi: có thể từng cá nhân bắt câu hỏi- trả lời- tính điểm, hoặc chia thành từng nhóm chơi với nhau. Có câu hỏi không cần đáp án nhưng phải đưa ra chuẩn bị để chấm điểm: chẳng hạn câu trả lời phải đảm bảo ba yếu tố: tính hợp lý, tính phổ biến, có thể áp dụng được.

Sau đây là một số các tình huống tâm lý khó ứng xử trong quan hệ giao tiếp nam nữ:

1. Bạn A muốn giới thiệu(làm mai) bạn mình là B cho bạn C. sau lần tiếp xúc đầu tiên B rất thích C nhưng sau đó phát hiện ra rằng C không thích mình mà lại thích A.
2. có hai bạn trai hoặc gái thân nhau cùng thích một người thứ ba
3. bạn gặp một người con gái đẹp ở ngoài đường, trong một đám cưới, trong một sinh hoạt tập thể..có những cách nào để làm quen hoặc biết được tên, địa chỉ của cô ta?
4. bạn biết tên, biết địa chỉ của một bạn trai nào đó. Bạn cũng rất có cảm tình với bạn trai đó, nhưng người đó chưa biết bạn(người đó cũng chưa có người yêu). Vậy là nữ, bạn có cách nào làm quen?
5. Bạn rất thân với một chàng trai, yêu chàng nhưng sau đó lại phát hiện ra ở chàng nhiều điều tầm thường giả dối nên bạn quyết định chia tay. Trong khi đó người bạn gái thân nhất của bạn vì không hiểu rõ ngọn nguồn, trách bạn và lại đón nhận tình cảm ở người bạn trai kia. Bạn sẽ làm gì để người bạn gái thoát khỏi sai lầm mà vẫn giữ được tình cảm?
6. bạn có một người bạn trai rất thân, tỏ tình với bạn, bạn cũng thích người đó. Sau đó người bạn trai đi nước ngoài 5 năm. Suốt 3 năm chờ đợi, thầm yêu trộm nhớ, nhưng chưa có lời hẹn ước gì chính thức. sang năm thứ tư, có một người con trai mới xuất hiện làm xáo trộn tình cảm ở bạn, bạn thấy rất mến người bạn trai này, đã mấy lần hẹn đi chơi riêng, cả nhà bạn thấy vậy bèn phản đối, cho rằng bạn không chung thủy. Bạn sẽ xử sự ra sao nếu:
  - a) bạn không đủ sức tin vào người bạn trai ở nước ngoài, thư từ vẫn đều, và vẫn muốn giữ tình cảm

với anh ta

- b) Bạn không muốn mất tình cảm với người con trai mới đến, vì biết rằng cả hai người đó rất hợp với bạn về nhiều điểm
- 7. Khi bạn đến chơi nhà một bạn gái mà bạn thích, bạn chạm trán với một đối thủ khác.

Bạn xử sự thế nào, nếu là một trong hai chàng trai kia hoặc cô gái này?

HÃY BƯỚC CHUNG NHỮNG VỮ ĐIỀU TÂM HỒN

Nếu bạn chọn người yêu bạn sẽ chọn người như thế nào?

- Dĩ nhiên đây phải là người tâm đầu ý hợp!
- Nếu không chọn được người tâm đầu ý hợp thì vẫn tiếp tục nửa gia đình hạnh phúc chứ gì.
- Chắc chắn là vậy!
- Do đâu mà bạn có quyết định sắt đá như vậy?
- Không hợp nhau thì làm sao có thể sống chung với nhau hạnh phúc được. Tớ rất thích mấy câu thơ của nhà thơ Xuân Diệu:

Cùng giường khác mộng sao em?

Tình ta đau đớn hơn đem tử hình!

Đúng là không hơn thì cũng ngang với tử hình!

- Thế mà biết bao người vẫn sống vui vẻ dưới cái giá treo cổ của sự đồng sàng dị mộng đó! Rồi cậu sẽ thấy toàn là tâm đầu ý tềch hết vì đàn ông và đàn bà vốn dĩ không hợp nhau mà.
- Tôi thì tôi tin rằng dù ban đầu có khập khiễng như thế nào đi chăng nữa, tình yêu chân chính cũng sẽ san bằng tất cả. Chắc cậu biết, Sếch-pia đã nói một câu rất hay rằng: “Tình yêu đem lại tính thanh cao cho những người mà tự nhiên vốn không phú bẩm cho họ tính thanh cao”
- Vâng, đúng là Sếch-pia đã nói như vậy! Và cả nhà giáo dục học Xô-viết lỗi lạc Ma-ca-ren cũng nói: “ Tình yêu là tình cảm vĩ đại nhất. Nó sáng tạo nên những điều kỳ diệu, đào luyện nên những sinh thể mới, tạo lập nên những giá trị lớn nhất của loài người”. Nhưng không phải ai cũng có diễm phúc được hưởng cái tình yêu vĩnh hằng như vậy cho đến mãn đời. Hơn nữa tình yêu vốn là một con dao hai lưỡi. Chẳng phải cũng chính Sếch-pia đã từng nói là: “Không có nỗi đau khổ nào trên đời lớn hơn sự trừng phạt của tình yêu và cũng không có nỗi hạnh phúc nào cao hơn khoái cảm mà nó dành cho ta”.
- Khi biết nó là con dao hai lưỡi thì ta sẽ có cách gập cái lưỡi nguy hiểm lại chứ! Hơn nữa có hạnh phúc hay không, có tâm đầu ý hợp được hay không phần lớn là do mình chứ! Tôi luôn tin ở sức mạnh của tình yêu và tin vào khả năng của bản thân mình!
- “Cậu đúng là một người chưa yêu và là một chuyên gia lý thuyết vì cậu nói như sách. Tôi đành bắt lực với cậu và đành chờ đợi cậu cho đến ngày cái đoạn trường ai có qua cầu mới hay”...
- Trong đời sống hằng ngày thường xảy ra những cuộc tranh luận tương tự như vậy giữa những người đã từng trải với các bạn trẻ đang chập chững bước vào ngưỡng cửa yêu đương và kết quả là không ai chịu ai, vì ai cũng có lí lẽ riêng của mình. Và có lẽ những người cho rằng chỉ toàn là “tâm đầu ý tềch” cũng đã từng một thời mơ ước sự đồng điệu của những con tim như các bạn đang ở độ tuổi “mắt nhìn toàn hoa”.

Ai cũng phải bước qua một “nhịp cầu” mà khi sang “bờ bên kia” mới thấy những suy nghĩ khát vọng và cả những “quyết tâm sắt đá” của mình cũng không còn nguyên như trước nữa, bởi vì khoảng cách giữa con người hiện thực và hình mẫu lý tưởng thật là xa vời. Sự cải tạo con người ở “bờ bên kia” sao mà chậm chạp, ì ạch, thậm chí có cả thụt lùi như vậy! Không phải ngẫu nhiên mà các chuyên gia tình yêu đều khuyên là nên chấp nhận nhau nhiều hơn là cải tạo. Thậm chí có danh nhân còn khuyên rằng: “Trước khi lấy vợ hãy cố mở mắt ra. Sau khi lấy vợ hãy cố nhắm mắt lại”.

Tất nhiên, để đến với nhau và để có hạnh phúc trong tương lai, không thể mỗi người cứ “chứng nào tật nấy” như khi còn là “một nửa cô đơn” mà phải tạo ra được những sự đồng điệu. Song sự đồng điệu này nhiều khi phải trả giá bằng nhiều vấp vấp, lỗi nhịp ban đầu, thậm chí cả những đổ vỡ tạm thời, để rồi cuối cùng chỉ đạt được một kết quả rất tương đối thôi và cho đến cuối đời thường là mỗi bên đều cảm thấy có những chỗ bất lực, chưa toại nguyện về nhau...Do vậy mà từ xưa các cụ đã dạy là: “Thương nhau chín bỏ làm mười” để lấp đầy khoảng thiếu hụt đó. Còn ngày nay thì các nhà tâm lý, giáo dục học đều khuyên các cặp uyên ương phải tôn trọng nhân cách, tôn trọng cá tính của nhau, đừng biến người yêu thành kẻ nô lệ, thành “vật sở hữu” của mình một cách ích kỷ.

Và tình hình đó đòi hỏi các bạn trẻ đang yêu phải có một quá trình tập duyệt để có sự ăn khớp với nhau về cuộc sống tâm hồn. Đó cũng có thể ví như những điệu nhảy đôi mà nhiều lúc mỗi bên phải đi những bước ngược nhau gần như với sắc thái giới tính của phái mình, nhưng tất cả đều phải đi chuyển đúng nhịp. Cái khó ở đây là có quá nhiều điệu vũ và chúng lại thường xuyên biến hoá không theo đúng hoàn toàn những bản nhạc quen thuộc và cũng không có cả dàn nhạc sống kèm theo để giúp mỗi người dễ dàng nhận ra bước đi của nhau. Hãy kiên trì tập luyện và bằng kinh nghiệm, thói quen cũng như bằng trực giác của mình nhận ra sự lỗi nhịp. Hạnh phúc biết bao nếu trong cuộc đời bạn sẽ hoà chung điệu được những điệu vũ tâm hồn.

ĐỂ CÓ ĐƯỢC SỰ HOÀ HỢP TÍNH CÁCH

Có thể bạn sẽ không bao giờ tin rằng có một giải pháp khả quan nào tạo ra được chất “keo gắn đặc biệt” cho các cặp uyên ương bởi vì những gì bạn đã trải nghiệm hay đã chứng kiến trong đời sống hằng ngày. Thậm chí có thể bạn sẽ bắt bẻ rằng:

Có những người đã qua “vài ba lần đò” rồi mà vẫn không hề nhúc nhích tí nào trong quá trình phấn đấu cho sự hoà hợp tính cách.

Cũng có thể bạn sẽ là một “cổ động viên” cho luận điểm: “Làm gì có sự hoà hợp tính cách!” với giải pháp bí quan một cách khôi hài là: “Muốn cho cuộc hôn nhân đem lại hạnh phúc thực sự thì người đàn ông phải điếc và người đàn bà phải mù”. Kể cũng khá lý thú những cũng rất nguy hiểm bởi lẽ sẽ có những đồng minh bất hạnh của bạn tiếp tục lún sâu vào con đường bị kịch. Tuy nhiên, với các bạn trẻ đang quá lạc quan với tình yêu và hạnh phúc tương lai, cũng có thể coi đây là một phản đề đáng chú ý. Dẫu sao, đây cũng là một sự cảnh tỉnh rằng không dễ gì tạo ra được sự hoà hợp tính cách, đặc biệt trong điều kiện cá nhân ngày càng được giải phóng, cá tính của con người ngày càng được tôn trọng và phát huy...

Khoảng cách giữa các cá tính ngày càng lớn, con người càng dễ bị rơi vào trạng thái “cô đơn giữa một biển người” nếu không có những cách chống đỡ hữu hiệu. Sự thiếu hoà hợp có vẻ “chính đáng và đương nhiên” đó đã len lỏi vào tổ ấm của không ít các cặp uyên ương, gây nên cảnh chia lìa đáng tiếc. và càng ngày càng có nhiều bạn trẻ cần đến “đơn thuốc” cho vấn đề này, mặc dù không thể nào có được một giải pháp vạn năng cho mọi tình huống phong phú đa dạng của đời thường.

Vậy làm thế nào để có được sự hoà hợp về tính cách?

Trong các cuộc trao đổi, tọa đàm với các bạn trẻ, có không ít những ý kiến trái ngược nhau xung quanh vấn đề giải pháp cho vấn đề này:

- Có ý kiến cho rằng không nên tìm hiểu nhau kỹ, vì “càng tìm lại càng khó hiểu và càng hiểu lại càng khó hoà hợp”
- có ý kiến đưa ra một “bí quyết” riêng cho từng giới qua cách nói của một danh nhân là: “Muốn có hạnh phúc với một người đàn ông thì phải hiểu họ rất nhiều và yêu họ in ít cũng được. Còn muốn có hạnh phúc với một người đàn bà thì phải yêu họ thật nhiều và đừng tìm hiểu họ”.
- Đa số ý kiến phản đối những giải pháp trên và cho rằng: dù ở mỗi giới có những đặc điểm tâm sinh lý khác nhau, song nói đến sự hoà hợp tính cách là nói đến một quá trình có sự tham gia tích cực của cả hai phía, trong đó mỗi bên đều phải có những hiểu biết cần thiết cả về bản thân lẫn người bạn khác giới của mình.

Tuy nhiên, vấn đề hiểu người, hiểu mình và đặc biệt là dự đoán được những biểu hiện tâm lý, những phản ứng có thể có của phía đối tượng đâu có dễ. Hơn nữa, vấn đề quan trọng hơn nhiều là từ những hiểu biết đó phải tiến dần đến chỗ bước ra khỏi cái vỏ cá nhân của mình để hoà hợp tính cách với người bạn yêu suốt đời. Bị kịch của nhiều trí thức, nhiều danh nhân là ở chỗ đó.

Có những “bậc trượng phu” sau những phút say mê đắm đuối của tình yêu đã “trần tĩnh” trở lại để quay về với sự nghiệp theo đúng quy luật “ái tình đối với người đàn ông là một đoạn tình sử nhất

thời”, mà quên mất rằng: “ái tình đối với người đàn bà lại là một thiên tình sử suốt đời” dẫn đến những “thoái trào của hạnh phúc” sau thời kỳ hoàng kim ban đầu

Có những người dường như sinh ra để “đáp ứng những sự nghiệp lớn lao” cho toàn nhân loại, chứ không phải cho riêng ai cả. Nhân vật Jen E-ơ trong tác phẩm Jen E-ơ đã nhận xét rất hay về mẫu người này- nhà truyền đạo Xanh- Jôn- như sau:

“Tôi thấy anh được nhào nặn bằng những chất liệu tạo hoá dùng để dựng nên những con người anh hùng- cơ đốc giáo hay ngoại đạo- những nhà lập pháp, những chính trị gia, những người đi chinh phục... đó là bức thành lũy kiên cố bảo vệ những quyền lợi lớn lao, nhưng đặt bên ánh lửa lò sưởi của gia đình thì nhiều khi chỉ là một cây cột công kênh, u ám và lạc lõng”.

Và trong số những “thủ đoạn phá hoại hạnh phúc” cũng không phải chỉ riêng có cánh đàn ông. Nam tước Da Stal đã than phiền về De Stal phu nhân - nữ văn hào Pháp như sau: “Thưa cậu, mỗi khi nghĩ đến cảnh ngộ thảm hại của vợ chồng cháu, cháu nhận thấy đã sai lầm khi cưới một người đàn bà quá thông minh, một loại thần đồng, chỉ mong muốn vợ chồng nói chuyện với nhau như những nhà hiền triết thời Hy Lạp cổ đại. Nàng ham thích những câu chuyện cao siêu từ sáng đến tối và tai hại hơn là từ tối đến sáng. Ân ái lứa đôi nào cần đến thứ triết học cao siêu ấy. Trời ơi, thưa cậu, gần mãi hạng nữ trí thức điên khùng ấy rồi thì chỉ muốn làm quen với các cô gái giặt lụa bên sông”.

Tất nhiên, tranh luận về “lỗi tại ai” trong từng trường hợp đổ vỡ thật là vô cùng và nhiều khi chỉ làm trầm trọng thêm những vết rạn nứt đã có. Cho nên tốt nhất là nên “phòng hơn chống”. Nếu bạn có ý định gắn bó với ai đó suốt đời thì phải có những hiểu biết cần thiết về người đó, như về tính tình, khí chất, tiêu sử, bệnh sử, nghề nghiệp, những nhu cầu, ham muốn, sở thích..Tuy nhiên phải hiểu với một cái TÂM rất sáng và với cái đích là để “*xích lại gần nhau hơn*”.

Và trong quá trình “xích lại gần nhau” đó, phải thấy được sự va chạm về sở thích, cá tính là tất yếu, phải lường trước khả năng “cải tạo” những cá tính của người khác là cực kỳ khó khăn, đặc biệt với những cá tính không hẳn là tốt nhưng cũng không hẳn là xấu.

Xin đừng lấy mình làm chuẩn để tìm mọi cách sửa chữa, uốn nắn người khác. Hãy khờ phờ thử những đặc điểm sở thích, cá tính, thói quen của người bạn yêu của mình để dự kiến giải đáp tối ưu cho những tình huống cụ thể. Và dù tình huống có căng thẳng đến mấy cũng cần hết sức bình tĩnh, tôn trọng nhân cách người khác, tránh thô bạo. Nên nhớ rằng: “Chỉ trích, oán ghét, buộc lỗi thì kẻ điên nào cũng biết, nhưng để hiểu và tha thứ cho người khác thì phải có *một tâm hồn cao cả và sức tự chủ mạnh mẽ mới làm được.*”

NHỮNG BIẾN ĐỔI TÂM LÝ TỪ TUỔI YÊU ĐẾN TUỔI...

Tuổi “hâm” - đó là cái tên gọi có vẻ hài hước, nhưng nhiều khi lại mang những nội dung tâm lý nào đó rất thật, mà các cô gái tặng cho các chàng trai ở tuổi “băm” vẫn còn “chăn đơn gối chiếu, ôm mối sầu riêng”.

Chắc sẽ có bạn phản đối, đâu phải mọi chàng trai bước vào tuổi “băm” mà “thuyền tình vẫn chưa hen bên”, đều có cái gì đó kỳ cục- hâm hấp cả!

Thưa vâng, nhưng xin bạn hãy nhớ, cùng với lứa tuổi, có những biến đổi tâm lý làm thay đổi tính tình của bạn mà không dễ gì bạn nhận ra nó, không dễ gì lường trước những hậu quả và đặc biệt không dễ gì cưỡng lại được.

Đối với con trai, tuổi thanh xuân bắt đầu được tính từ lúc dậy thì. Một cậu thanh niên bước vào tuổi dậy thì với những dấu hiệu: vỡ giọng, tay chân dài ra, lớn bổng lên... rồi bỗng một hôm, cậu nằm mơ thấy Thượng đế trao cho mình cái quyền thiêng liêng ấy và khi giật mình tỉnh dậy, cậu ta chỉ còn thấy những dấu hiệu thông báo mình đã trưởng thành, đủ tin để gọi là một chàng trai.

Chàng trai mới lớn có trái tim mơ mộng, nhạy cảm, dễ xúc cảm, dễ bị kích thích, luôn khao khát một tình bạn khác giới. Nhưng dưới con mắt của các thiếu nữ cùng tuổi, bạn chỉ là những cậu gà tổ thật “trẻ con”. Bạn phải mất khoảng 5-6 năm nữa để mà đạt đến sự chín muồi về mặt tâm lý. Lúc đó bạn mới là một chàng trai đủ khôn ngoan để bước vào quan hệ yêu đương. Nhưng cũng chính lúc này con trai thường mới bắt đầu lập nghiệp. Do ảnh hưởng của phong tục tập quán xã hội, con trai hay coi trọng đường học vấn, sự nghiệp, nên vào tuổi mười chín đôi mươi, các chàng trai có khát vọng yêu đương thường thích những pha ong bướm, gây khoái cảm hơn là một mối tình có tính toán nghiêm chỉnh.

Tuổi đôi mươi đầy sức sống ở các chàng trai (21, 22, 23, 24 tuổi) thường khiến các thiếu nữ vừa độ trắng tròn say mê ở phong cách sống hào hoa lịch thiệp, phóng khoáng kiểu đàn ông, nhất là các chàng trai nhiều tài lẻ (biết đàn, hát, biết chơi thể thao...). với một số cô gái thì một số chàng trai có vẻ lầm lì nhưng có bản lĩnh, thông minh, có lòng yêu khoa học kiểu Xi-ôn-cốp-xki luôn là mục tiêu hướng tới của họ. Có một hôm nào đó, chàng trai bỗng nhận được một bức thư tỏ tình của một cô gái mà lâu nay mãi mê sự nghiệp chàng không để ý. Lời lẽ bức thư làm chàng cảm động vì hình như mỗi bước đi của chàng đều mang hơi thở hồi hộp của người bạn “xa lạ” đó. Nhưng phần đông các bạn nam thanh niên ở tuổi đôi mươi, nhất là ở các vùng nông thôn, họ bước vào tình yêu với ý thức xây tổ ấm. Bao nhiêu khát vọng hoài bão mà tuổi thanh xuân trên ghế nhà trường họ mơ mộng ấp ủ giờ đây được xem xét lại. Tính thực tế thay dần tính lãng mạn.

Tuổi đôi mươi là tuổi đẹp nhất để các chàng trai bước vào quan hệ yêu đương. Tính trẻ trung, mạnh mẽ, tự tin của chàng hiệp sĩ thích chinh phục, cùng với sự từng trải, khôn ngoan đủ độ làm cho năng lượng yêu ở bạn tưởng chừng như biển cả trào dâng, luôn dồn dập và đầy ắp những đợt sóng. Thế mà không ít người, trái tim yêu đã khô cạn ngay từ tuổi này vì họ tiêu sài nó quá mức.

Tuổi đôi mươi cũng là tuổi đẹp nhất để đấng nam nhi thực hiện cái chí làm trai. Bên tình duyên - bên sự nghiệp, bên nào nặng hơn? Đó luôn là những thử thách đối với họ. Với một số người, những cuộc hẹn hò thú vị hơn tất cả, họ say mê săn đuổi nó nhưng rồi lại chẳng gặt hái nổi một chút hạnh phúc còn con. Với một số khác thì hình như tình phí, thời gian phí cho tình yêu sao mà đáng sợ, họ lao vào công việc. Một số khác thì “kén cá chọn canh” mãi mà chẳng tìm nổi “nửa thứ hai” của mình. Nhưng rồi tất cả những ai đã “đánh mất một thời tuổi trẻ” một lúc nào đó bỗng giật mình: “Giá mà hồi

ấy ta cứ yêu” “Giá như hồi ấy ta yêu nghiêm túc hơn”. Nếu lịch sử có những điều “giá như” ấy, thì có lẽ thế giới này mất đi biết bao nhiêu những nhà khoa học thiên tài suốt đời chỉ say mê sự nghiệp, nhưng cũng bỏ được bao nhiêu chàng hâm, công danh thì đang dang dở mà đời riêng chỉ đầy những nỗi cô đơn.

Tình yêu chân chính phải đi đến hôn nhân. Tuổi 25, 26, 28, 29 là tuổi đẹp nhất đối với con trai chuẩn bị đi vào cuộc sống hôn nhân gia đình. Vì phần lớn ở tuổi này các chàng trai đã lập nghiệp, họ đã có khả năng tự lập về kinh tế, có kinh nghiệm vốn sống. Theo lời khuyên của nhiều nhà tâm lý học, họ nên có sự chuyển đổi từ “hoa tình yêu” thành “quả hạnh phúc”. Cũng theo tính toán của các chuyên gia, độ chênh về tuổi trong hôn nhân đẹp nhất là tuổi nam/2+8=tuổi nữ

Nam nữ ở vào tuổi này thường có nhiều điểm cần bằng, tương đồng về các đặc điểm tâm sinh lý, thuận lợi cho cuộc sống hôn nhân gia đình. Tất nhiên để đi đến hôn nhân còn phụ thuộc vào nhiều yếu tố: điều kiện kinh tế, hoàn cảnh gia đình, điều kiện học tập công tác, nhưng dù sao yếu tố tâm lý vẫn có vai trò quan trọng nhất.

Bước qua tuổi này nếu ai đó chưa từng có “mảnh tình vạt vai”, hoặc đã có tình yêu nhưng “chất chường”, họ dễ bị mặc cảm với chính mình. Đường tình trắc trở làm bạn hao phí biết bao nhiêu năng lượng. Bạn dễ bỏ mặc buông trôi, hoặc trở nên thận trọng quá mức, không còn tin ở chính mình. Đường như trái tim biết yêu xưa tràn trề là thế, giờ đây như cạn kiệt năng lượng, rồi nỗi cô đơn bắt đầu vò xé. Đôi lúc bạn cảm thấy “hốt hoảng”, bạn đi tìm bạn gái với cảm giác mình đi tìm vợ chứ không phải tìm người yêu. Trái tim “khó rung động” ở bạn bắt đầu chán ghét những cuộc hẹn hò kéo dài, cùng với trạng thái thần kinh khá căng thẳng(do phải tính toán mọi cách chinh phục nhanh đối tượng) làm mất đi những cảm giác khoan khoái tươi mát khi đến chơi với “người yêu” (con gái rất nhạy cảm về điều này).

Các cụ xưa có nói: “Tuổi ba mươi chưa lập gia đình có cảm giác như không muốn lấy vợ nữa”. Câu này chắc chưa thật đúng, nhưng ít nhiều cũng là trạng thái tâm lý thường gặp ở những chàng trai tuổi băm.

Tại sao vậy?

Vì quá quen với cuộc sống phóng khoáng tự do, chàng “băm” bắt đầu thấy lo ngại bị bó buộc vào cuộc sống gia đình phải lo toan mọi chuyện, do đó, nếu đối tượng chưa hấp dẫn đến mức lấy hết sự khôn ngoan của chàng, thì chàng vẫn cứ “lùng lờ con cá vàng”. Hơn nữa chàng trai bước vào tuổi này chẳng có những phút xao xuyến trước một người bạn gái nào đó, ấn tượng về nụ cười, lời nói có duyên ở người bạn tình này, những nét tính cách dịu dàng kín đáo ở người bạn tình kia... cứ như thế chàng so sánh, “chắp ghép” để rồi săn tìm cái mỗi người bình thường không có đủ - săn tìm cái bóng. Con trai ở tuổi này thường bị tâm lý cân nhắc tính toán, trong đó đối tượng làm anh ta rung động thường là các cô gái trẻ, xinh xắn, ở độ tuổi mười chín đôi mươi. Với các cô gái này, sự chín chắn suy tính ít hơn là sự đòi hỏi được thoả mãn ý thích, sự mong muốn được chiều chuộng, trong khi các chàng trai “tính toán” lại cảm thấy lãng phí thời gian, tình phí vào những chuyện vô ích.

Sự không hoà hợp về tâm lý thường để lại cho mỗi giới những mặc cảm. Các cô gái trẻ thường cho các chàng trai tuổi băm là so đo kệt xỉ, gọi họ là những chàng “hâm”. Còn các chàng trai gọi các cô gái tuổi mười chín đôi mươi là các nàng hay nhõng nhẽo, “rách việc”.

Thế nhưng các chàng trai lại ít chịu để ý đến các cô gái ở độ tuổi 27-30, vì hình như ở những người bạn gái này thời gian đã tước dần vẻ tươi mát hấp dẫn bên ngoài của họ, rồi sự “rêu hoá” trái tim làm cho các cô gái độ tuổi này có vẻ khó gần, khó tính. Cái óc hay nghi ngờ, hẹp hòi ở các chàng trai thường đặt dấu hỏi: tại sao cô em xinh đẹp như vậy, ngoan vậy mà vườn hồng vẫn ngổ...chắc là...

Các chàng trai ít tin vào tướng số, nhưng họ dễ tặc lưỡi cho qua và thời gian cứ thế trôi đi, họ bắt đầu thay đổi tính nết, trở nên kỳ quặc, lập dị, hay cáu gắt vì những chuyện không đâu. Mặc cảm vì sự thua kém, họ không thích những “lời khuyên”, xa lánh dần kể cả những bạn thân (đã có tổ ấm), khó chịu cả với những câu nói đùa vô ý. Xung quanh họ hình thành những dư luận tâm lý được thêu dệt rất bất lợi: chàng phong tình hoặc khó tính, vua kén, chàng lập dị...mà các cô gái thì thường yêu bằng tai nhiều hơn bằng mắt. Chính tôi đã được chứng kiến một câu chuyện đáng buồn thời sinh viên: một bạn cùng lớp tuổi chừng 23, 24 được một chàng đã xấp xỉ tứ tuần để ý, theo đuổi. Chàng trai kia đủ sức thu xếp để cô gái có một cuộc sống đàng hoàng. Xem ra nàng có vẻ chấp thuận nếu dư luận vun vào. Nhưng ác thay, dư luận về tính lập dị ở chàng đã đến tai cô gái và kết quả là hồng việc.

Thế đấy, cái giá đắt mà mỗi chàng trai sẽ phải trả nếu cuộc tình của họ cứ mãi lang thang.

Nhưng làm thế nào biết được mình sắp bước vào cái “vòng ham” nguy hiểm đó. Thật khó, nhưng bạn có thể nhận ra nó nếu chịu khó để ý những lời nhận xét của bạn bè. Sau đây là một số cách thử đơn giản:

I. BẠN HÃY TRẢ LỜI CÁC CÂU HỎI SAU:

1. Bạn có cảm thấy tiếc thời gian mỗi khi đi chơi với các bạn khác giới? Trong cuộc bạn có hay nghĩ về các câu chuyện khác, về công việc? Bạn gái có hay hỏi bạn: “Anh làm sao thế?”
2. Bạn cảm thấy những cuộc hẹn hò, đi chơi mới vô lý làm sao? Bạn luôn cảm thấy sốt ruột? Luôn cảm thấy căng thẳng thần kinh?
3. Bạn coi những trò tặng hoa, tặng quà kỷ niệm đúng sở thích, sự đưa đón bạn gái là những trò phù phiếm, bạn chúa ghét.
4. Bạn luôn cảm thấy có cái gì gượng ép không tự nhiên khi phải chiều các bạn gái, luôn luôn sợ bị chế là không tâm lý.
5. Mỗi cuộc hẹn hò, bạn thường dẫn đo, chuẩn bị rất kỹ càng đến từng chi tiết(vào chuyện thế nào? Nói những gì? Có cử chỉ gì...) và thường tìm cách tuân theo cái sườn đó.
6. Thường có cảm giác mình lạc lõng trong các câu chuyện đùa vui của các bạn khác giới, có mặc cảm họ nói kháy mình, nhiều lúc không biết nói gì?
7. Bạn thường tìm cách lảng tránh, hoặc không muốn thổ lộ với ai những chuyện riêng của mình, kể cả bạn thân, sợ họ coi mình là kém.
8. Những lời nhận xét, đùa nghịch của bạn bè luôn ám ảnh trong đầu bạn, bạn hay suy diễn và khó thoát khỏi trạng thái tâm lý đó.
9. Bạn cảm thấy trái tim mình khó rung động, mọi cô gái mà bạn tiếp xúc hình như chỉ hấp dẫn lúc ban đầu, còn sau đó đều có cái gì đó dễ là m bạn chán và bực mình.
10. Bạn hay cáu giận vô lý mỗi khi bậc phụ huynh thúc giục bạn, người thân muốn góp ý với bạn

II. BẠN HAY NGHĨ LẠI:

Trong khoảng 2-3 năm trở lại đây bạn có thường trở nên khó tính hơn không? Trong số các cô gái mà bạn thích và tìm đến, có những nhận xét nào của họ về bạn giống nhau: “Anh kỹ tính quá!” “Anh khó hiểu quá!” “Hình như lúc nào anh cũng chỉ quan tâm đến... công việc?”

III. HÃY LẮNG NGHE NHỮNG LỜI NHẬN XÉT XUNG QUANH:

Ví dụ như: “Chẳng ai hiểu nổi ông ấy”; “ Tính thế thì con gái mê thế nào được”.;” Tính thất thường”; “ Con trai mà quá tử mỉ”.

IV. TỰ NHÌN LẠI MÌNH

Bây giờ bạn hãy cho điểm vào các câu hỏi ở phần I: mỗi câu trả lời “có” cho 2 điểm, “ hình như có” cho 1 điểm, “ hoàn toàn không” cho 0 điểm.

Nếu bạn từ 10 điểm trở xuống, bạn hãy yên tâm mình chưa bị hâm,cũng chưa phải là người khó tính, mặc ai nói gì thì nói, bạn đừng mặc cảm. Bạn nên cởi mở tự nhiên hơn, có lẽ vận may chưa đến nên chưa gặp được đối tượng đó thôi. Nhưng nếu ở phần II và phần III bạn thấy mình đúng như vậy, thì hãy cảnh giác. Nếu bạn được từ 11-15 điểm, bạn hơi khó tính đấy, dưới con mắt của nhiều bạn khác giới, bạn có cá tính hơi không bình thường một chút. Nhưng sẽ chẳng sao nếu bạn biết và tìm cách tự điều chỉnh.

Nếu bạn được từ 16 điểm trở lên, bạn hãy cẩn thận vì bạn bị nhiễm căn bệnh rồi đó. Bạn có thể tự điều chỉnh bằng cách tham gia các hoạt động xã hội, chơi các môn thể thao mình thích, mở rộng giao tiếp với bạn bè. Một gia đình nhỏ nhỏ sẽ là liều thuốc hiệu nghiệm giúp bạn lấy lại được thăng bằng.

LÀM CHỒNG- THỬ THÁCH CỦA THỜI HIỆN ĐẠI

Có một thời, vị trí của người chồng bao giờ cũng được xếp cao hơn người vợ, và người vợ cũng vui vẻ chấp nhận cái thứ bậc đó, coi như là trật tự của tạo hoá:

Trên trời ba sáu vì sao

Vì thấp là vợ, vì cao là chồng.

Có một thời, người chồng bao giờ cũng được hưởng nhiều quyền lợi hơn vợ, kể cả cái đặc quyền được lấy nhiều vợ, trong khi người vợ lại bị đòi hỏi rất khắc khe về trinh tiết phẩm hạnh:

Trai anh hùng năm thê bảy thiếp

Gái chính chuyên thủ tiết thờ chồng.

Có một thời, những người vợ tìm thấy hạnh phúc trong việc tự nguyện làm người nâng khăn sửa túi cho chồng, thậm chí sẵn sàng nuôi chồng ăn học, ngay cả ý thức được rằng, điều đó chỉ khiến cho cuộc sống của họ ngày càng khuyhnh gia bại sản.

Có một thời, những người vợ ít khi làm phép so sánh, đối chứng giữa chồng mình với các ông hàng xóm, hoặc nếu có chẳng thì cũng nhằm khẳng định thêm lòng sắt son, thủy chung của mình:

Chồng ta áo rách ta thương

Chồng người áo gấm xông hương mặc người...

Nhưng hình như thời ấy đã qua(!)

Ngày nay, không ít các ông chồng đã biết phải từ bỏ vị trí gia trưởng độc tôn mà biết bao thế hệ đàn ông đã từng nắm giữ để chuyển sang vai trò đồng gia trưởng với các bà vợ. Thậm chí, trong các cuộc thảo luận tại câu lạc bộ văn hoá gia đình ở Hà Nội, có ý kiến cho rằng, có thể chia đời sống gia đình ra làm nhiều mảng và tùy theo thể mạnh của vợ, hoặc chồng mà cân nhắc xem ai là người tổng chỉ huy trên từng mảng đó; và có những mảng, người vợ đã được thăng lên cấp trưởng....”

Tình hình do đâu mà có những biến đổi lớn như vậy trong vai trò, vị trí của người chồng? Liệu như vậy cánh đàn ông có còn là những người chồng đích thực nữa hay không?

Có lẽ, ai cũng dễ dàng nhận thấy cơ sở kinh tế- xã hội tạo ra bước ngoặt này là nền sản xuất đại công nghiệp. chính nền văn minh công nghiệp đã kéo những người vợ ra khỏi góc nhà xó bếp và trao cho họ những cương vị xã hội mới với mức thu nhập không kém gì nam giới, khiến vị trí độc tôn trước đây của các ông chồng bị lung lay.

Mặt khác, sự nghiệp giải phóng con người nói chung, giải phóng người phụ nữ nói riêng cũng đang ngày càng diễn ra theo hướng đảm bảo sự bình đẳng thực sự giữa con người với con người, tôn trọng nhân quyền, phát huy cá tính, làm cho mỗi người có điều kiện tối đa để phát triển những thiên hướng, năng lực tiềm năng của mình. Điều này tất yếu sẽ làm thay đổi hình thức gắn kết vợ chồng theo kiểu bất bình đẳng trước đây để thiết lập một mối quan hệ hợp tác mới, bình đẳng, dân chủ hơn, thừa kế

được những giá trị tích cực trong đạo vợ nghĩa chồng của mô hình gia đình truyền thống, song cũng hội nhập được với những giá trị nhân văn hiện đại.

Và chính cái xu thế không thể đảo ngược này đang đặt người chồng vào những thử thách mới trên con đường kiến tạo nên tổ ấm hạnh phúc, bền vững của mình:

V. Những thử thách gắn liền với quan niệm về sự trinh trắng và lòng chung thủy của người phụ nữ:

Nếu một người chồng ngày nay không vượt qua được những định kiến khắt khe của xã hội truyền thống xung quanh quan niệm về chữ trinh và về tư cách, phẩm hạnh của người phụ nữ thì rất khó tránh khỏi những bi kịch nghi kỵ, ghen tuông, tự dày vò bản thân và hành hạ người bạn đời của mình, bởi sẽ không thiếu gì những tình huống, khiến cho người phụ nữ có thể bị xét nét theo kiểu ngày xưa như: những trục trặc trong quan hệ ái ân ngay từ lần đầu tiên, những sắc thái mới lạ trong phong cách ăn mặc, đi đứng, tiếp xúc, những chuyến đi công tác dài ngày thậm chí vượt đại dương với những người đàn ông khác...

Mặt khác, nếu người chồng chỉ đòi hỏi sự trinh trắng và lòng chung thủy tuyệt đối của người vợ một cách ích kỷ cho riêng bản thân mình, trong khi chính anh ta lại là một kẻ phóng đảng, trăng hoa với những cuộc tình vụng trộm ngoài hôn nhân thì khả năng bị cấm sùng của anh ta cũng rất có thể xảy ra, bởi khả năng chịu đựng những sự bất công phi lý kiểu đó của phụ nữ thời nay đã giảm đi rất nhiều so với các thế hệ tiền bối của họ. Đáng tiếc là trong nhiều trường hợp, sự phóng túng của người chồng đã kéo theo sự ngoại tình bất đắc dĩ của người vợ

VI. Những thử thách về sự bình đẳng trong việc cùng giúp nhau thành đạt:

Khát vọng vươn tới sự thành đạt trong sự nghiệp đang cuốn hút ngày càng nhiều phụ nữ trong thời hiện đại. Điều đó khiến họ bước vào đời sống gia đình muộn hơn so với các thế hệ trước và khiến cho họ gặp nhiều khó khăn hơn trong quyết định lựa chọn bạn đời. Nếu người chồng không ý thức được nhu cầu chính đáng này của người vợ mà cứ khư khư giữ quan niệm lỗi thời cho rằng người vợ không cần thành đạt, chỉ cần có trình độ tối thiểu để phục vụ chồng con thì anh ta sẽ tước bỏ đi những niềm hạnh phúc đích thức và cả những lợi ích thiết thực của gia đình mình. Bởi vì khi cả vợ và chồng đều thành đạt thì con cái dễ có điều kiện thành đạt hơn. Mặt khác, khả năng hoà hợp trong đời sống gia đình hiện đại phụ thuộc rất nhiều vào sự cân đối, hài hoà về trình độ văn hoá và mức độ thành đạt của cả vợ lẫn chồng. Không phải ngẫu nhiên mà ở các nước phát triển, nhiều phụ nữ cao tuổi vẫn theo đuổi các học vị thạc sĩ, tiến sĩ không phải vì mục đích để hành nghề mà để có sự hoà hợp trong đời sống gia đình. Và họ thường nhận được sự đồng viên giúp đỡ của các ông chồng.

Tuy nhiên, trong điều kiện thực tế Việt Nam, sẽ có những khó khăn nảy sinh, khi cả hai vợ chồng cùng có ý nguyện vươn tới sự thành đạt, đó là gánh nặng của lao động gia đình và của việc chăm sóc, giáo dục con cái- những công việc mà nhiều người đàn ông ngộ nhận đó là việc của phụ nữ. Song, kinh nghiệm cho thấy, nhiều khi đó chỉ là những khó khăn giả tạo, do sức ý tâm lý của đàn ông chưa quen chấp nhận chia sẻ gánh nặng việc nhà cùng phụ nữ. Nếu chịu khó quan sát, chúng ta cũng có thể tìm thấy ở quanh ta có biết bao nhiêu tấm gương vợ chồng biết cùng nhau vượt lên những hoàn cảnh khó khăn, nghiệt ngã, đã cùng thành đạt. Thậm chí, có những người chồng đã biết dành cho vợ những sự ưu tiên đặc biệt để giành lấy cơ hội thành đạt trước mình mà hạnh phúc gia đình của họ vẫn đảm bảo êm ấm, vẹn toàn.

Tóm lại, hình mẫu người chồng ngày nay đang có những biến đổi rất lớn so với mô hình truyền thống. Bên cạnh sự kế thừa những giá trị tình nghĩa, đạo lý của hình mẫu người chồng xuyên suốt chiều dài quá khứ của nhân loại, những người chồng ngày nay đang đứng trước những thử thách lớn

lao theo hướng hội nhập với những giá trị dân chủ, bình đẳng, nhân quyền trong đời sống gia đình của xã hội hiện đại.

CÓ CHĂNG MÙI VỊ QUYẾN RŨ

Người ta thường nói rằng đàn ông yêu bằng mắt, phụ nữ yêu bằng tai. Nhưng các nhà khoa học đã khẳng định rằng tất cả chúng ta đều yêu mạnh hơn nhiều là bằng mũi. Mùi thơm có ảnh hưởng tới con người mạnh hơn rất nhiều so với những lời nói êm ái và vẻ ngoài của những con người mà chúng ta đã tiếp xúc. Chân lý này chẳng có gì mới mẻ, vì thời cổ đại ở Ai Cập, các cô gái đã biết cách xoa lên người mình các loại dầu thơm để đánh gục những người đàn ông sắt đá nhất. bác sĩ tâm lý liệu pháp Alechxang An đ r e e cốp, giám đốc trung tâm hoàn thiện con người, kẻ gìn giữ các bí quyết độc đáo để chinh phục các trái tim sắt, đã kể về các mùi vị quyến rũ như sau:

“ làm thế nào để tôi chinh phục được kẻ khác giới?” Câu hỏi đó đã khiến tôi quan tâm. Một hôm tôi làm quen với một phụ nữ rất đẹp và thử tìm cách chinh phục cô ta. Tôi mời cô vào tiệm cà phê, và khéo léo thay cà phê bằng thứ trà do tôi đựng trong cái phích mang theo người. sau đó cô bạn uống một cốc, tôi hỏi có thích không. Cô bạn đã trả lời: “ Tôi chẳng biết cái gì đã xảy ra những tôi cảm thấy nôn nao...”.

Sau đó 3 ngày, tôi đã không gọi điện cho cô ta. Đến lúc tôi gọi điện thì cô gái đẹp mà trước đó chẳng mấy may để ý đến tôi đã vui vẻ đồng ý tới chỗ hẹn. Lúc chuẩn bị đi gặp, tôi đã nhỏ vào ve áo vết mấy giọt của thứ nước quyến rũ... Và hiện nay, người phụ nữ đó là vợ tôi.

Thực ra ở đây chẳng có gì đặc biệt cả. còn cái chất đã quyến rũ bí mật đóng vai trò quan trọng trong cuộc đời tôi chính là chất attractan thông thường do cơ thể tiết ra”.

Vì sao người châu Phi hấp dẫn nhau, người Nga hấp dẫn nhau? Đó là vì ở mỗi con người đã tiết ra thứ mùi vị riêng của mình. Và chúng ta đã cảm được nó nhờ tiềm thức, khiến chúng ta có cảm tình hoặc ác cảm. điều đó sẽ giải thích chẳng hạn tại sao có những người đàn ông đã yêu người phụ nữ xấu xí và ngu ngốc, mà lại không có cảm tình với người phụ nữ đẹp, có nhiều ưu điểm. điều đó có thể là do cơ thể chúng ta đã tiết ra chất hấp dẫn được gọi là attractan lúc chúng ta vui và chất đẩy lúc chúng ta khó chịu, sầu não.

Mùi vị có vai trò cực kỳ quan trọng trong cuộc sống của chúng ta. Chúng thường tác dụng lên tiềm thức và có ảnh hưởng lớn tới con người. tôi xin phép dẫn ra một ví dụ cụ thể. Từ trong tiềm thức, mỗi chúng ta đã suốt đời lưu giữ và nhớ cái mùi của ngôi nhà nơi mình ở. Và nếu bất chợt được ở vào một ngôi nhà khác có mùi vị tương tự thì lập tức chúng ta sẽ có cảm tình với những người sống trong đó. Mùi của người mẹ có tác động lớn đến chúng ta. Nếu trong thời gian cho con bú, bà mẹ bôi vào ngực mình một chất đặc biệt làm đứa con nhỏ sẽ quen dần thì 20 năm sau, nếu bà mẹ bôi cái chất có mùi vị đó vào áo của cô gái đã được chọn thì con trai bà nhất định sẽ yêu cô gái đó.

Các chuyên gia của trung tâm chúng tôi trong nghiên cứu hiện tượng tương tự đã tìm ra một điều bí mật: chế tạo được các chất có tác dụng làm giảm tính xung đột trong các cuộc đàm phán, làm tăng hiệu suất công tác hoặc gây sức hút lẫn nhau.

Theo chúng tôi, trước hết cần nhớ là đàn ông và đàn bà thu hút nhau ở mùi vị của cơ thể khoẻ mạnh. Nếu con người ốm yếu thì cơ thể sẽ tiết ra chất đẩy. vì vậy, người ốm thường thích tắm rửa và xúc nước hoa. Người khoẻ đừng lạm dụng xà phòng và cái cọ lưng vì hiện nay số attractan đang giảm ở cả đàn ông lẫn đàn bà. Điều đó do nhiều nguyên nhân: lượng phóng xạ tăng, thức ăn bị nhiễm độc... Nhưng có cách khắc phục: thường xuyên ra ngoài trời, vận động nhiều, luôn luôn cười, uống nước các loại cỏ khô, chịu khó ăn các gia vị như hành, tỏi.

Điều quan trọng nhất: mùi vị của phòng ngủ không được lẫn với mùi bếp núc. Không nên dùng phòng ngủ cả vào việc trí óc. Làm như vậy, không khí trong phòng ngủ sẽ thay đổi hẳn. Điều đó chỉ có hại cho tình cảm con người. Phòng ngủ chỉ để ngủ và vợ chồng âu yếm nhau.

(Theo Sput-nhich ”)

HÀNH TRANG VÀO ĐỜI

Phải chăng mỗi con người sinh ra đã mang sẵn trong mình một số phận để có người gặp được toàn chuyện may mắn, thành công, còn kẻ khác gặp toàn chuyện rủi ro, thất bại.

Có thể đâu đó trên trái đất này đang tồn tại những con người như thế, nhưng họ là ai? Trong túi hành trang vào đời của họ có những thứ được coi là bảo bối”?

1. Cái quý nhất trong túi hành trang của Đức Phật Thích Ca

Có rất nhiều đệ tử theo học Đức Phật Thích Ca, nhưng mãi không đắc đạo. Một lần họ đánh bạo hỏi và xin Đức Phật truyền cho bí quyết.

- Được rồi! Ngày mai ta sẽ nói.

Sáng hôm sau, các đệ tử có mặt rất sớm. Đức Phật Thích Ca sai chú tiểu đồng cho mình một chậu hoa. Ngài ngắt một bông hoa đưa lên, rồi nói:

- Toàn bộ bí quyết thành công của ta nằm ở đây!

Trong khi các trò khác đang còn ngỡ ngàng thì có một trò tự nhiên mắt sáng bừng lên... Đức Phật liền bảo:

- Trò kia hiểu được ý ta. Từ mai ta cho phép người thay ta truyền đạo.

Ý nghĩa thật thâm thúy đến khôn cùng, nếu bạn yêu thích câu châm ngôn: “Kẻ nào tặng người khác hoa hồng, trên tay kẻ đó phảng phất mùi thơm”. Và coi đó như một nguyên tắc đối nhân xử thế.

Chẳng có ai không bao giờ yêu thích hoa, chỉ có hoa mới hoà đồng được với thế giới tâm linh của con người trong lúc buồn, vui, đau thương...

Bạn đã bao giờ biết đến triết lý về hoa của người Á Đông: tất cả đều đẹp, đều tốt, đều hoàn hảo trong thiên nhiên..thiên nhiên là nguồn gốc của mọi sự tinh khiết, mà hoa là những gì thân thiết nhất, tinh tế nhất của thiên nhiên...

Mỗi loài hoa có một sắc, một mùi hương riêng nhưng đều làm đẹp cho cánh rừng bằng tất cả những gì có thể...

Hoa tiêu biểu cho sự chuyên dấu vết của tự nhiên. Những đường cong uyển chuyển của hoa không chỉ làm đẹp mắt khi ta nhìn, mà chất chứa bao bí ẩn của tạo hoá...

Trước hoa, con người có thể hoà đồng với vũ trụ, mở cặp mắt tâm linh, vượt ra ngoài biên giới của thời gian...

Hoa tượng trưng cho sắc đẹp, cho sự khiêm nhường, cho một quá trình lao động cực nhọc. vì cần phải có một thời gian cây mới đơm hoa, kết quả.

Hoa có đủ mọi đức tính mà một con người cần có: sự im lặng, một tâm hồn trong trắng thanh khiết, một tấm lòng quảng đại bao dung...

2. Vật báu trong túi hành trang của Không Tử

Sách Liệt tử có chép rằng:

“ Tử Hạ hỏi Không Tử:

- Nhan Hồi là người như thế nào?

Không Tử nói:

- cái nhân của Hồi hơn ta

Tử Hạ lại hỏi:

- Tử Cống là người thế nào?
- Cái mau mắn của Tú hơn ta
- Tử Lộ là người thế nào?
- Cái dũng của Do hơn ta
- Tử trưởng là người thế nào?
- Cái vẻ nghiêm trang của Sur hơn ta.

Tử Hạ thấy thế làm lạ, đứng dậy thưa:

- Vậy thì tại sao bốn người ấy lại còn theo thầy mà học

Không Tử nói:

- Lại đây ta bảo cho: Hồi chỉ biết nhân mà không biết lúc bắt nhân; Tú chỉ biết cái mau mắn mà không biết lúc chậm chạp; Do chỉ biết cái hùng dũng mà không biết lúc nên nhút nhát; Sur chỉ biết trang nghiêm mà không biết lúc ung dung để hoà đồng cùng mọi người. Nay gộp tất cả những cái hay mà bốn người ấy có mà đổi với cái ta có, ta không đổi. Bởi vậy họ phải thờ ta làm thầy!

Vậy mới hay Không Tử đã thấu suốt cái nguyên tắc quan trọng nhất của đạo xử thế là phải biết biến: “Dịch cùng tắc biến, biến tắc thông, thông tá cử”(có biến mới thông, có thông mới lâu bền được). Phải biết tuỳ cơ mà biến- thông cho hợp thời trung tiết..nếu chỉ khư khư, nhất mực..dầu hay đến mấy cũng hỏng việc. Mục đích thì có một, nhưng có cả ngàn cách để đạt mục đích ấy, vấn đề là tìm xem cách nào hợp với khả năng của mình nhất, có hiệu quả nhất.

*

**

Một ngày kia có hai mầm cây dưới đất trò chuyện với nhau: chúng ta đang ngậm chứa một sự sống. chúng ta sắp khai sinh, nhưng mặt đất phía trên chúng ta có một tảng đá lớn. Làm thế nào bây giờ?

Mầm cây thứ nhất nói: chúng ta men theo cạnh tảng đá đó để trời lên đón ánh mặt trời

Mầm cây thứ hai nói: sao anh hèn thế, chúng ta cứ đâm thẳng lên chứ!

Thế rồi mầm cây thứ hai dũng cảm đâm thẳng vào tảng đá và nó không bao giờ nhìn thấy ánh mặt trời. còn mầm cây thứ nhất nhô lên bên cạnh tảng đá. Những tia mặt trời đầu tiên làm nó sung sướng đến ngây ngất, nó thầm nhủ: “ Thế là mình đã khai sinh”. Tảng đá thấy vậy cười bảo: “ Người chỉ là một hạt mầm bé xíu, cò gì đáng tự hào lắm đâu..” Mầm cây buồn lắm, nó nhẫn nại quang hợp, rồi một ngày kia cây to lớn, hòn đá lăn sang một bên. Hòn đá im lặng suốt đời như thầm trách..Còn cây thì đơm hoa và ngát hương. Chỉ có những đêm thu về nó buồn trong tiếng rơi xào xác, có lẽ nó đang nghĩ về người bạn xấu số của nó. Đâu đó dưới mặt đất này liệu còn bao nhiêu mầm hạt có số phận như người bạn của nó...

i. Điều khó nhất trong đạo làm người của Tử Phòng

Sau khi giúp Lưu Bang xây dựng cơ đồ nhà Hán, Tử Phòng từ chối tước hầu ba vạn hộ nước Tề, vào núi học phép tu tiên của Xích Tùng Tử

Con ông là Bất Nghi, lúc bấy giờ được phong chức quan thị trung trong triều, là người có học vấn uyên thâm, lâu thông kinh sử, lại có tài hiểu thấu lòng người, muốn ông cho một lời khuyên:

- Thừa cha! Cha cho điều gì là khó nhất trong đạo làm người?
- Khó nhất là luôn tự biết mình là ai. Muốn thế phải hiểu rõ cái thời mình đang sống...

ii. Điều tâm đắc nhất của cụ Nguyễn Du

Có lẽ các nhà bác học phương Tây khi phát minh ra bom nguyên tử, vũ khí hạt nhân đều đã từng tự hào về tài năng lỗi lạc của mình. Nhưng rồi cũng có lúc họ phải sám hối, cho dù chỉ là vô tình trở thành kẻ tiếp tay cho sự tàn sát nhân loại. và có biết bao những kẻ leo lên đến bậc thang của sự giàu sang và danh vọng bằng con đường dã man tàn bạo, cuối cùng đều phải trở về với ước muốn đánh đổi cả cuộc đời lấy một chữ TÂM để được thanh thản trút hơi thở cuối cùng...

Chữ TÂM đã trở thành điểm xuất phát (cái gốc) có trong bản chất xã hội của con người và đồng thời cũng là đỉnh cao của mọi tài năng: “Tài thu phục nhân tâm”. Tài càng cao thì đức càng phải rộng. có như vậy mới được mọi người không chỉ khẩu phục mà còn “tâm phục”.

Không phải ngẫu nhiên mà bi kịch sau hàng bao thế kỷ phát triển nền văn minh vật chất đã đưa người Phương Tây tìm về một chân lí rất đơn giản trong tiềm thức xa xưa của người phương Đông mà được đại thi hào Nguyễn Du coi như một báu vật:

Thiện căn ở tại lòng ta

Chữ Tâm kia mới bằng ba chữ Tài.

Tâm mà sáng thì làm việc gì cũng dễ được mọi người ủng hộ và dễ thành công.

iii. Đoạn trường ai có qua cầu mới hay

Nếu bạn chưa bao giờ bị điện giật thì bạn có nghe cả trăm lần điện giật đau lắm, bạn cũng không thể nào cảm nhận được cái đau đó như thế nào. Nhưng nếu bạn đã bị một lần thì... chỉ có sự trải nghiệm bằng dẫn vật lo âu, sự lao động hết mình nếm mùi những thất bại, bạn mới cảm nhận được niềm vui sướng của sự thành công.

Truyền thuyết xưa có kể rằng: vào lúc sáng tạo thế giới, xếp đặt trật tự cho muôn loài, trong kho báu của Thượng đế còn hai thứ bảo bối quý nhất là Bất Tử và Hạnh Phúc. Con người biết được tin đó, liền xin với Thượng Đế:

Thưa Thượng đế, con nghe nói Thượng đế có hai thứ bảo bối rất quý là sự Bất Tử và Hạnh Phúc, xin Thượng đế hãy ban cho con. Nếu Thượng đế ban cho con, con xin quy phúc và mãi mãi tôn Thượng đế, bằng không, con sẽ náo loạn thế gian và cũng sẽ chẳng để Người yên.

Thượng đế nghe xong những lời yêu cầu của con người, không những không cho những lời nói đó là xác xược, mà còn hiền từ nói:

- đó là hai giống cây quý nhất mà hạt của nó nằm lẫn trong túi hạt giống này. Một thứ cây cho quả Bất Tử, nếu con người ăn vào sẽ thành bất tử. Một thứ cây cho hoa Hạnh Phúc, nếu con người được nhìn thấy sẽ có hạnh phúc.

Nghe tới đó con người mừng lắm, vội vã hỏi:

- Xin Thượng đế hãy chỉ cho, làm thế nào con nhận biết hai giống cây quý hiếm trong muôn vàn hạt giống của các loại hoa trái khác?

Thượng đế đáp:

- Người hãy đem gieo tất cả các hạt giống này và hãy nhớ chăm sóc chúng cho đến ngày chúng đơm hoa kết trái. Cây nào có tất cả các quả bí cùng một lúc thì cây đó là cây bất tử. cây nào có tất cả các hoa nở cùng một lúc, đó là cây hạnh phúc.

Con người sung sướng làm theo lời Thượng đế gieo trồng, chăm sóc vất vả suốt ngày đêm hồi hộp mong chờ cây đơm hoa kết trái. Qua xuân, hạ, thu, đông, con người lần lượt được hưởng những trái chín của tất cả các cây mình trồng, nhưng không thấy có loài cây nào như Thượng đế nói. Sự lao động vất vả, niềm vui khi cây trổ hoa, sự hồi hộp mong chờ mùa quả chín dần dần làm cho con người bừng sáng một chân lý: “ Bất Tử chỉ có được ở sự sinh sôi của muôn loài hoa trái mình gieo trồng. còn Hạnh Phúc là niềm vui sau những tháng ngày lao động vất vả được nếm thử chính những loài hoa trái đó”.

iv. Những quy luật tâm lý của muôn mặt đời thường

- con người thường rất muốn có ai đó tiếp nhận những điều tốt mà họ có thể làm được. và bạn hãy hình dung rằng, nếu như tất cả mọi người bỗng vì lòng tự trọng giả tạo mà thôi, không cần

đến sự giúp đỡ lẫn nhau thì sẽ không còn khả năng để thể hiện lòng tốt nữa. cái phẩm chất tốt đẹp đó sẽ dần mất đi vì không còn cần thiết nữa.

- Hoá ra trò chơi ở trong cuộc đời con người thật có ý nghĩa biết bao. Số nước mắt được nhỏ vì lòng thương cảm đối với Ô-ten-lô chắc phải nhiều lần so với số nước mắt được nhỏ ra đối với một con người sống thực nào gặp bất hạnh. Con người dễ tỏ ra thương cảm đối với nỗi khổ được đồng kích hơn là nỗi đau khổ thực sự...
- Con người đau khổ không phải chỉ vì những nỗi đau khổ đó là gánh nặng quá sức chịu đựng mà còn vì không ai nhận thấy những nỗi đau khổ đó, không ai muốn biết chúng. Và đây chính là điều không thể chịu đựng nổi.
- Chúng ta tiếp xúc với con người nên phần lớn những hạnh phúc và đau khổ cũng đều do con người mang đến, đặc biệt là do những người gần gũi và yêu quý nhất đối với ta.
- Tâm hồn con người nặng gấp trăm ngàn lần thể xác..Nó nặng đến nỗi một người không mang nổi..bởi thế trong cuộc sống, chúng ta phải ra sức giúp đỡ lẫn nhau,làm cho tâm hồn chúng ta trở nên bất tử: anh giúp cho tâm hồn tôi trở nên bất tử, tôi giúp người khác,người ấy lại giúp người khác nữa, cứ thế đến vô cùng...sao cho cái chết của một người không đẩy ta vào tình cảnh cô đơn trong cuộc sống...
- Con người cần ốm nặng ít nhất là một lần trong đời. Như vậy sẽ có dịp phân tích và đánh giá lại toàn bộ quãng đường đã qua.
- Bệnh tật sẽ trở nên dễ chịu hơn đối với chúng ta, nếu biết rằng có những người đang mong chờ ta khỏi bệnh như mong chờ ngày hội...

CHUYỆN ỨNG XỬ CỔ KIM

*Ai là người phụ nữ khéo léo nhất?

Đã từ rất xa xưa, tại một làng ở vùng Ucraina, các cô gái và các bà quyết định thi thố tài khéo léo của mình. Họ thoả thuận với nhau đến ngày chủ nhật mọi người sẽ ra sân làng, mang theo những thứ tốt đẹp nhất do đôi bàn tay của mình làm ra: đồ thêu, đồ ren, đồ dệt, khăn trải bàn, những bộ quần áo...

Ngày hẹn đã tới, tất cả các cô gái và các bà đều có mặt ở sân làng. Họ mang theo nhiều vật phẩm thật tuyệt diệu. các chàng trai chiêm ngưỡng các vật phẩm đó như bị thôi miên. còn các ông lão bà lão, được giao nhiệm vụ chọn người khéo léo nhất lúc này đều hoa cả mắt. Các cô gái và các bà nhà giàu mang đến những tấm khăn phủ giường bằng lụa thêu chỉ vàng và bạc, những tấm rèm cửa mỏng bằng đăng-ten có đính những sợi kim tuyến long lanh kỳ lạ...

Tuy nhiên, người thắng cuộc lại là vợ một anh nông dân nghèo, chị Mariana. Chị không mang tới đồ thêu, đồ ren, mặc dầu những thứ này chị đều có thể làm được rất giỏi. chị mang đến thằng con lên năm, tên là Pêtoruxô, và cậu bé cầm trên tay một con sơn ca mà nó tự gọt đũa bằng gỗ, Pêtoruxô đặt chú chim sơn ca lên môi. Con chim sơn ca nhỏ bé hót líu lo như chim thật... Mọi người có mặt trên sân lặng đứng im không nhúc nhích, tất cả đều bị giọng hót làm say mê và bỗng nhiên trên trời xanh, một con chim sơn ca thật, sổng động nghe được tiếng hót từ dưới đất lồi cuốn cũng cất tiếng hót theo.

“Kẻ nào sáng tạo ra được một con người thông minh và tốt bụng, kẻ đó là người khéo léo, tài giỏi nhất”. Các bà lão quyết định như vậy.

(Phỏng theo Xu-Khôm-lin-xki)

* Ai là chàng trai thông minh nhất?

Thuở ấy vương quốc Ấn Độ có một nàng công chúa xinh đẹp đã đến tuổi lấy chồng. Vua cha và hoàng hậu quyết định tổ chức một ngày hội thi tài để tìm ra chàng trai tài giỏi và thông minh nhất, kén làm phò mã. Những chàng trai thắng trong các cuộc đấu kiếm, đua ngựa và bắn cung còn lại phải qua một cuộc đua cuối cùng do chính công chúa làm chủ khảo.

Từ trên đài cao nàng bước xuống. Ai trong số những chàng trai khôi ngô tuấn tú và tài giỏi kia sẽ là chồng ta? Người đó có phải là người thông minh nhất, công chúa nghĩ thầm và nàng cất tiếng:

- Ta có hai câu đố, nếu ai trong số các người trả lời được, người đó sẽ xứng danh phò mã.

Các chàng trai im lặng hồi hộp lo lắng nghe công chúa.

- Trước mắt ta về phía công thành có một trái núi cao to sừng sững, người nào có thể làm cho ta nhìn thấy trái núi lung lay, người đó coi như thắng cuộc.

Còn câu đố thứ hai: Trên bàn trước mặt ta có hai cốc nước giống hệt nhau, trong đó có một cốc có thuốc độc, một không có, người hãy cầm lấy cốc không có thuốc độc đưa cho ta (tất nhiên là không được nếm thử)

Một chàng trai thông minh nhất đã giải được cả hai câu đố đó và trở thành phò mã.

Vậy lời giải đó là gì, xin bạn hãy thử?

*** Cái chết tìm đến kẻ ngu dốt, tình yêu sự sống sinh thành người thông minh**

Vào thời xưa, ở một vương quốc nằm bên kia bờ Thái Bình Dương có một vị vua thông minh tài trí trị vì đất nước. Đất nước thanh bình rộng ngàn dặm vuông dưới quyền điều khiển của ngài. Nhân dân chăm lo cấy cày, trẻ em chăm lo học hành, mọi người dân đều chăm lo làm điều thiện. vị vua hiền, anh minh sớm biết lo xa cho vận mệnh dân tộc mình, ngài đặt ra các luật lệ răn dạy mọi thân dân phải biết thương yêu nhau, không gây oán thù, không làm điều ác. Những kẻ nào phạm tội đều bị chém đầu hoặc treo cổ.

Nhưng rồi một tai hoạ đã xảy ra đối với đất nước của ngài. Nhà vua tài trí thông minh đột ngột băng hà để lại một người con gái xinh đẹp, trí tuệ hơn người nhưng còn nhỏ dại. Trước khi chết, nhà vua chỉ kịp gọi hoàng hậu và công chúa đến bên giường căn dặn: hãy chăm lo công việc triều chính, tin dùng trung thần và nuôi dạy công chúa nên người, sau này tìm một vị phò mã tài đức để thay mình trị vì đất nước... Nhưng chẳng bao lâu khi nhà vua qua đời, hoàng hậu vì ham quyền lực, lại bị bọn gian thần xúc hiềm đã không tin dùng những người tài giỏi, lưu đầy các trung thần.

Nỗi lo cho sự trường tồn của vương quốc biến thành nỗi u hoài trong ánh mắt công chúa, tuy nhiên không cản được sức sống mãnh liệt của tuổi xuân, công chúa càng lớn càng xinh đẹp. Nhớ lời cha dặn, vừa tuổi trăng tròn, nàng xin phép hoàng hậu tổ chức những cuộc thi để tìm người tài giỏi lập làm phò mã. Biết không thể từ chối được, hoàng hậu chấp thuận. Nhưng với bản tính hay ganh ghét người tài, hoàng hậu không để cho công chúa toàn quyền quyết định. Đã hai mùa dựng đài kén rể, không ít những chàng trai tài giỏi từ khắp mọi miền quê về kinh mong sánh duyên cùng công chúa. Những người thắng cuộc, đáng danh phò mã chưa kịp gặp công chúa trao lời hẹn ước, đã bị hoàng hậu tìm cách ghép tội. Họ phải chọn một trong hai cách chết: hoặc bị chém đầu, hoặc bị treo cổ.

Dù rất thông minh nhưng công chúa bất lực, công chúa buồn lắm, nàng chẳng còn tâm trí nào chờ đón cho cuộc thi lần thứ ba này nữa. sắp đến ngày thì, bỗng một người cung nữ vào báo cho nàng biết, có một vị tướng trẻ tự xưng là người quen cũ, xin được gặp nàng để ứng thi. Vừa gặp chàng, công chúa nhận ra ngay, người đó chính là một bộ tướng rất giỏi mà cha nàng tin cậy. Khi còn sống, cha nàng rất mực yêu chiều con gái, ông thường mang nàng theo, chàng là vệ sĩ. Tuổi thơ của nàng sao mà đẹp thế. Công chúa đang sống trong ký ức. Những buổi đi chơi xa chốn cấm thành, lần đầu tiên được chiêm ngưỡng vẻ đẹp hùng vĩ của tự nhiên, trái tim nàng rung động. nàng muốn hét lên tìm sự đồng cảm thán phục, nhưng lúc đó chàng trai trẻ chỉ mỉm cười, nhìn vào đôi mắt ngây thơ của nàng như muốn nói: hồi cô bé, các vĩ đại nhất của tự nhiên hội tụ ở thế giới con người. Quyền phép vô biên đâu phải trong tay các vị thần mà ở trong tay em đó. Làm sao lúc đó công chúa hiểu hết chiều sâu thâm thúy của những ý nghĩ đó. Nàng chỉ có một điều, mọi ý nghĩ của mình phải được mọi người thừa nhận...

"Thế chàng đi đâu sau khi cha em mất? Chàng có biết chẳng hiện tình đất nước?" Không trả lời, vị tướng trẻ nhìn vào mắt công chúa. Ôi đôi mắt thơ ngây ngày ấy, chàng trai nhớ lại - một bông hoa rừng chợt thấy làm ánh mắt em xốn xang. Một tiếng chim kêu, làm trái tim cô bé dạt dào cảm xúc. Sáu mùa lá rụng xa chốn kinh thành, chàng đâu có biết công chúa giờ đây lớn khôn là thế. Vẫn nụ cười xưa, vẫn giọng nói nhẹ nhàng, sao giờ đây đầy trách nhiệm. Đôi mắt nàng ánh lên vẻ trong trắng, hiền ngoan mà sâu thẳm nỗi u hoài, trần trụi. "Thế là nàng không biết sao? Cha nàng mất, mẹ nàng sợ ta như mầm cây gọi nắng. Người muốn đày ta đi biệt chốn, lưu trần biên thúy". "Thôi đừng nói nữa chàng ơi", trái tim nàng thổn thức. Lòng dửng cảm, chí dờn non, sự thông minh tuyệt vời mà ngày ấy công

chúa vừa nhận thấy ở chàng, đầu đã mất. Giọng chàng âm vang, đầy khát vọng như xưa mà sao từng trái. chàng không thanh minh cho sự vắng mặt mất mùa ứng thi mà như thấu tỏ tấm lòng. Công chúa ngây ngất khi nghe chàng nói, chợt nhận thấy trái tim mình từ đây vĩnh viễn thuộc về chàng.

Công chúa như qua vừa giấc mơ, choàng tỉnh: “ Em không lo chàng không đạt được ân soái trước ba quân., mà sợ chàng khó thoát khỏi sự ganh ghét của những kẻ nịnh thần trong triều chính”. Chàng chớp mắt như cảm nhận cả từng hơi thở đầy lo âu của công chúa. Cuối cùng chàng nói: “Ta đã trăn trở rất nhiều đêm, ta dám về đây xin ứng thi thì đâu còn sợ, nay thêm tình yêu của em như mầm cây trong đất đầy nhựa sống, kẻ nào hãm hại được ta”.

Thế rồi ngày thi đã đến, lời tiên đoán của công chúa rất đúng. Không một chàng trai trẻ nào có thể so gươm đọ tài cung kiếm cùng chàng. Tất cả những câu hỏi hóc búa mà hoàng hậu cố tình giăng bẫy đều được chàng đối đáp trôi chảy. Không thể bắt tội chàng bằng những thủ đoạn trước đây, bà ta dùng quỷ kế: vu cho chàng dám tư thông trước với công chúa rồi quyết định hạ gục chờ ngày xét xử.

Mất mát của công chúa giờ đây sao quá lớn. còn ai nữa đâu để gửi gắm niềm tin. Nàng làm sao sống nổi khi tưởng chừng như trên thế gian này chàng là tất cả. nàng đau khổ vật vã để rồi trước khi đi đến quyết định cuối cùng, theo cha về với thế giới vĩnh hằng, giữ được trọn tình chung thủy, công chúa qua ngục tối vĩnh biệt chàng trai.

Mới có mấy hôm mà trông chàng đổi khác, chàng như già đi trong bộ quần áo ngục tù đầy vẻ suy tư. Nhưng lạ sao đôi mắt chàng vẫn sáng, ánh lên một niềm tin mãnh liệt, vẫn đáng vẻ bình thản ung dung không gì khuất phục. công chúa thét lên trong tiếng nấc, nước mắt đầm tay áo chàng trai.

Chờ cho người yêu qua cơn xúc động, cởi mở cõi lòng, chàng trai nhìn thẳng vào đôi mắt công chúa. Cái nhìn mới thương cảm nhưng nghiêm khắc làm sao? Nàng quyết định nong cạn thế ư, ánh mắt chàng chợt hỏi: Liệu cái chết của nàng có làm hoàng hậu thay đổi tâm can? Lễ nào mọi người chôn kinh thành sẽ khóc thương nàng như một trang liệt nữ. Hay nàng chỉ thú nhận một điều bất lực, những quyết định bồng bột trẻ con. Nàng là một cô gái con bậc đế vương quyền quý mà hành động như một kẻ tầm thường quần chí vậy sao?

Nữa chứ...thiếu em chàng sẽ đau khổ biết chừng nào. Công chúa bình nghĩ lại. Họ quyết định phải sống, đấu tranh cho lẽ phải, trừng trị kẻ gian thần. Nhưng bằng cách nào đây, được nói một lời trước khi chết. Sợ mắc mưu vị tướng tài, bọn nghịch thần xúi hoàng hậu ra điều kiện: người nói đúng thì ta chém đầu, nói sai ta treo cổ.

Ngày xét xử cũng là ngày hoàng hậu vờ làm lễ tấn phong phò mã cho người xấu số. kẻ gian ngoan giả vâng lời tiên đế. Để xoa dịu nỗi uất hận của thần dân, hoàng hậu xuống chiếu cho dựng đài đăng quang và ngạo mạn tuyên bố: Nếu gươm kia không đủ sắc, đài treo cổ kia không đủ chắc, thì người dùng là thần nhân, mệnh trời cho người làm vua.

Chàng trai trẻ chỉ chờ có thể thôi. Chàng cất tiếng:

- Muôn tâu...?

Trái tim công chúa như thắt lại. khắp chốn kinh thành mọi người nín lặng tưởng vĩnh biệt chàng, phút chốc bỗng hò reo. Công chúa ngất đi vì sung sướng.

Tài trí thông minh và tình yêu đã giúp chàng trai chiến thắng

*

* *

Vài chục thế kỷ đã trôi qua, trí tuệ giờ đây chắc đã đoán được câu nói của vị vương quân ngày ấy? Hơn thế nữa xin bạn có mấy lời bình.

* **Cô gái hay con hổ**

vào thời đại xa xưa, ở vương quốc Nam Kha tồn tại một đạo luật hết sức kỳ lạ. Để xử tội những phạm nhân là đàn ông, nhà vua cho xây một pháp trường.

Pháp trường đó không có giá treo cổ, không có cả những thứ binh khí giết người như gươm đao. Đối diện với khán đài, nơi nhà vua, các quan thần nghị án là một bức tường bí hiểm có hai cánh cửa giống hệt nhau. Trong đó nhốt một con cạp dữ và phòng kia là một cô gái?

Phạm nhân được quyền mở một trong hai cánh cửa bí hiểm đó.

Số phận đang chờ anh ta

- Nếu cô gái bước ra khi cánh cửa vừa mở, thì anh ta được phép cưới người đàn bà này làm vợ, đây là phần thưởng dành cho kẻ được thương để xác nhận là vô tội, dù bất kể anh ta đã có vợ hay chưa. Hôn lễ được cử hành ngay lập tức. Khắp pháp trường vang những tiếng hò reo, những hồi kèn và cả những trận mưa hoa.
- Nếu cánh cửa mở ra là một con hổ, thì số phận bi thương sẽ đến với anh ta. Trường hợp này xác nhận anh ta có tội và bị trừng phạt khủng khiếp. lúc này một hồi chuông buồn tẻ ngân lên hoà lẫn với tiếng khóc thương của những thân nhân kẻ phạm tội.

Không biết đạo luật này tồn tại đến bao giờ, nếu không có một ngày, một chuyện rắc rối xảy ra trong hoàng cung.

Nhà vua được biết cô con gái yêu quý nhất của mình, công chúa Liba xinh đẹp trong một lần dạo chơi ra khỏi kinh thành đã mang lòng yêu một chàng trai nghèo nhưng thông minh và có bản lĩnh hơn người.

Không chấp nhận tình yêu của một chàng trai con thường dân với một nàng công chúa xinh đẹp, nhà vua giận dữ ra lệnh bắt chàng trai giam vào ngục, định ngày xét xử tại pháp trường, bất chấp sự kêu xin của con gái.

Ngày xét xử đã đến, người ta lùng bắt những con cạp hung dữ và hoang dã nhất đưa vào các chuồng cạp của vương quốc để tuyển chọn một con hung hăng, dữ tợn nhất đưa vào pháp trường đồng thời các vị quan toà cũng xuống lệnh cho tìm những cô gái trẻ đẹp của vương quốc để chọn một cô dâu xứng đôi với chàng trai trong trường hợp định mệnh dành cho chàng sự ưu ái.

Buổi sáng hôm đó, nhân dân tụ tập chật cứng cả pháp trường. Nhà vua và triều thần đã ngồi vào vị trí trên khán đài. Trước mặt họ là hai cánh cửa định mệnh đều có vẻ khủng khiếp như nhau.

Mọi việc đã sẵn sàng, hiệu lệnh vừa ban ra. Người yêu công chúa bước vào pháp trường. đẹp trai, can đảm, tự tin, quần chúng đón tiếp anh bằng tiếng thì thầm vừa tỏ ý thán phục, vừa lo âu.

Chàng trai cúi đầu chào nhà vua song anh ta không để ý gì đến vị chúa tể vương quyền, mắt anh ta nhìn thẳng vào người yêu của mình, công chúa đang ngồi cạnh vua cha.

Nàng ngồi ở đó vì trong người nàng còn mang nặng tính man rợ. Tâm hồn cuồng nhiệt và sôi động không cho phép nàng vắng mặt hôm đó. Với tất cả sức mạnh tiền bạc, quyền uy và một bản chất đầy nghị lực, nàng đã dám làm những điều mà trước đây chưa ai dám làm:

Biết được những bí mật đằng sau hai cánh cửa!

Hai cánh cửa nặng nề bao bọc bằng da ở phía trong để không một tín hiệu hay một tiếng động nào có thể truyền từ bên trong ra ngoài. Song vàng bạc và ý muốn của người đàn bà đã giúp cho công chúa biết được bí mật này.

Không những nàng biết rõ đằng sau cánh cửa nào người đàn bà lộng lẫy và xinh đẹp sẵn sàng bước ra, mà nàng còn biết rất rõ người đàn bà ấy là ai và như thế nào? Đó là một cô gái xinh đẹp hiền dịu và đáng yêu nhất triều đình. Công chúa rất ghét cô gái này.

Nàng tưởng tượng cô gái kia sẽ dạo chơi với người yêu của mình trong những buổi chiều thanh bình, những lời âu yếm, ánh mắt đầy quyến rũ của cô gái đã được chàng trai đáp lại. Họ trò chuyện với nhau những chuyện quan trọng, những điều thâm kín nhất...

Cô ta đã cướp mất người yêu của mình!

Không được!

Nàng căm ghét người đàn bà đang then thùng và bôn chôn đứng sau cánh cửa. nhưng tâm tư nàng lại đang vò xé. Sự cắn rứt và đau khổ khủng khiếp khi thấy chàng mở cánh cửa đang nhốt con cọp dữ, ta sẽ mất chàng ư? Không được!

Đã bao đêm nàng trăn trở thổn thức và bây giờ buộc nàng phải quyết định. Chàng trai nhìn thẳng vào mắt công chúa. Nàng ngồi đó nhợt nhạt lo âu. Những ánh mắt của tình yêu gặp nhau và chàng đã hiểu ánh mắt nàng nói điều gì.

Chàng nhận thấy ánh mắt ấy như mách bảo:

Nàng đã biết được những bí mật đằng sau hai cánh cửa.

Chàng cầu mong nàng biết điều này. Chàng đã nhìn thấy nàng đang kín đáo che dấu vua cha và những người xung quanh đã ra tín hiệu cho chàng.

Cái nhìn sắc bén lo âu của chàng vang lên câu hỏi: “cánh cửa nào?”. Đối với nàng tựa như câu hỏi này được thốt ra từ miệng chàng.

Câu hỏi được đưa ra trong nháy mắt và câu trả lời cũng được đáp lại trong nháy mắt.

Bàn tay phải của nàng đang đặt hờ trên gối ở trước mặt, nhẹ nhàng và kín đáo, từ từ nâng lên đưa về phía bên trái. Cả pháp trường không một ai để ý đến cử chỉ tự nhiên này, chỉ có mình chàng nhận biết được nó.

Chàng trai quay lại và bước đi một cách hùng dũng tự tin qua khoảng trống của pháp trường, chỉ có mình chàng nhận biết được nó.

Mọi trái tim như ngừng đập, mọi hơi thở đều bị nén lại, tất cả các cặp mắt đều dán chặt vào người chàng.

Không một chút do dự chàng trai thản nhiên kéo cánh cửa bên trái.

Con cộp hay cô gái sẽ bước ra.

Xin các bạn cùng trả lời.

Không dễ dàng chút nào đâu thưa các bạn.

***Nụ hôn đầu tiên**

Đã có ngàn lẻ một câu chuyện tình kể về nụ hôn đầu tiên. Nhưng các bạn- những chàng trai và cô gái đang yêu có tin rằng còn có bao câu chuyện một ngàn lẻ sau này nữa?

Thuở ấy, trên một hòn đảo xa xôi đâu đó giữa Thái Bình Dương, nơi đó là vương quốc của đàn bà. Vâng, tất cả đều là đàn bà. Các thiếu nữ của vương quốc này cực kỳ xinh đẹp, xinh đẹp đến mức vừa nhìn thấy họ, bạn đã ngất xỉu, chứ không chỉ bủn rủn tay chân như ông thủ tướng Thái Lan nhìn hoa hậu Pontíp ở chân cầu thang máy bay. Nhưng buồn thay, vì sống mãi trong thế giới đàn bà, các thiếu nữ bị mắc một căn bệnh tâm lý- họ rất ghét đàn ông.

Hay tin có hòn đảo lạ - vương quốc của những nàng tiên xinh đẹp nhưng khó tính, hàng đoàn thương gia từ đất liền nô nức cập bến vương quốc này. Trong số họ có rất nhiều người là những thanh niên rất đẹp trai, giàu có, lại có cả khoa tán, nhưng không một ai trong số họ có thể chinh phục được các cô thiếu nữ của vương quốc kỳ lạ nọ, dù chỉ một lần cầm tay.

Trong đoàn thương gia trẻ có một chàng trai, khi những đồng nghiệp của mình đang hăm hở trở tài tán tỉnh trước các cô gái thì anh ta chỉ đứng nhìn và quan sát. Sau khi suy nghĩ kỹ càng, anh ta quyết định hành động. chàng trai can đảm bước lên, lễ phép xin được nói chuyện với cô gái đẹp nhất trong số các cô gái xinh đẹp.

Mọi người chỉ nhìn thấy anh ta ghé tai cô gái và nói nhỏ câu gì đó. Cô gái nhìn vào mắt chàng trai. Rồi sau đó, bỗng như có phép lạ, họ bắt đầu hôn nhau trong sự cuồng nhiệt và say mê. Bạn thử đoán xem chàng trai trẻ kia nói câu gì mà kỳ diệu vậy?

***Cuộc thi tài giữa các vị thần**

Ngày ấy trên cõi đời, các vị thần cùng tranh nhau ngôi thứ. Ai cũng cho mình là tài giỏi nhất trên đời. các vị thần bèn quyết định bầu một người làm trọng tài cuộc thi. Vị trọng tài này có vị trí phân đoán và ngay thẳng đặc biệt, cũng là người lớn tuổi hơn hết.

Trong các vị thần, một vị bước ra nói:

- Các vị hãy xem đây, sẽ thấy rõ sức mạnh phi thường của tôi thế nào.

Tức thời, một ánh chớp lạnh xương, liền theo đó tiếng sấm nổ vang, làm rung động cả không trung, dường như cả thế gian đều rung rinh sắp đổ..các vị thần đều tái mặt.

Lúc bấy giờ, thần Bão Tố mới bước ra:

- Sức mạnh của ta còn ghê gớm hơn nữa kia. Hãy xem dưới kia, nước biển mênh mông lặng lẽ...

Dứt lời, bỗng mặt nước biển dâng lên... ban đầu từ từ... kế đó sóng nổi, gió tung... nước càng dâng, gió càng lớn, sóng càng cao... cuộn cuộn, ầm ầm... những ngọn núi cao là thế bỗng lặn mất tăm... sóng càng phụt càng cao, gió càng phụt càng lớn... lăm le chìm ngập đến cõi trời. Các vị thần thất sắc cầu khẩn xin tha... Thần Bão Tố vẫy tay một cái: sóng lặng gió êm... bấy giờ nước biển lao xao, sóng chạy lăn tăn trên bãi cát.

Các vị thần vừa tỉnh trí, hoàn hồn, thì nghe có một giọng lạnh lốt cất lên:

“Sức mạnh không phải là ở sự phô trương của sức tàn bạo, vì nó chỉ có thể phá hoại mà không tạo lập. Người ta cảm vì sự dịu dàng mà chịu khuất phục chứ không phải vì bị khủng khiếp mà chịu khuất phục”

Nói xong, vị thần Âm Nhạc lấy ống tiêu... thổi nhẹ lên một hơi, nhẹ nhàng êm ái làm hết thảy các vị thần mê mẩn tâm thần, như ngây dại... Tất cả như bị âm nhạc lôi cuốn vào giấc ngủ thôi miên.

Nhưng có một vị thần... thái độ huyền bí, dường như thần nhiên, tâm linh không chút xao động.

Vị thần này không thấy sấm sét mà kinh hãi. Sóng bủa, nước dâng cũng không khiến gương mặt trầm tĩnh của ông thay đổi. Mà tiếng nhạc du dương, thâm trầm, huyền ảo kia cũng không cảm động lòng ông chút nào.

Vị trọng tài thấy thế liền hỏi:

- Ngài có phải mù, điếc không?
- Không, tôi thấy và tôi nghe.
- Tại sao ngài không động lòng. Sấm nổ, nước dâng không làm cho quả tim ngài chao động lên sao? Nhạc thần, tiêu thánh không làm cho tâm linh ngài xao xuyến ư?
- Ngài làm! Quả tim tôi cũng đập, tâm hồn tôi cũng xao.
- Nhưng gương mặt ngài, tôi không thấy lộ vẻ lo sợ hay vui sướng gì cả.
- Không. Tôi là ĐIỀM ĐẠM. Tôi biết điều khiển cảm giác, làm chủ được tâm linh của mình. Còn các ngài chỉ là tôi mọi của cảm giác, vì chính các ngài không thể chế-trị nó.

Có ích gì lo đi chế- trị sự vật quanh mình, trong lúc bản thân mình không chế-trị nổi. Một tiếng nhạc tiêu-tao cũng đủ làm cho cái tay cầm sấm sét kia phải rụng rời, rũ kiệt... còn nói đến uy quyền nổi gì, khi thấy nước dâng, sấm nổ cũng lao nhao lo sợ như ai...

Các vị thần cúi mặt làm thinh. Vị trọng tài tuyên bố: Quyền bá chủ là người này. Sức mạnh thật,

nơi tâm hồn điếm tĩnh!

HẾT